REGD. No. H 18 విడిప్రతి 0–25 పై. 24–11–67 శుక్రవారం

25–11–67 శనివారంనుండి
నెల్లూరు
శ్రీ లీలామహల్ లో
THAT MAN
from
COCODY
గూఢచారి కలరుపిక్చర్

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు
సంపుటి 39 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 46

ధరలు ఎక్కెరోజుల్లో ఖర్చు తక్కువలో భోజనం
కౌశల్యాస్ స్టాలు
★ ★ ★
రెడ్డి అండ్ రెడ్డి
ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు
ఫోన్: ...

ఉద్వాసన పొందిన ముఖ్యమంత్రి త్రయం

అజయ్‌ముఖర్జీ
(పశ్చిమ బెంగాల్)

రావ్ వీరేంద్రసింగ్
(హరియానా)

గుర్నామ్‌సింగ్
(పంజాబ్)

బెంగాల్ కు విముక్తి– ప్రజాస్వామ్యానికి ముక్తి! కమ్యూనిస్టుల సవాల్ కు చక్కని జవాబు–అవకాశవాదానికి చెంపపెట్టు!

కమ్యూనిస్టుల కరాళ దంష్ట్రాలనుండి పశ్చిమబెంగాల్ విముక్తి పొందింది. దేశ రక్షణకు, భద్రతకు ముప్పువాటిల్లే ప్రమాద పరిస్థితులు ఉత్పన్నం కాకముందే గవర్నరు శ్రీ ధర్మవీర, గవర్నరు రూపంలో కేంద్ర ప్రభుత్వము సముచితంగా వ్యవహరించారు, సాహసోపేతంగా చర్యలు తీసుకున్నారు, ప్రజల హర్షామోదాలను పొందారు. ఈ శుభ పరిణామం, ఈ సంతోష సన్నివేశం దేశానికి మరొక దీపావళి!

అదేమిటో ఈ వారంలో మూడు ప్రభుత్వాలనేవి పేట్టిల్లాగా టపటప పడిపోతున్నాయి. అధికారానికి రావడం ఎంత విచిత్రంగా జరిగిందో, పతనం గావడమూ అంత దిగ్భ్రమకరంగానే పరిణమిస్తున్నది. ఎదురుదిరిగిన పశ్చిమబెంగాల్ ప్రభుత్వమూ, అవకాశవాదంతో దినగండాన్ని దాటుకవస్తున్న హరియానా ప్రభుత్వాన్ని ఆయాగవర్నర్లు బర్తరఫ్ చేసేశారు. పశ్చిమ బెంగాల్ కమ్యూనిస్టులు విసరిన సవాలుకు చక్కనిజవాబు వచ్చింది; రావు వీరేంద్ర సింగ్ టక్కుటమార రాజకీయవిద్యల ఆట కట్టింది. మూడో ఆయన–పంజాబు ప్రభుత్వ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ గుర్నామ్‌సింగ్– మెజారిటీ కోల్పోయి, తనకు తానుగానే మర్యాదగా రాజీనామా యిచ్చారు. ప్రజానాయకుడు, ప్రజాస్వామ్యవాది గుడ్డుగూను అనుకునే అజయ్‌ముఖర్జీ చేయలేని పనును త్యాగాన్ని గుర్నామ్‌సింగ్ చేయగలిగాడు. గుర్నామ్‌సింగ్ రాజకీయవాదికాడు కాబట్టి, హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా రిటైర్ అయిన వాడు కాబట్టి అజయ్‌వలె, వీరేంద్రసింగు వలె సిగ్గువిడిచి అడ్డమైన పనులు చేయలేకపోయాడు. ఈ కలుషిత వాతావరణంలో గుర్నామ్‌సింగ్ చూపిన ఆదర్శానికి ఆయనను అభినందించడం న్యాయం.

అజయ్ ముఖర్జీ రాక్షసుడేమీకాదు; కమ్యూనిస్టూ కాదు – ఎడమూకాదు, కుడీ కాదు. కాంగ్రెస్‌తత్వం జీర్ణించినవాడే; ప్రజాస్వామ్యంలో విశ్వాసం వున్నవాడే; ప్రజాభిమానానికి అత్యంతంగా పాత్రమైనవాడే; విశుద్ధచరిత్రుడే. కాని, ఏంలాభం? దారితప్పాడు; అధికారపిచ్చి పట్టుకుంది; కీలుబొమ్మయిపోయాడు. అవకాశవాదిగా మారినాడన్నా అపచారంకాదు. కమ్యూనిస్టులమీద కొండంత ఆరోపణలుచేసి, వారి విషకౌగిలినుండి బయటపడి, రాష్ట్రాన్ని కాపాడతానని ప్రకటించి, ఆఖరు నిమిషంలో మాటతప్పిపోయాడు. కమ్యూనిస్టుల బెదరింపుకు భయపడ్డాడో, వారు అధికారంలో లేకుండా తాను అధికారం చేయలేనని జంకాడో, మరేం కారణమో–అడ్డం తిరిగాడు; అనుయాయులను వంచించాడు, ఆత్మవంచన చేసుకున్నాడు. దీన్నిబట్టి ఆయన అవకాశవాదిగాకూడా తయారయ్యాడని భావించవలసివస్తున్నది. పి. సి. ఘోష్ రాజీనామా చేశాక, ఆయనతోడి 17 మంది ప్రముఖులు తీలిపోయ్యారంటే, హుమయూన్ కబీర్ విభేదించాడంటే; తాను తనమంత్రి వర్గంలోని కమ్యూనిస్టు సభ్యుల విపరీత ధోరణులనుగూర్చి, రాష్ట్రంలో విపత్కర పరిస్థితులనుగూర్చి అజయ్‌ముఖర్జీ యిచ్చిన చిత్రణాన్నిబట్టిగాని, తమకు తాముగా ఒక

—కొరవ 7 వ పేజీలో

తలవంచని యోధుడు తారాసింగ్

సిక్కునాయకుడు, జీవితంలో తలవంచని యోధుడు, 84 ఏళ్ల వృద్ధుడు మాస్టర్ తారాసింగ్ 21 తేది రాత్రి చండీఘర్ ఆస్పత్రిలో అస్తమించాడు.

హిందువుగా పుట్టి, సిక్కు మతాన్ని స్వీకరించి, తాను విశ్వసించిన సిక్కురాజ్యం కోసం లొంగుబాటు లేకుండా జీవితాంతం పోరాడిన యోధుడు. రాజకీయంగా ఆయనతో ఏకీభవించలేనివారుకూడా, తారాసింగ్ చిత్తశుద్ధిని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, ధైర్యస్థైర్యాలను ప్రశంసిస్తారు.

హైదరాబాదు లేఖ

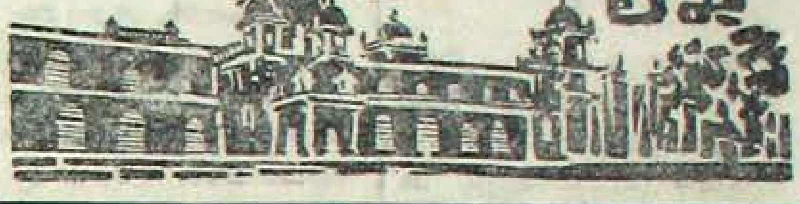

ముఖ్యమంత్రి రాకకై నిరీక్షణ– ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష సమస్య– ఈ సంవత్సరమూ నిరుత్సాహకరమే!

ఈ వారమంతా ఒకరకంగా ప్రశాంతంగానే నడిచిపోయింది. రాజకీయవర్గాలు–అంటే కాంగ్రెస్‌వాదులు ముఖ్యమంత్రి రాకకోసం నిరీక్షిస్తూ కూర్చున్నారు. ఈలోగా ప్రదేశ్ రిటర్నింగ్ ఆఫీసర్ అనుకున్నప్రకారం ప్రదేశ్‌కాంగ్రెస్ కొత్త సభ్యులు ఎన్నికైనట్టు ప్రకటించారు. మరి కొన్ని స్థానాలను ఖాళీగావుంచారు. ఇవి ముఖ్యమంత్రి ఆగమనమనంతరం నిర్ణయమవుతాయి. ఇవి చాలవరకు అధికార వర్గానికి సంబంధించినవే. కొందరు ముఖ్యమంత్రికి, మరికొందరు జె. వి. నర్సింగరావు, కె. వి. నారాయణరెడ్డి ప్రభృతులకు అనుచరులకు సంబంధించినవి; వీటిని ముఖ్యమంత్రిగారే సర్దుబాటు చేస్తారు.

ముఖ్యమంత్రి 23 న ఢిల్లీకిచేరి మరునాడు ఇక్కడికి వస్తారనుకుంటున్నారు. వి. బి. రాజాగారు మంగళవారంనాడు ఢిల్లీ పయనమైవెళ్ళారు. రాష్ట్రంలో కరువుతో బాధపడుతున్నప్రాంతాలకు మైలో, గోధుమలు సరఫరా చేసేటందుకు కేంద్ర ఆహార మంత్రాంగంతో చర్చలుజరిపేటందుకు ఢిల్లీ వెళ్తున్నానని వి. బి. రాజాగారు విలేఖరులకు తెలియజేశారు. ఐతే

—కొరవ 7 వ పేజీలో

రావు & కిషోర్

శ్రీరంగరాజపురము – స్టోన్‌హౌస్‌పేట,

నెల్లూరు–2.

ఫర్టిలైజరు కార్పరేషన్ – ఇండియా లిమిటెడ్ వారు. వారిచే తయారు చేయబడి, యీ క్రింద వుదహరింపబడిన ఫర్టిలైజర్సును. నెల్లూరుజిల్లాలో పంపిణీ చేయుటకు మమ్ములను హోల్ సేలు డీలరుగా నియమించినారు.

1. ట్రాంబే – నైట్రో ఫాస్ఫేటు 20 : 20
2. ట్రాంబే – నైట్రో ఫాస్ఫేటు 16 : 13
3. ట్రాంబే – యూరియా
4. సింద్రి – అమోనియం సల్ఫేటు
5. సింద్రి – అమోనియం సల్ఫేటు నైట్రేటు
6. సింద్రి – యూరియా
7. నంగల్ – కాలిషియం అమోనియం–నైట్రేటు

పై వుదహరింపబడిన యెరువులను విక్రయించుటకు నెల్లూరుజిల్లాలో ప్రాంతాల వారీగా రిటైలు డీలర్లును నియమించ దలచినాము – డీలరుగా నియమింపబడగోరువారు మాఆఫీసుకు 30–11–67 తేదిలోగా దరఖాస్తులను పంపకోరుచున్నాము.

మా వద్ద కృష్ణాబ్రాండ్ సూపర్‌ఫాస్ఫేటు, జ్యోతిబ్రాండు ప్యాడీ మిక్చరు దొరకును.

☆ జమీన్‌రైతు ☆☆
శ్రీ ప్లవంగ కార్తీక బహుళ సప్తమి శుక్రవారం 24–11–1967

గ్రామోద్యోగుల గొడవలు

గ్రామోద్యోగులది మొత్తానికి గొడవే అయిపోయింది. వాళ్లగోడు ఒకనాటికీ తీరేదిగా కనపడడంలేదు. వారి సమస్యలు రావణాసురుని కాష్టంవలె కాలుతూనే వున్నది.

గ్రామోద్యోగులు తీర్మానాలు చేస్తూనే వున్నారు – పనులు మానేస్తామంటూనే వున్నారు; ప్రభుత్వమూ ఎప్పటికప్పుడు సానుభూతి ప్రకటిస్తూనేవున్నది, పరిష్కార వాగ్దానాలు చేస్తూనేవున్నది, అప్పుడప్పుడు నాలుగు రూపాయలు జీతాలు పెంచి కళ్లనీళ్ళు తుడుస్తూనే వున్నది, అసలు సమస్యనుమాత్రం దాటవేస్తూనేవున్నది! గ్రామోద్యోగులు–ప్రభుత్వవ్యవహారం ఒకరకపు వినోదకరమైన ప్రహసనంగా తయారైంది!

కాకుంటే, 1961 సంవత్సరంలో వారసత్వ హక్కు చెల్లదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు యిస్తే, ఈనాటి వరకు ప్రత్యామ్నాయమైన ఏర్పాటు నిర్ణయానికి ప్రభుత్వం రాలేకపోతున్నదంటే ఏమనాలె? ఇంత చిన్న సమస్యకు ఇన్ని సంవత్సరాలు కావలెనా? కామంటే ప్రభుత్వానికి ఎంత నిర్దయో, ఎంత నిర్లక్ష్యమో, దీనివల్ల తేటతెల్లమవుతుందని గ్రామోద్యోగులు అసంతృప్తి చెందితే, అది అనుచితమెట్లా అవుతుంది? నిర్హేతుక మెట్లాఅవుతుంది? ఈసమస్య ఇన్నిసంవత్సరాలు కొనసాగడం గ్రామ పాలనాసమర్థతను సడలించివేస్తుందని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు.

'మనం వంశ పారంపర్యపు హక్కును పునరుద్ధరించమని కోరటంలేదు, జీతాలు పెంచవలసిందిగా కోరటంలేదు, రివిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరుగా ప్రమోషన్ చెయ్యమని కూడా అడగటంలేదు; మనం అడుగుతున్నదల్లా భవిష్యత్తులో మన సంగతి ఏమిటి? మన బాధ్యతలు ఏమిటి? మన విధులు ఏమిటి? అని మాత్రమే. వీటిని నిర్వచించడంలో ప్రభుత్వం ఇంతజాప్యం చేయటం ఎందుకు? అని విజయవాడలో జరిగిన రాష్ట్ర గ్రామోద్యోగ ప్రతినిధుల సమావేశంలో శ్రీ కె. వీరభద్రరావుగారన్నారు. ఆరేళ్లతర్వాతకూడా ప్రభుత్వం ఈ ప్రశ్న అడిగించుకోవడం శోచనీయం!

గ్రామోద్యోగుల వ్యవస్థ విషయంలో ప్రభుత్వం రూపొందించే చట్టాన్ని, నిబంధనలను పరిశీలించి, సంఘం ఆదేశించేవరకు గ్రామోద్యోగులెవ్వరూ తమ విధులను నిర్వహించకూడదని విజయవాడ మహాసభ గ్రామోద్యోగులకు ఆదేశించింది. ప్రతిజిల్లా సంఘము, తాలూకాసంఘము కూడా ఈ ఆదేశాన్ని పునరుద్ఘాటించి, అమలుజరిపేట్లు కనిపిస్తుంది. ప్రస్తుతం శిస్తులెక్కల తయారీ ముమ్మరంగా సాగుతున్నది; రేవునుట్లో తీవ్రంగాప్రారంభం కావలసి వుంటుంది. అదీగాక ప్రొక్యూర్‌మెంటులెక్కలుకూడా తయారు కావలసివుంది. ఆర్థికంగా చితికిపోయి వున్న ఈ సమయంలో శిస్తువసూళ్లు కుంటుపడితే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్లిష్ట సమస్యలను ఎదుర్కోవలసి వుంటుంది. ఆహారసమస్య అన్నిటికంటే ఆందోళన కల్గించేది కాబట్టి, ప్రొక్యూర్‌మెంటు వ్యవహారమూ వాయిదాపడే వీలులేదు. ఈ సంకటస్థితిని గమనించే, ఇప్పుడు ఒత్తిడి తెస్తేతప్ప ప్రభుత్వం సత్వరంగా సుముఖంగా లొంగిరాదని, గ్రామోద్యోగులూ బిగుసుకుంటున్నారు.

రివిన్యూమంత్రి బి. వి. రాజుగారు గట్టి హెచ్చరికనే చేశారు – గ్రామోద్యోగులు పనులు మానివేస్తే, ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయబడుతాయని వారు ప్రకటించారు. అంటే సమ్మెచేసేవారిని వుద్యోగంనుండి వూడబెరికి, వేరేవారిని నియమించుకుంటామని రాజుగారు ధ్వనింపచేస్తున్నారు. మంత్రిగా ఆమాత్రం కఠినంగా మాట్లాడడం న్యాయమే. కాని పరిస్థితిని అంతవరకు విషమింపజేయవద్దని రివిన్యూమంత్రిని, ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

గ్రామోద్యోగుల కోర్కెల్లో తమవ్యవస్థకు సంబంధించిన నిబంధనావళిని యిప్పుడే తయారుచేసి తమకు చూపించమనడమే కాకుండ; శిస్తులెక్కల తయారీలో కాగితంమీదవుండేది ఒకటిగా, నోటిమాటలతో చెప్పేది మరొకరకంగావుందని, నోటిమాటలననుసరించి వసూలుచేస్తే ఏదైనా కోర్టుకు పోయినప్పుడు తాము ఇరుక్కోవలసి వుంటుందని, అందువల్ల ప్రభుత్వం రహస్యంగా మాటలలోచెప్పే దానిని వ్రాతలలో పెట్టమని వారు కోరుతున్నారు. ఈ వ్యవహారంచూస్తే రైతుల కేదో తెలియకుండా అన్యాయం జరిగేట్టుంది. గ్రామోద్యోగుల ఆందోళనవల్ల ఈ రహస్యం బయటపడిందిగాని, లేకుంటే రైతులు చట్టంలో వున్నదానికంటే ఎక్కువగా చెల్లించవలసివచ్చేదేమో! గ్రామోద్యోగులు తమ ప్రయోజనంకోసమైనా, రైతులకు కూడా వుపకారంచేశారు. అందుకు వారు అభినందనీయులు.

గ్రామోద్యోగుల కష్టనిష్టూరాలు చాలా వున్నాయి. గ్రామోద్యోగులలో లోటుపాట్లూ చాలావున్నాయి. అన్నీ తీరేవి కావు, సంస్కరింపబడేవికావు. అందువల్ల వాటిచర్చ ఇప్పుడు అనవసరం. ప్రస్తుతం, గ్రామోద్యోగులు దస్త్రాలుకట్టి మూలపెట్టేవరకు మిన్నకుండకుండా, తెగేవరకు లాగకుండా; వారి ప్రతినిధులను పిలిచి ఏదో సర్దుబాటుచేసుకొని వారి గోల, గొడులేకుండా చూచుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. ఎన్. జి. ఓ. లు వగైరాలతో పీకపీకమయ్యేవరకు దూరంగా వుంచవద్దని, పని భంగమయ్యేవరకు వెట్టుచేయవద్దని కోరుతున్నాము.

వర్ధమానసమాజ వజ్రోత్సవం

“రాజకీయాలు మంచివే
ఆర్థికాలు అంతకంటె మంచివి.
సాంఘికాలు అంతకంటెకూడా మంచివి.
కాని వీటన్నిటికంటె మంచివి
సాంస్కృతికాలు.”

ఇవి ప్రఖ్యాత పండిత కళావిమర్శకుడు శ్రీ సంజీవదేవ్‌గారి 'చైనీయకళ' అనే వ్యాసంలోని ప్రారంభ వాక్యాలు.

రాను రాను మనసమాజంలో కేవల రాజకీయోపజీవులు ఎక్కువై క్రమంగా సాంస్కృతిక జీవులు తక్కువైపోతున్న రోజులివి. రాజకీయాలకుతప్ప సాంస్కృతికాలకు పొత్తిగా పుట్టగతులు లేకుండా పోతున్నరోజులివి.

అట్లాంటి యీ గడ్డురోజుల్లో నడుస్తున్న కాలానికి ఎదురీదుతూ, కేవలం సాంస్కృతికాలనే నమ్ముకుని నెల్లూరులో నిలబడివున్న వర్ధమానసమాజం రజతోత్సవం జరుపుకోవడమేకాదు; రేపు డిసెంబరు నెలలో వజ్రోత్సవంకూడా జరుపుకోబోతున్నదంటే ఆశ్చర్యంగానే కనపడుతున్నది.

ఒక్క నెల్లూరుజిల్లాలోనేకాదు, మొత్తం తెలుగుదేశంలోనేవున్న పురాతన పెద్ద గ్రంథాలయాల్లో యీ వర్ధమానసమాజం వొకటి. 1906లో స్థాపించబడి, స్వర్గీయ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి ఔదార్యంతో స్థిరరూపాన్ని పొంది నిలబడివున్నసంస్థ యీ వర్ధమానసమాజం.

ఇదికేవలం వొక గ్రంథాలయం–పఠనాలయమేకాదు; వొక సాంస్కృతికసంస్థ. గ్రంథాలయం, పఠనాలయం దీనికి అనుబంధాలు; ప్రాచీనగ్రంథాలు, పత్రికలు కొరకు; ఎక్కడా లభ్యంకాని పుస్తకాల కొరకు పలుతావులనుండి విజ్ఞాన భిక్షువులు యిక్కడకు వస్తుంటారు.

రెండేళ్ళక్రితం డాక్టర్ జి. లియొనార్డ్ అనే అమెరికాలోని విస్కాన్సిన్ విశ్వవిద్యాలయం విద్యార్థి – ''వీరేశలింగం–ఆంధ్రలో సంఘసంస్కరణం'' అనే విషయమై పరిశోధనాగ్రంథం వ్రాసేందుకై కొన్ని పాతపత్రికలు, పుస్తకాలు పరిశీలించేందుకు ప్రత్యేకంగా యీ లైబ్రరీకొచ్చి కొంత సమాచార సేకరణ చేసుకొని వెళ్ళారు.

ఇంకా ఇటీవల మద్రాసులోవుండే ఆరుద్ర కవి తాను వ్రాస్తున్న 25 సంపుటాల ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్ర సంబంధంగా కొన్ని జటిలమైన విషయాలనుగూర్చి పరిశోధించేందుకు నాలుగైదుసార్లుగా యీ గ్రంథాలయానికొచ్చి కొన్నిరోజులుగడిపి వెళ్లారు. ఎంతో సంతృప్తిని ప్రకటించి చంద్రునికి నూలుపోగు అన్నట్లుగా యీ సమాజ గ్రంథాలయ నిధికి నూటపదహార్లు కాటోలు విరాళంగాయిచ్చి శాశ్వత సభ్యులయ్యారు.

ఇంకా యిటీవల, వొక కావలి పండితుడు అత్యంత స్వల్పవ్యవధిలో వొక రేడియో ప్రసంగం యివ్వవలసివచ్చినపుడు కొన్ని పూర్వ గ్రంథాలు చదవవల్సిరాగా, అవెక్కడా తన కనుచూపుమేరలో లభ్యంగాకపోతే యీ గ్రంథాలయమే అతనికి శరణ్యమైంది.

ఇదంతా ఎందుకు చెప్పవల్సివచ్చిందంటే– మనకున్నంతలో యిదొక వుత్తమ గ్రంథాలయమని విన్నవించడానికే; అనేకానేక ఇటీవలి ఆధునిక గ్రంథాలు లేకపోయినా సంఖ్యాత్మకంగాను, గుణాత్మకంగాను యిదొక వుత్తమ గ్రంథాలయంగా వర్ధిల్లుతున్నదని వివరించడానికే.

ఈ గ్రంథాలయ నిర్వహణతోబాటు యీ వర్ధమానసమాజం ప్రతిసంవత్సరమూ ఎన్నో సాహిత్యసభలు, సమావేశాలు యేర్పాటుచేస్తూనే వుంటుంది. రాష్ట్రస్థాయి కలిగిన కవిత్రయజయంతులు, ఆ సందర్భంలోజరిగే పండిత–కవిసన్మానాలు; కవికోకిల దువ్వూరు రామరెడ్డి జయంతులు; వేదం వెంకటరాయశాస్త్రి వర్ధంతులు, రవీంద్ర జయంతి; ఇప్పుడు కొత్తగా దువ్వూరు సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి జయంతి– ఇట్లా సాహిత్య, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు యథావిధిగా, యెడతెరిపిలేకుండా జరుగుతూనేవుంటాయి.

నెల్లూరులో యింతకాలంగా యింత విశాలంగాసాహిత్యసాంస్కృతికసేవచేస్తున్నా తిక్కవరపు రామరెడ్డి, రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డి స్మృతిసూచకంగా రేబాల సుబ్బమ్మ వంటివారు ఎందరు ఎన్ని రకాలుగా యీ సంస్థకునిధులు సమకూర్చిపెట్టినా యీ సమాజానికివచ్చే ఆదాయం కేవలం నిర్వహణఖర్చులకే వొకవైపు సరిపోక సతమతమవుతుంటే; యీ నిత్యఖర్చులను భరిస్తూ ఆధునిక అవసరాలకు అనుగుణంగా విస్తరణచెందలేక తంటాలుపడుతున్న యీ దశలో వజ్రోత్సవం జరపడమంటే మాటలు కాదు; పెద్ద ఖర్చుతోకూడినపని.

ఈ వజ్రోత్సవసందర్భాన్ని పురస్కరించుకొనైనా; నెల్లూరు నెరదాతలనుండి, సారస్వత–సంస్కృతి అభిమానులనుండి విరాళాలరూపంగా కొంత నిధిని సమకూర్చుకుని సజీవంగా నిలద్రొక్కుకోవాలని; ఇతోధికంగా మరింత విస్తృతంగా సేవచేయాలని అభిప్రాయపడుతున్నది వర్ధమానసమాజం.

బహుశా ఇంకొక వొకటి రెండువారాల్లో యీ వర్ధమాన సమాజ సంబంధీకులు విరాళాలకోసంగా బయలుదేరవల్సి వుంటుందేమో; అప్పుడు వొట్టిచేతులతో పంపక నెల్లూరీయులు వుదారహృదయంతో ఇతోధికమైన చేయూత నివ్వగలరని విశ్వసిస్తున్నాము. ఈ విజ్ఞప్తి ఏ వొక్కసాహిత్యాభిమాని హృదయాన్ని తాకినా యీ సమాజ భవిష్యత్తు వుజ్జ్వలంగావుండగలదని భావిస్తున్నాము.

ఈ వారం విశేషాలు

పతనమైన ప్రభుత్వాలు

ఉన్నట్టుండి దేశంలో గవర్నర్లలో దాగివున్న సుప్తమైనశక్తి వొక్కసారిగా విజృంభించినదా అనిపిస్తున్నది. మొన్న, 24 గంటల వ్యవధిలో, మూడు కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలు గోయిందా కొట్టాయి.

పశ్చిమబెంగాల్ ప్రభుత్వాన్ని గవర్నరు తొలగించివేశారు; హర్యానాలో గవర్నరు సమర్పించిన నివేదిక ననుసరించి అసెంబ్లీని రాష్ట్రపతి రద్దుచేశారు. పంజాబులో 17 మంది ప్రభుత్వ పక్షీయులు ప్లేటుఫిరాయించి కొత్తవర్గం స్థాపించడంతో గుర్నామ్ సింగ్ గారి అధ్వర్యంలోవున్న ప్రభుత్వం రాజీనామా సమర్పించింది.

గవర్నర్ల ప్రాముఖ్యం:

పశ్చిమబెంగాల్ గవర్నరు శ్రీ ధర్మవీర అత్యంతధీరోదాత్తంగా వ్యవహరించారు; మహాగందరగోళంగా తయారైన పరిస్థితిని ఎంతో హుందాగా ఎదుర్కొన్నారు. విప్లవాత్మకమైన నిర్ణయంతీసుకుని మంత్రివర్గాన్ని రద్దుచేశారు. ఈ మొత్తం వ్యవహారంలో శ్రీ ధర్మవీర ప్రదర్శించిన స్థిరప్రవర్తన భారత దేశ రాజకీయాల్లో వొక కొత్త అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించింది. మామూలు సమయాల్లో అజాగళస్తనాలు మాదిరిగావుండే గవర్నరు పదవులు అగ్నిపరీక్షలవంటి సమయాల్లో అత్యంత అవసరమైనవిగా తన చర్యద్వారాచాటారు శ్రీ ధర్మవీర.

అసెంబ్లీని అత్యవసరమైన సమయాల్లో సమావేశపర్చేదానికికూడా గవర్నరు అనేవాడికి హక్కులేకపోతే యిక గవర్నరు అనేవాడువుంటేనేం, లేకుంటేనేం? ఆ హక్కును ఎంతో ధైర్యంగా సముచితమైన ధోరణిలో ప్రదర్శించడమేకదా గవర్నరు శ్రీ ధర్మవీరచేసినపని.

పశ్చిమబెంగాల్‌లో జరిగిందేమిటి? 14 పార్టీలుకల్పి పెట్టుకున్న ముఖ్యమంత్రిగా అజయ్‌ముఖర్జీ అవతరించిననాడు – 280 మంది సభ్యులుగల బెంగాల్ అసెంబ్లీలో బలాబలాలు: యునైటెడ్ ఫ్రంటు ప్రభుత్వపక్షానికి 153, కాంగ్రెస్ ప్రతిపక్షానికి 127 బలంవుండేది; ఆ తర్వాత గవర్నరు నామినేట్‌చేసిన మరినలుగురు సభ్యులు కూడా ఫ్రంట్‌లో చేరడంతో దానిబలం 157 కు పెరిగింది. ఆ తర్వాత కమ్యూనిస్టేతర ప్రభుత్వమనే నినాదం బయలుదేరి గొడవలకుదారితీసింది.

ఆహారమంత్రి పి. సి. ఘోష్ రాజీనామాచేశాడు. ఆయనతో ఫ్రంటునుండి 16 మంది శాసనసభ్యులు రాజీనామాలిచ్చి తప్పుకున్నారు; దానితో సహజంగా ఫ్రంటు ప్రభుత్వం మైనార్టీ ప్రభుత్వమైపోయిందనేది లెక్కలే స్థూలంగా వివరిస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రి తన మంత్రిమండలి రాజీనామా గవర్నరుకు సమర్పించడమో; లేక శాసనసభను సమావేశపర్చి విశ్వాసతీర్మానాన్ని కోరడమో చేయవల్సివుంటుంది; కాని ఆవేమీ అజయ్‌ముఖర్జీ చేయలేదు.

మంత్రివర్గం అధికసంఖ్యాకుల సభ్యుల విశ్వాసాన్ని కోల్పోయిందా లేదా అనే విషయం అనుమానాస్పదమైనపుడు ఎట్టి జాప్యంలేకుండా 'వెంటనే' అసెంబ్లీని సమావేశపర్చి విశ్వాస ప్రకటనకు అస్కారం కల్గించమని గవర్నరు ముఖ్యమంత్రికి రెండు వారాలక్రితంనుంచీ పదేపదే సలహాయిస్తుంటే; దాన్ని పెడచెవినిబెట్టి ఎప్పుడో డిసెంబరు 18 తేదిన అసెంబ్లీ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తానుకాని, యీలోగా అసెంబ్లీని పిల్చేదిలేదు పొమ్మని కాలయాపనకు దారితీస్తూ, పైగా ప్రభుత్వపక్షీయులు సవాల్ చేస్తూ బుడ్డబెదిరింపులకు దిగుతుంటే గవర్నరనే వాడు చేతులు ముడుచుకుని కూర్చోవల్సిందేనా? అసెంబ్లీని సమావేశపర్చేహక్కుకూడా గవర్నరుకులేకుంటే యిక ఆ పదవి వుంటేనేం, లేకుంటేనేం?

అందుకే గవర్నరు ధర్మవీర వెంటనే మంత్రివర్గాన్ని రద్దుచేసి; ఆ వెంటనే యునైటెడ్‌ఫ్రంటేతర సభ్యుల అభిప్రాయానుసారం డాక్టర్ పి. సి. ఘోష్‌చేత ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేయించారు. అప్పుడే డెమాక్రటిక్ ఫ్రంట్‌కుచెందిన యిద్దరు మంత్రులు కూడా ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. ఓటింగ్‌ద్వారా సభావిశ్వాసాన్ని పొందడానికి 'వెంటనే' అసెంబ్లీ సమావేశపర్చమన్నప్పుడు యీ నవంబరు 29 తేది మధ్యాహ్నం 1 గంటకు ముఖ్యమంత్రి పి సి ఘోష్ అసెంబ్లీ సమావేశం ఏర్పాటు చేసినట్లు గవర్నరు ప్రకటనలో తెల్పారు. ఇదీ జరిగింది.

దీన్ని అతివాద ప్రతిపక్షంవారు ప్రజాస్వామ్యపుఖూనీగా వర్ణిస్తున్నారు; కాని ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ పట్ల ఆసక్తిగలవారు హర్షించేటట్టుగానే గవర్నరు ధర్మవీర ప్రవర్తించారనడంలో తప్పులేదు.

హర్యానా గవర్నరు

హర్యానాలో మరొకరకమైన విడ్డూర పరిస్థితి ఏర్పడింది– అక్కడ ప్రజాస్వామ్యం అనేది అసెంబ్లీలో తలకాయలు లెక్క పెట్టుకోవడంగా తయారైంది. టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక అన్నట్లు Democracy is not just an exercise in counting heads. It involves a measure of respect for certain principles and conventions. హర్యానాలో అది పొత్తిగా కరువైంది.

అక్కడ తొలుత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఆ తర్వాత అది పడిపోయి సంయుక్తదళ్ ప్రభుత్వంవచ్చింది. ఏర్పడిందనేమాటేగాని దినగండంగా తయారై

—కొరవ 7 వ పేజీలో

లోకవృత్తం
లోక్‌సంచారి

* అలీనులమైన మనం ఒకరిని అనుసరించి నడువవచ్చా?
* ఇండియా-రష్యా-అమెరికాలను కనీసం ఏకంచేస్తున్నది చైనా!
* ప్రపంచకమ్యూనిస్టుసభను ఇండియాకే పిలిస్తే? ఆరబ్ సభకంటే హీనమా?

మన దేశంలోని ప్రజాభిప్రాయానికీ ప్రభుత్వ పోకడకూ ఎంత భేదం వున్నదో గంభీరంగా 1967 లో జరిగిన Glorious Revolution ఎన్నికలద్వారా సంభవించిన మహా విప్లవం నిరూపించింది. ఆ తర్వాత పశ్చిమాసియా నీతిలో ప్రభుత్వ ధోరణికీ ప్రజల ఆలోచనలకూ ఎంత దూరం వున్నదో తెలిసిపోయింది. తదుపరి మాంగ్లా డామ్ విషయమై మన ప్రధాని అయూబ్ వద్దకు పంపిన సందేశం పార్లమెంట్ లో ఎంతటి గడబిడకు కారణమైనదీ గమనించాం.

ప్రస్తుతం పశ్చిమాసియా సంగతి పరిశీలింతాం. మన ప్రధాని అంచనా ప్రకారం అరబ్బులపై ఇజ్రాయిల్ చర్య మనపై పాక్ చర్యను పోలినది. అందువలన పాకిస్తాన్ దండయాత్రను ఖండిస్తూ, ఇజ్రాయిల్ దండయాత్రను ఖండించకపోవడం తప్పుగాదా?- అదీ వరస. కాని, ఈ పోలిక శుద్ధతప్పు. 18 అరబ్ దేశాల కట్టుయొక్క తాకిడికి సర్వనాశనం అయ్యే అపాయాన్ని తప్పించుకునేందుకు, ఆత్మ సంరక్షణార్థం ఇజ్రాయిల్ అవలిసీమలపై దూకెనని బుద్ధిగల వారందరూ ప్రపంచంలో అభిప్రాయపడుతున్నారు. మనప్రజలలో, ప్రజాప్రతినిధులలో అదే అభిప్రాయం సహజంగా ప్రబలివున్నది.

రెండవ సంగతి: అమెరికా పనుపున లేక సహాయాన ఇజ్రాయిల్ తమపై కత్తిగట్టిందని భావించే అరబ్బులు మనపైకి అమెరికన్ పాటోన్ టాంకులతో దూకిన పాకిస్తాన్ చర్యను ఖండించారా? లేదు. ఆ దూకుడును మెచ్చలేదు- అంతే.

అటువంటప్పుడు మనం పనిగట్టుకుని అరబ్బుల పక్షం వహించవలసిన అవసరమేమి?

మూడవ సంగతి: మన పెద్దలు సోషలిస్టులమని చెప్పుకుంటారుగదా, ఇజ్రాయిల్ కిబుట్జ్ వగైరాలలోని అద్భుతమైన సోషలిస్ట్ ప్రయోగాలను లోకంతోపాటు తామూ మెచ్చుకున్నారుగదా, అటువంటి ఇజ్రాయిల్ పైమనం కక్షబూనవలసినవని?

నాల్గవ సంగతి: రష్యా అమెరికాలకు ప్రపంచ రాజకీయాలు కొన్ని వున్నవి. అందులో ఒకరు అరబ్బులను, ఒకరు ఇజ్రాయిల్ సీమను బలపరచవచ్చును. అలీనులమైన మనం అందులో ఒకరిని అనుసరించి నడువవచ్చునా?

—కొరవ 12 వ పేజీలో

అమెరికా సుప్రీంకోర్టులో న్యాయమూర్తిగా ఒక నీగ్రో నియామకంగావడం ఇదే మొదటిసారట. మొదటి నీగ్రో న్యాయమూర్తిగా పేర్కొనబడిన శ్రీ థరగుడ్ మార్షల్ ప్రెసిడెంటు శ్రీ జాన్సన్‌తో ముచ్చటిస్తున్నాడు. ఇలాంటివిచూస్తుంటే, అభివృద్ధిచెందిన దేశాలనేవాటికంటే మనం ఎంత ముందున్నామా అనిపిస్తుంది.

కాంగ్రెస్ పెద్దలకు శ్రీప్రకాశ సలహా

అందరికీ ఇందుమూలంగా తెలియజేయడమేమనగా, ప్రజాసామాన్యాన్ని ఈ పోరాటాలలోకి తేవడంలో ఉద్దేశ్యం కాంగ్రెస్ సంస్థకు అధికారాన్ని సమకూర్చడానికిగాదు; అధికారం వచ్చినపుడు, అది అందరికీ చెందుతుంది- 1942 ఆగస్టు 8న బొంబైలో కాంగ్రెస్ మహాసభలో గావించిన ఘోషణా పత్రము.

గాంధీజీ అందుకనే కాంగ్రెస్ సేవాసంస్థగామారి, రాజకీయాలకై నూతన సంస్థలు రావడానికి అవకాశం యివ్వవలెనని సూచించాడు. ప్రజలపై ఎప్పటికీ గాంధీజీకి అధికారం వుండెనుగనక వారిపై శాసనాధికారం కావలెననే అపేక్ష ఆయనకు కలగలేదు.

వారం వారం
శ్రీప్రకాశ

శాసనాధికారం చేబట్టి దేశాన్నిపాలించి, రక్షించి, తమ ధర్మకర్తృత్వాన్ని నెరవేర్చవలెననే కుతూహలంతో, విభజన కంగీకరించి, తమ కందిన భారతభాగాన్ని పటిష్ఠంచేసే తలంపుతో కాంగ్రెస్ నాయకులు ప్రభుత్వాన్ని చేబట్టినారు. అవని జరిగి నేటికి రెండు దశాబ్దాలు నిండినవి.

ఈ కాలంలో దేశం బలపడింది, ప్రగతిని పొందింది, వృద్ధికి వచ్చింది- అనేక విధాల. అందులో సందేహంలేదు. కాని, క్రమేపీ దేశాన్ని పైకొనివచ్చిన సమస్యల తాకిడికి ఓర్చి, ప్రజారంజకంగా కార్యభారం నిర్వహించే శక్తి కాంగ్రెస్ పార్టీలో నశించింది. నెహ్రూ అంతటి నేత మనలను పాలిస్తూ వుండగానే చైనా దండెత్తి వచ్చింది. ఆ తర్వాత పాకిస్తాన్‌తో యుద్ధం తప్పలేదు. తదుపరి ప్లానింగ్ మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలైన పిదప స్తంభించి సెలవు తీసుకున్నది. ఇక ఏడాదికేడాది ప్లానింగేగాని అంతకెక్కువ ముందు చూపుతో ప్లానింగ్ చేయగల సామర్థ్యం పోయింది. డీవాల్యుయేషన్, అధికంగా వెనుకతగ్గుతోవు (recession), ఉబ్బరం (Inflation), అధికధరల పీడనం, అయోమయావస్థ, ద్వేషం హెచ్చుకావడం, నదీజలాలవంటి మూర్ఖపు వివాదాలు రావడం, ఈ విధంగా ఎన్నో గత్తరలు వచ్చిపడినవి.

ఇన్ని అపకారాలు జరిగినా, కాంగ్రెస్ పార్టీ హయాంలో, నెహ్రూ పుణ్యమాయని, ప్రజాస్వామికం నిల్చింది. కాంగ్రెస్ పార్టీని దించి అధికారాన్ని ఇతరపక్షాలు దేశంలోని ఎక్కువభాగంలో ఆక్రమించే పరిస్థితి వచ్చింది. బెంగాల్, కేరళ వివాదాలు లేకపోతే, ఆ ప్రభుత్వాలను సహించి, వాటితో సహజీవనం చేయడానికి కేంద్రం సిద్ధపడినది.

ఈ అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని శ్రీప్రకాశవంటిపెద్దలు, ఎన్నదగిననాయకు

—కొరవ 12 వ పేజీలో

THE CANARA BANKING CORPORATION LIMITED
(Estd :: 1906)

Regd. office : UDIPI. Adm. office : MANGALORE.

"MY BANK"

It is better to give away than to lend, and it is about the same that costs.

In matters concerning money NEVER BE A BORROWER NOR A LENDER—

Evidently the best course is to be a bank depositor.

When you are a bank Depositor

* Your money is always behind steel-bars.
* Your money is insured at our cost.
* Interest rates on deposits do not fluctuate.
* Your money instantly repaid in whole or in parts when-ever you ask.
* For safety and security, be a depositor - do not carry cash - make payments through bank cheques.

But, especially if you love instant, accurate banking transactions and services come to us—That is how every body calls, The Corporation Bank.

"MY BANK"

Our Nellore Office:
Lal Bungalow, 16/526, Kasikala Agraharam, Trunk Road—NELLORE.

—K. Ramadas Nayak,
General Manager.

లోహియా-2

వ్యయపరిమితికై వాదించిన లోహియా

డాక్టర్ రామమనోహర లోహియా దూరదర్శియేగాక దేశనిర్మాత. ఈదేశంలో ఆర్థిక సౌభాగ్యంకోసం అందరు శ్రమించవలెనంటే, విపరీతంగా కొందరు దుబారా ఖర్చులు చేయడమనేది వుండకూడదు. సంపాదనపైన పరిమితి విధించడం కష్టం. వ్యయంపైన పరిమితిని విధించి, అక్రమ సంపాదనకు పూనుకునేవారి ఉత్సాహాన్ని తగ్గించవచ్చును. అందరూ త్యాగశీలంతో కృషిజేయడానికి అస్కారం కలుగుతుంది.

మన లోక్‌సభలో 1967 ఆగస్టు 4 వ జరిగిన చర్చలోపాల్గొని లోహియా వ్యయపరిమితిపై తన అభిప్రాయాలను స్పష్టీకరించాడు. ఆయన ఏమన్నాడో విందాం:

"వ్యక్తి ఆదాయం మనదేశంలో దినానికి మూడణాలా, పదిహేనణాలా అనేది నాంది ప్రస్తావన. అదొక వంచన. ఖర్చుపై గరిష్ఠపరిమితిని రు. 1500 గా విధించడం పరిష్కారమార్గం. ఈవేళ అదేచర్చ. నేను కొంచెం విపులీకరిస్తాను. రూపాయవిలువ మారుతూ వున్నది. అసనెలలక్రితం వెయ్యి రూపాయలు చాలుననేవాడను. రూపాయ విలువ నాల్గవభాగం హెచ్చితే రూ 1500/- రూ. 2,000/- లు కాగలవు.

"లక్షమీద 65 వేల రూపాయల ఆదాయపుపన్నువేస్తే, వ్యయంమీద పన్ను వేస్తేకూడా ఆదాయాలను తగ్గించలేక పోయినాము, మీ సూచనను అమలు పరిచేదెట్లా?- అని మిత్రులడుగుతారు. నా జవాబు: దీని మూలానికి వెళ్ళండి. భోగలాలసత, అనవసరమైన పై మెరుగులందులో అయ్యే ఖర్చును పట్టవలెను. ప్రయివేట్ కార్లు దేశంలో ఎన్నివున్నవో చూడండి. నాలుగు లక్షల కార్లున్నవి. ఒక కారును నడుపుకోడానికి నెలకు రు 500లు ఖర్చు పెట్టవలెను. ఈ కార్ల వినియోగం లేకుంటే 200 కోట్ల రూపాయలు మిగులు వుంటుంది. ఇందుకై ఎక్కువ బస్సులను, టాక్సీలను, స్టాఫ్‌కార్లను ప్రభుత్వకార్యాలయాలలో, ప్రయివేట్ సంస్థలలో ఉపయోగించవలసివచ్చినా, కనీసం రు. 150 కోట్లు మిగులు వుంటుంది.

"సాంఘికన్యాయంకోసం ఈ పాయింటును నేను తేవడంలేదు. దారిద్ర్యంలో నుంచి వస్తువుల సమృద్ధికి మనం దాటిపోవలెను. దేశనిర్మాణానికి బాధ్యులైన

'సంచారి'

పెద్దలు విపరీతంగా వ్యయంచేస్తూ, భోగములనుభవిస్తూవుంటే, ప్రజలను తిండిలేని కడుపులతో శ్రమించవలెనని ఎట్లా కోరగలరు?

"ప్రభుత్వంలో ఒక కోటిమంది కొలువులో వున్నారు."

కృపలానీ: వారు నౌకర్లుకారు, యజమానులు.

లోహియా: "నా కర్థమైంది మీరనే మాట. ప్రజలు ప్రభుత్వానికి నౌకర్లయినారు; ప్రభుత్వం ఆ నౌకర్లకు నౌకరయినది. ఈ కోటిమంది నౌకర్లకు ఉత్పత్తిలో ఏకోశానికి సంబంధంలేదు. తమ బంధువులకు, కులంవారికి, కుటుంబీకులకు, ప్రాంతీయులకు, భాషీయులకు పదవులివ్వడంకోసం ఈ పోస్టులు నింపుతారు. ఏమీ పనిలేనివారు 20 మొదలు 40 లక్షల వరకూ వుంటారు. 20లక్షలే అనుకుందాం- అయినా 300 కోట్ల రూపాయలు మిగులవుతుంది."

ఒక గౌ॥ సభ్యుడు: "వారికి ఉద్యోగమా తమ సిఫారసు?"

లోహియా: "ప్రజల గుండెలమీద

—కొరవ వ 11 పేజీలో

డీసెల్ ఆయిల్ ఇంజన్లు
బికార్
ఆంధ్రగవర్నమెంటుచే ఆమోదించబడినది
పెటర్‌టైపు 5 H.P.
లిస్టర్‌టైపు 6 H.P.

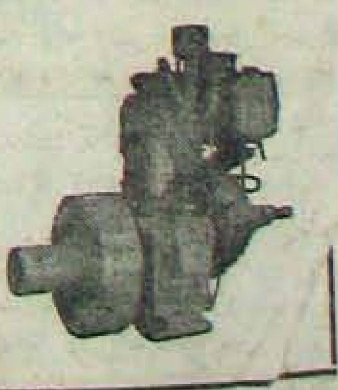

భవాని ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్
రంగనాయకులపేట - నెల్లూరు

••• రైతులోకం •••

హెక్టారుకు 106 క్వింటాల్స్!
అంటే, ఒక కిలోకు 477 కిలోల ధాన్యం!
తైచుంగ్ నేటివ్-1 అద్భుత ఫలితం

చొరవకు మరోపేరు తెలుగురైతు.

తెలుగునాటనే కాక బయటకూడా వ్యవసాయ రంగంలో సరిక్రొత్త విషయాన్ని తనదానినిగా చేసుకోవడం తెలుగురైతులకు అలవాటు.

అందుకనే మైసూరు రాష్ట్రంలో మొదటిసారిగా తైచుంగ్ నేటివ్-1 పండించడమేగాక, కిలో ధాన్యం నుండి దాదాపు 480 కిలోల ధాన్యం పండించినది కామినేని వెంకయ్యచౌదరి అన్న తెలుగురైతు అంటే ఆశ్చర్యం కొంతే కలుగుతుంది; గర్వం బోలెడంత కలుగుతుంది.

పదేళ్ల క్రింద, కృష్ణాజిల్లానుండి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోని శ్రీ రామనగర్ (రాయచూరు జిల్లా) కు వెళ్లి స్థిరపడ్డారు శ్రీ వెంకయ్య చౌదరి. అది నుండి వరిసాగు చేస్తూవచ్చిన కుటుంబం చౌదరిది. అయితే జి.ఇ.బి-24, హెచ్ ఆర్-35 వంటి రకాలు ఏమి చేసినా హెక్టారుకు 4000 కిలోలకన్న ఎక్కువ దిగుబడి నివ్వక పోవడం గమనించిన శ్రీ చౌదరి దృష్టికి తైచుంగ్ నేటివ్ కనిపించింది.

అకస్మించడమూ చాల కాకతాళీయంగా కనుపించింది. ఒకసారి హైదరాబాదులో ఒక మిత్రుడిని చూడడానికి వెళ్ళాడు వెంకయ్యచౌదరి. అక్కడ ఒక దినపత్రికలో తైచుంగ్ నేటివ్-1 గురించిన వ్యాసం చదివారు. దాని గుణగణాలు ఆయనను ఆకర్షించాయి. తక్షణం ఆ విత్తనాల కోసం అన్వేషణ ఆరంభించారు. ఈ క్రొత్తరకం గురించిన వివరాలను

టి. ఆర్. ఆర్.

వ్యవసాయాధికారులను కలిసి తెలుసుకున్నారు. అప్పట్లో మైసూరులో తైచుంగ్ నేటివ్-1 విత్తనాలు దొరికేవికావు. శ్రీ చౌదరి కృష్ణాజిల్లా నుండి ఒక్క క్వింటాలు విత్తనాలను సంపాదించారు. ఆ క్వింటాలు విత్తనాలనూ నాలుగున్నర హెక్టార్లలో పైరు పండించడానికి వాడారు.

ఎంత వీలయితే అంత ఎక్కువ దిగుబడిని సాధించడం చౌదరి ఆశయం; కనుక ఆయన ఊడ్పడానికి ముందుగా పొలంలోకి పిల్లిపెసరనూ, జనుమునూ పచ్చియాకు ఎరువుగా పడదున్నడమే గాకుండా, హెక్టారుకు 1250 కిలోల ఆముదపు పిండి, 500 కిలోల (16:5:5) ఎరువుల మిశ్రమము, 60 కిలోల మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పొటాష్ దొవ్వున వేశారు.

ఈ విధంగా తయారు చేయబడిన మళ్లలోకి నెల వయసుగల నారు మొక్కలను ఫిబ్రవరిలో నాటారు. ఆ తర్వాత యూరియా, అమోనియం సల్ఫేటుల రూపేణా హెక్టారుకు 110 కిలోల నత్రజని వేసి మూడుసార్లు పైపాటు చేశారు. మార్చి, ఏప్రిలు నెలలలో మూడుతడవలు కలుపు పీకించారు.

'బ్లైటు' తెగులు రాకుండా ఊడ్చిన ఒక వారానికి ఎండ్రిన్ చల్లారు. మార్చి ఆఖరి వారంలోను, ఏప్రిలు మొదటి వారంలోను 'పైటోలాన్' చల్లారు. ఏప్రిలు రెండవ, మూడవ, నాల్గవవారాలలో చౌదరి స్ట్రెప్టో సైక్లిన్, పైటోలాన్‌లు కలిపి చల్లారు.

మే నెలలో వర్షాలు వస్తాయేమో, వర్షాలవలన 'బ్లైట్' తెగులు బయలుదేరుతుందేమోనని శంకించి, వెంకయ్య చౌదరి పైరుమీద మళ్లీఒక్కసారి, మే నెల మొదటి వారంలో స్ట్రెప్టో సైక్లిన్ తో పైటోలాన్ కలిపి చల్లారు.

ఇంత శ్రమపడి పెంచిన పైరును కోయవలసిన దినం రానేవచ్చింది. ఆనాడు ఎందరో రైతులూ, మైసూరు వ్యవసాయ శాఖాధికారులూ వెంకయ్యచౌదరి పొలంలో గుమికూడారు. హెక్టారుకు 8000 కిలోల ధాన్యం రాలుబడి అవుతుందని వాళ్లందరూ అంచనా వేశారు.

కాని అంచనాకన్న అసలు దిగుబడి ఎక్కువయింది. వెంకయ్య చౌదరి తొలి యత్నంలోనే హెక్టారుకు 10,600 కిలోల దిగుబడిని సాధించారు; అనగా కిలోనుండి 477 కిలోల ధాన్యం ఉత్పత్తి అయిందన్న మాట!

వెంకయ్య చౌదరి లాంటి రైతులు ఏ రాష్ట్రం వారయితేనేమి దేశం యావత్తూ వారిమీదనే ఆధారపడివుంది.

—[ఎఫ్. ఇ. యు.]

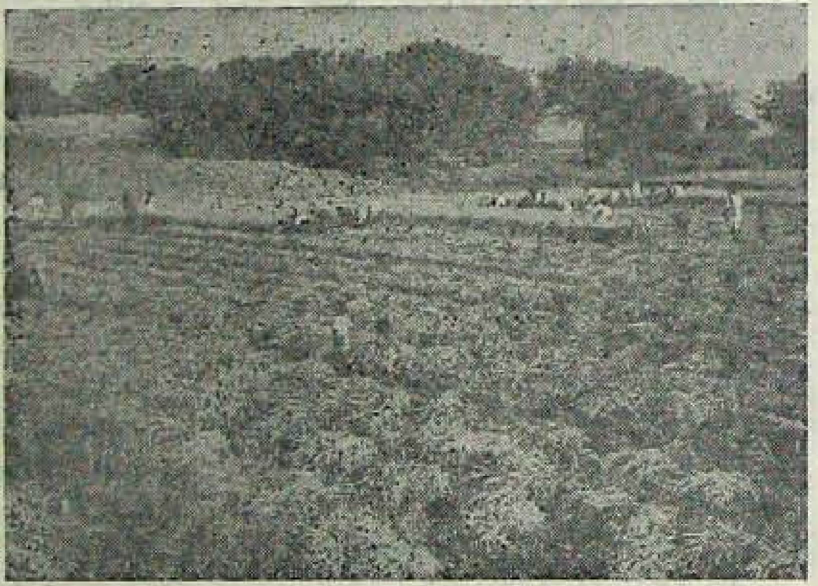

పైరుకాదు, వనమోవులు—కయ్యంతా సందులేకుండా ఎట్లా క్రిక్కిరిసివున్నాయో చూడండి! తైచుంగ్ నేటివ్-1 హెక్టారుకు (గతవారం పొరపాటున ఎకరానికి అని అచ్చయింది) 106 క్వింటాల్స్ పండాయట. అంటే ఎకరాకు 4 పుట్లకు మించాయన్నమాట!

మొలగొలుకు తెగుళ్లు
సస్యసంరక్షణాధికారి సలహాలు

నెల్లూరుజిల్లా సస్యసంరక్షణాధికారి శ్రీ మాలకొండయ్య మొలగొలుకు తెగుళ్ళకు సంబంధించి రైతులకు ఈ క్రింది సలహాలిస్తున్నారు—

వెనుకదిక్కువేసిన శేతపైర్లకు తెగుళ్లు వ్యాపించివున్నవి. మోముపిప్పి, చల్ల తెగులు వగైరాలు పైర్లను విపరీతంగా నష్టపరుస్తున్నవి. వాటికి ఈ క్రింది సస్యరక్షణ చర్యలు గైకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను—

చల్లతెగులు

ఒకవిధమైన పచ్చటి పురుగులు ఆకులోని రసమునుపీల్చి ఆకుకొనలను ముడతలుగాచేసి అందులో దాగివుండును. దీనివల్ల ఆకులంతా తెల్లగాపోవును. దీనికి బి. హెచ్. సి. 10 శాతం (గమాక్సిన్) పొడిని ఎకరానికి 15 మొదలు 20 కిలోల వరకు చల్లుటవలన ఈ తెగులును అరి

—కొరవ 8 వ పేజీలో

లివర్ వ్యాధియా?
ఇందుకు తగిన చికిత్స
జమ్మివారి లివర్‌క్యూర్

బిడ్డల యొక్క లివర్ మరియు స్ప్లీన్ వ్యాధులకు ప్రఖ్యాత ఔషధము.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్, మద్రాస్-4.
బ్రాంచీలు: బెంగుళూరు-2; కుంభకోణం;
తిరుచిరాపల్లి-2; హైదరాబాద్-20

పద్యాలు-గేయాలు
పెన్నపాట—నా ఓంకారం

శ్రీ కె. సభా

(1-11-67 రాత్రియున నెల్లూరు మీదుగా వెడుతూ పావుగంట ఆగినప్పుడు నాలో ప్రభవించిన, పునరావృతమైన పాతస్మృతులిట్లా ప్రస్ఫుటించినవి.)

నాల్గుదశాబ్దాల్ నిండిపోయినది
నా శిరోజములు పండుతున్నవి!
'పలితకేశము'ది స్మృతికి వచ్చినది
పంటరైతు దువ్వూరి కావ్యముల!

చిత్రకూటమున రంగనాథుడు
చిన్మయజ్యోతుల నవానందుడు!

టౌనుహాల్లో రమణారెడ్డి
కవిశేఖర శ్రీ రమణారెడ్డి
కమిషనరు, కవి, రమణారెడ్డి
'హాంట్ బాటణా' (1) రమణారెడ్డి
నలుగురు మిత్రులు రమణ నామమున
నాతున్నారీ నెల్లూరునందున!

"పచనపద్యాలనే దుడ్డుకర్రలతో
పద్యాల నడుముల్ విరగదన్నిన" జోడు
"రసాల్ మామిడి పండ్లవంటి పాలిండ్ల"
నవరసాల నవకవితల
'ఫిడేలు రాగాల్' తీసిన నవకవి
'పఠాభి'గారిని పలుకరింతునా!

'కన్యాశ్రీ' ఇపుడెక్కడోగదా!
కళోపాసకుడు చంద్రశేఖరం
నిమిషంబునకొక రూపమెత్తగల
నటదేవతే చంద్రశేఖరం
చిత్రకూటమున కళామండప
చిన్మయుకళ మన చంద్రశేఖరం!

నాగుండెలలో ధ్వనించుచున్న
నాదము వెంకట్రామానాయుడు
వేదము రైతుకు నాయుని వచనము
బోధన రైతుకు 'జమీన్ రైతు'

ఆంధ్రకేసరికి అనుంగు శిష్యుడు
బత్తిన రామకృష్ణారెడ్డి!

ఏవేవో ఈ స్మృతులు క్రమ్ముకొని
ఇట్లే మ్రాన్పడి నిలబడినాను!

'పినీ'లేని సింహపురంబిది
బోసినోటివలెనున్నది నేడిది!
పూర్ణాహుతితో రాష్ట్రముతెచ్చిన
పుణ్యమూర్తి శ్రీరాముని పురమిది!

తిక్కన లేఖిని తేనెలచిందిన
దిక్కని తెనుగుల సింహపురంబిది!
కవికోకిల కమ్మని కంఠ
గానమె కన్నె పెన్నైపోయెను!

'పూతలపట్టు'కు (2) పట్టుగొమ్మయగు
రామిరెడ్డి నివసించు నగరమిది.
ఆంధ్రసాహితీ అకాడమికి
అధ్యక్షుని ఆస్థానపీఠమిది!
'మందాకిని'లో మకరందంబుల
మరువరాని మరుపూరి నిలయమిది!

★ ★ ★

అందరు నీకని ననుపైకెత్తి
భుజాలపై నను ఉంచుకొన్న శ్రీ
ఆనం సంజీవన్నగారును

★ ★ ★

అర్ధకుచంబుల నగ్నచిత్రముల
నాభినుడుల విన్నాణపు సొబగుల
వలుచని తొడల వనంపుసిరుల
వలపుల గుంటల వయ్యారంబుల
'అభిసారిక'ల 'మోహిని' 'మదన'ల
అందచందముల తోరణంబుల
అలంకరించిన ప్రణయశిలల
పొలివుడ్డా? నెల్లూరాయిది?

★ ★ ★

కోమలవిలాసు పెసరట్టును తిన
కోర్కెపుట్టి నోరూరు క్షణమున
"పావుగంటయే భోజనసమయము
వదండి" అన్నాడా కండక్టర్...

బస్సు మెల్లగా పయనమైనది
పరుగిడుతున్నది సింహపురంలో
'కంకి కొడవలి' 'దీపం' పావం!
కనబడుతున్నవి కుడ్య చిత్రముల!

★ ★ ★

కన్నె పెన్నపై మమత క్రమ్మినది
కవితయు గానము గంతులేసినది
గలగలమంటూ అలలు లేచినవి
కలకాలంగల చెలిమి పొంగినది!

'మన్నారి'చ్చిన (3) తమలపాకులు
నున్నంరాచి నమలిన క్షణములు
పెన్నగట్టులో వెన్నెలరాత్రులు
నన్నగసాగిన వచనగేయములు!
పెన్నపొంగినవాటి (4) స్మృతులలో
ఎన్ని మరెన్ని వింతదృశ్యములు
జమీన్ రైతు ప్రాంగణంబులో
సరదా రైతుల చర్చల రుచులు!
ట్రంకురోడ్డులో రాజకీయముల
మంకుతనముతో వ్రాసిన వ్రాతలు
కిసాన్‌సింగ్ చేతిమీరాయి
కొల్లగొన్న మధుర క్షణములు!
కాపువీధి మకాము సందునా
కవనము సాగిన తీరుతెన్నులు
ఏదో వీడరానియనుబంధం
నేడూ నన్నిటువదలని బంధం!

★ ★ ★

తిక్కనపైగల మక్కువనంతం
కవికోకిలపైగల గౌరవము
పెన్నానదిపై ప్రేమానందం
నన్నే నేను మఱచిన కథనం!

★ ★ ★

ఇరువదేండ్ల నాయనుభవంబులో
ఎంత మార్పు నా హృదయములో
ఎప్పటివలెనే నీవున్నావు
ఇప్పుడు క్రొత్తగ నేనున్నాను!

★ ★ ★

పావుగంట ఒక పావుగంటలో
పాతస్మృతులలో పసిడితునకలు
ఏవో ఏవో నాటిచిత్రములు
ఏవేవో అనాటి దృశ్యములు!

★ ★ ★

నను ప్రేమించిన మిత్రులందరూ
నాకున్నట్టి స్నేహితులందరూ
ఆత్మీయులు నా ఆత్మీయులు నా
ఆత్మీయులు నా అంతరంగికులు!
ఎందరెందరో ప్రాణమిత్రులు
అందరికిని నా వందనంబులు!

(1) 'ప్రజారాజ్యం' మేనేజర్ రమణారెడ్డికి 'హాంట్ బాటణా' అని మిత్రబృందం అయాచితంగా యిచ్చిన టైటిల్.

(2) పూతలపట్టు శ్రీరాములురెడ్డిగారు కంబరామాయణమును తెనిగించిన సాహిత్యరత్నాకరుడు.

(3) 'ప్రజారాజ్యం' అడ్వర్టయిజుమెంటు మేనేజరు రామన్నార్.

(4) 1949 లో 'జమీన్ రైతు' కు తెలుసు 'కన్నె పెన్న ప్రణయనృత్యములు' గేయం.

—కొరవ 8 వ పేజీలో

పల్లెల వార్తావళి

రైతులకు తిండిగింజలకు అప్పులివ్వాలని పొదిలి శాసన సభ్యుని విజ్ఞప్తి - కావలి తాలూకా పరిస్థితినిగూర్చి జి. ప. వైస్‌ఛేర్మెన్ ప్రకటన-రేబాల సొసైటీ ఎరువులకు ఎక్కువధర తీసుకుంటున్నదట; సహకారం పేరుపెట్టుకొన్న ఏ సొసైటీ తీసుకోవడంలేదు?-నర్రవాడకు టెలిగ్రాంకంటే కార్డే ముందు జేరిందట!-చీకల్లదిబ్బ లేబరు

శ్రీ ఏ. జి. శ్రీనివాసులురెడ్డి (అనంతపురం): సౌభాగ్యవతి ప్రమిల
వీరి వివాహం గత 21 తేది నెల్లూరులో జరిగింది.

పొదిలి విజ్ఞప్తి

తాలూకా పరిస్థితిని గూర్చి శాసన సభ్యుడు శ్రీ కాటూరు నారాయణస్వామి గతవారంలో నెల్లూరులో రివిన్యూబోర్డు మొదటిసభ్యుడు శ్రీ బి. కె. రావును కలసుకొని వివరించి, సహాయకార్యక్రమాలకై విజ్ఞప్తిచేశారు.

మెట్టలో వేసిన ముదురుపైర్లు ఎండిపోయ్యాయని, లేతపైర్లు వేసేదానికి వీలు లేకుండాపోయిందని; కొన్ని బావులక్రింద జొన్నలోవేసిన సజ్జమాత్రం కొంతపండిందని, బావులలో నీళ్లులేనికారణంగా రాగిసాగు జరగలేదని; ఒక్క వద్ది మడుగు చెరువుక్రింద 200 ఎకరాలలోతప్ప, తాలూకాలో మరెక్కడా మాగాణిపైరు సాగు కాలేదని, పోసుకున్న నార్లుకూడా నష్టమైపోతున్నాయని శ్రీ నారాయణస్వామి రివిన్యూబోర్డు సభ్యునికి యిచ్చిన నివేదికలో తెలియజేశారు. ఆముదాలు, పత్తి, కంది, జనుము ఎండిపోయినవని; సెప్టెంబరు, అక్టోబరులలో వేయవలసిన వరిగె, వులవపైర్లు ఇంతవరకు వేయలేదని వివరించారు.

మనుషులకు తిండిలేదు. భృతికోసం పనులు కల్పించాలె. రైతులకు ఆహార ధాన్యాలకోసం అప్పులివ్వాలె. మేతనేది అసలే లేక, కొన్నిచోట్ల త్రాగేదానికి నీళ్లు కూడాలేక, పశువులు ఎత్తుబడి పొయ్యాయి. సబ్సిడీ పద్ధతిలో మేత సరఫరా చేయాలె- అని శ్రీ నారాయణస్వామి విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఈ సంవత్సరం శిస్తు రెమిషన్ ఇవ్వాలని; తక్కావి ఋణాల వసూళ్లు ఆపాలని శ్రీ నారాయణస్వామి కోరారు.

మీ ఊరి పరిస్థితి?

అనావృష్టివల్ల మీ గ్రామపరిస్థితి ఏమి? పైర్లు, పంటలు, తదితర విషయాలనుగూర్చి నాల్గు జిల్లాగ్రామాలవారు; జిల్లాలోని కొనగ్రామాలవారు వ్రాయండి; పత్రికద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకరాండి. —సం. జ. రై.

పొదిలి తాలూకాలో 1966, 1967 సంవత్సరాలలో ఆయా నెలలలో కురిసిన వర్షపాతం చూస్తే, ఈ సంవత్సరం ఆ తాలూకా పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా వుండవలెనో వూహకందుతుంది-

నెల	1966	1967
జూన్	75.0మి. మీ	54.0 మి. మీ
జులై	285.0 ,,	88.1 ,,
ఆగస్టు	36.8 ,,	36.7 ,,
సెప్టెంబరు	78.4 ,,	26.9 ,,
అక్టోబరు	117.6 ,,	102.8 ,,
నవంబరు	461.8 ,,	—

1966 లో 1054 మిల్లీమీటర్ల వర్షం ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు 258 మిల్లీమీటర్లు మాత్రం కురిసిందన్నమాట. వెయ్యి మిల్లీమీటర్ల వర్షానికే ఆ తాలూకా పరిస్థితి అంతబాగలేదు. ఇక నాల్గవవంతు వర్షం వున్న ఈ సంవత్సరం ఎంత దుర్భరంగా వుండాల్నో ఆలోచించండి.

కావలి ప్రకటన

కావలి తాలూకా పరిస్థితిపై జి. ప. వైస్ ఛేర్మెన్ శ్రీ గొట్టిపాటి కొండప నాయుడుగారు ఈ ప్రకటన జేస్తున్నారు-

తాలూకాలో వర్షాలులేక సకాలంలో పైర్లు వేయలేదు. అకాల వర్షాలకు కొన్నిచోట్ల వేసినపైర్లు చెరువుల్లో గుంటలలో నీళ్లులేని కారణంగా ఎండిపోయాయి పశువులకు త్రాగుటకుకూడా నీళ్లులేవు; మేతనరే, లేనేలేదు. కావున తాలూకాను క్షామప్రాంతంక్రింద ప్రకటించి, కరువుపనులు ప్రారంభించి బాధిత ప్రజలకు జీవనోపాధి కల్పించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రైతులు తమకున్న ధాన్యమంత తిని ఒకటి రెండుసార్లు పైరు ఎక్కించుటకు, కలుపుతీయుటకు కొల్పివేసి తిండికి

—కొరవ 11 వ పేజీలో

పెళ్లిళ్లలోకూడా జేబి దొంగతనాలు!
వివాహాలలో అనాహూతుల బెడద

పెళ్లిళ్లల్లోకూడా జేబి దొంగతనాలు!

పెళ్ళిళ్ళల్లోకూడా జేబి దొంగతనాలంటే మీకు ఆశ్చర్యంగా వుంటుందేమో గాని, మొన్నొకచోట అక్షరాలా జరిగింది.

పెద్ద పెళ్ళిళ్ళల్లో భోజనాలనేవి పెట్టకుంటే బాగుంటుందేమో ననిపిస్తుంది. ఎక్కడో ఏదో ఒక పెళ్లిలోతప్ప, భోజనాలవద్ద త్రొక్కిడిచూస్తే ఒక్కొక్కప్పుడు ఎందుకొచ్చామా అనిపిస్తుంది. నెట్టుకోవడం, త్రోసుకోవడం, కుస్తీలుపట్టడం నానారభసంగా వుంటుంది. పెళ్ళికివచ్చిన రెండుమూడువేలమంది ఒకేసారి మొదటి పంక్తికే భోంచేసి వెళ్ళిపోవాలని తొందర పడడంవల్ల యీ త్రొక్కిడి ఏర్పడుతున్నది. ఎంతవిశాలంగావున్నా, ఎంత చక్కగా ఏర్పాటుచేసినా యిది తప్పదు. మొన్న ఒక పెళ్ళిలో భోజనానికిపోతుండిన ఒక పెద్దమనిషి ప్రక్కజేబిలోని పర్సు కొట్టివేయబడిందట. అందులో ఎక్కువ లేదట, రెండువందల రూపాయలు కాబోలు వుండినవట! చిన్నమొత్తంతో తప్పిపోయిందని ఆ దొరబాధితుడు సంతోషపడి కుయ్ కయ్‌మనకుండా వుండిపోయాడనుకోండి! పెళ్లిళ్ళల్లోకూడా జేబి దొంగతనాలంటే విచారం కలుగుతుంది. భోజనాలవద్ద ఈ త్రొక్కిడి పోవడానికి మార్గమేదైనా వెతకడం బాగుంటుంది. భోజనంబదులు కూర్చున్నచోటనే ఒక డ్రింకు అందిచ్చి, పండు తాంబూలంతో సత్కరిస్తే ఖర్చు తగ్గుతుంది; శ్రమా తప్పుతుంది; త్రొక్కిడి బెడదా లేకుండాపోతుంది; జేబీలూ భద్రంగా వుంటాయి! ఇప్పుడు పర్సు పోగొట్టుకున్న మిత్రుడు రేపు పెండ్లి చేయబోతున్నాడుకాబట్టి అహూతుల యీపాట్లు వారికి బాగ అర్థంకాగలవు!

ఈ జేబిదొంగతనాలనేవి ఒకచోట జరుగుతవని, ఒకచోట జరగవని చెప్పటానికి వీలులేదు. పెద్దమనుష లెక్కువగా వుండేచోట్ల ఇవి ఎక్కువగానే జరిగేట్టున్నది. ఆమధ్య ఈ రచయిత ఒక నాయకుడు వస్తుంటే స్టేషనుకుపోయాడు; ఆనాయకుణ్ణి రిసీవ్‌చేయడానికి వచ్చినవారు రెండు డజనులకు మించిలేరు; త్రొక్కిడి-గిక్కిడిలేదు; కాని, జేబిపర్సు గోవిందగొట్టింది! అట్లనే మొన్న పి. సి. భారతీకళాయాన్ని చూడడానికిపోతే పర్సు అదృశ్యమైంది. ఒకసారి సెంట్రల్ బ్యాంకిలో జిల్లాకాంగ్రెస్ సమావేశమన్నారు - పోయాను. హాలునిండా జనంవున్నారు. చెప్పులు బయటపెట్టిపోవాలంటే భయం; లోపలకు వేసుకొనిపోవడానికి లేదు. నా భయం నిర్హేతుకం కాలేదు. కొత్తచెప్పులు అంతులేదు. నాబోటి వాడైతే చెప్పుకుంటాడు; కాని చెప్పుకోడా

—కొరవ 8 వ పేజీలో

శ్రీ సిద్ధవరపు విజయభాస్కరరెడ్డి—సౌభాగ్యవతి పార్వతి
వీరి వివాహం ఈ 8 తేది జరిగింది.

జవహర్లాల్‌కు జేజేలు!
పిల్లల పండుగలు: జన్మదిన వేడుకలు

నెహ్రూను ప్రజలు మరచిపోలేదు; మరచిపోరు. నెహ్రూవంటివ్యక్తి అన్నిదేశాలకులభించడు; అది మనదేశ అదృష్టం, మన పూర్వపుణ్య విశేషం. దేశస్వాతంత్ర్యానికి, దేశ సౌభాగ్యానికి, ప్రజల కళ్యాణానికి అంకితమైనజీవితం నెహ్రూది. సామాన్య ప్రజాజీవితాలు సుఖవంతం కావాలని, దేశము- ప్రపంచము శాంతి సౌమనస్యాలతో విలసిల్లాలని పరితపించిన మహానాయకుడు నెహ్రూ. స్వార్థం ఎరుగని త్యాగి నెహ్రూ. ప్రజలమధ్య మెలగుతూ, ప్రజలకోసం - వారి భాగ్యోన్నతికోసం అవిరామంగా కృషిచేసిన తపస్వి నెహ్రూ. సుదీర్ఘ కాలం దేశానికి నేతృత్వం వహించే మహద్భాగ్యాన్ని లభ్యంచేసుకున్న ప్రజానాయకుడు నెహ్రూ. శిధిలంపదలలో భారతదేశాన్ని తలమానికం చేయాలని కలలుగన్న మహనీయుడు నెహ్రూ. దేశాభ్యున్నతికి సుదృఢపునాదులు నిర్మించిన నవభారతనేత నెహ్రూ. పాతలోని మంచిని ఆధునికకాలంతో మేళవించి ముందడుగువేసిన అభ్యుదయవాదినెహ్రూ. ఆయనలో, ఆయనపాలనలో మానవ సహజమైన లోపాలు, పొరపాట్లు వుండవచ్చు. కాని వాటన్నిటికి అతీతమైన స్వార్థత్యాగం వారిలో మూర్తీభవించి

వుండినది కాబట్టి అవి లెక్కలోకిరాలేదు. అంతటి మహోన్నతుడైన నెహ్రూను; దేశసేవలో, ప్రజాసేవలో నలిగి కరిగిపోయిన నెహ్రూను దేశం ఎట్లా మరచిపోతుంది? ప్రజలు ఎట్లా మరచిపోతారు?

నవంబరు 14 తేది జవహర్లాల్ నెహ్రూ 78 వ జన్మదినం. దానిని మనవాళ్లు పిల్లల పండుగ అన్నారు. ఏదైనాకాని ఆరోజు నెహ్రూను పల్లెలు, పట్టణాలు భక్తిప్రపత్తులతో సంస్మరించాయి. బాలబాలికలు జేజేలుకొట్టారు. పెద్దలు శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు. ఆ వార్తావళి కొంత దిగువ యిస్తున్నాము-

నెల్లూరు: పిల్లల - మహిళల వారోత్సవ సందర్భంలో స్థానిక జనసంఘం శనివారు 14 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో నెహ్రూ జన్మదినసభ జరిపారు. సభలు సమావేశాలవంటి సామూహిక కార్యక్రమాలలోకూడా పాల్గొంటున్న వుత్సాహి, ఎస్. పి. శ్రీ కె. విజయరామారావు అధ్యక్షతవహించారు. ఎం. చంద్రశేఖర్, సి. జి. కృష్ణరావు, ఎం. ప్రకాశం, ఎస్. జానకిరాం ప్రభృతులు వుపన్యసించారు. ఆరోజు వి. ఆర్. కాలేజి మైదానంలో వివిధ పాఠశాలలకు చెందిన మూడువేల

—కొరవ 10 వ పేజీలో

నెల్లూరు వాడుచ్చేట్లు

విమర్శకుడు

ఇంత ఘోరమా?

మొన్న 6 తేదీ పగలు నెల్లూరు పురవీధిలో రిక్షాలో వెళ్తుండిన జగదేవిపేట గ్రామస్తుని పట్టపగలు కొందరు అడ్డగించి 2,280 రూపాయలు పెరుక్కొని పరుగుతీసిన వైనం, పోలీస్ రిపోర్టుచేసిన వైనం, పోలీస్ ఇంతవరకు ఏమీ చేయలేకపోయినవైనం గతవారం జమీన్‌రైతులో చదివారు.

ఈవారం యిది చదవండి: మొన్న 17 తేదీ సాయంత్రం నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డు తిప్పరాజుసత్రంవద్ద నెల్లూరు ఫార్మసీప్రక్కన వుండే బెంగాల్ చెప్పులషాపుకు యిద్దరు దంపతులు చెప్పులు కొనుక్కోడానికి వచ్చారు సాయంత్రంగా. ఇద్దరు జేబు దొంగలు వారి వెనకాలేవచ్చి షాపులో దూరి, భార్య మెడగొలుసు వొకడు టపీమని లాక్కొనివెళ్తే; మరొకడు భర్త జేబులోని పర్సు లాగేందుకు ప్రయత్నం చేస్తుంటే; వాడు లబోదిబోమని అరచి అగంచేస్తుంటే; దొంగలిద్దరూ ట్రంకురోడ్డు మీదపడి పరుగెత్తుతుంటే, ప్రక్కషాపుల వారు - ట్రంకురోడ్డు పాదచారులు వార్ని వెంటాడి అరుస్తూ పరుగెత్తి కొత్తహాలుదగ్గర వాళ్లిద్దర్నీ పట్టుకొని లాక్కొచ్చి, గొలుసు పోగొట్టుకున్నా మెకుఆగొలుసుయిప్పించేసి- ఆ యిద్దర్నీ ట్రంకురోడ్లో చెట్టుకు కట్టేసి 3 టౌన్ పోలీస్‌స్టేషన్‌కు ఫోన్‌చేశారు.- అయ్యా పోలీసుగారూ, ఈ షాపులో యిట్లా పట్టపగలు దొంగతనం జరిగితే, ఆ దొంగల్ని పట్టుకొచ్చి ఇక్కడ కట్టివేసి వున్నాం, మీరొచ్చి తీసుకెళ్లండి- అని ఫోన్‌చేశారు.

ఒకసారికాదు, రెండోసారి, మూడోసారికూడా ఫోన్‌చేశారు. ఎస్. ఐ. గారు రాలేదు, కనీసం కానిస్టేబులు కూడా రాలేదు. ఎంతసేపటికీ ఎవరూవర్తాలేదు. దానితో విసిగిపోయి అక్కడ గుమికూడినవారు పోలీసును బండబూతులుతిట్టూ, ఆ కట్టివేసివున్న దొంగల్ని తుక్కురా తన్ని వదిలేశారు! ఇంకేంచేస్తారు?

చూడండినెల్లూరుపోలీస్‌ఎంతబేజవాబ్దారీ అయిపోతున్నదో. ఇది జరిగిన అర్ధగంటకు వొకాయన డి. ఎస్. పి. కి ఫోన్‌చేస్తే, ఆయన హుటాహుటిగా త్రీటవున్‌స్టేషన్‌కెళ్లి అక్కడి పోలీస్ అధికారుల్ని చెడామడా తిట్టివచ్చారట. ఏమిటిదేమాత్రం ఏంలాభం? దొరికిన దొంగలు చేయిజారి పోయారు పోలీసుల నిద్రమత్తులో!

ఆ దొరికిన దొంగల్ని అక్కడ కట్టి వేయకుండా నేరుగా పోలీస్‌స్టేషన్‌కు తీసుకెళ్లి అప్పచెపితే బాగుణ్ణుకదా అని కొందరనవచ్చు. కాని సరిగ్గా అయిదునెల్ల క్రితం, మీకు జ్ఞాపకం వుందోలేదోకాని, ఇదేచెప్పులషాపులో వరసగా మూడురోజుల పాటు చెప్పులు దొంగతనంపోతే; వాళ్లో రోజు నిగావుంది ఆ చెప్పులదొంగను పట్టి యిదే పోలీస్‌స్టేషన్‌కు అప్పగిస్తే జరిగిందేమిటి? ఆదొంగకు ఫలహారం ఖర్చులకు డబ్బులిస్తేగాని కేసుపెట్టమని, ఆదొంగను వదిలేశారు. మీకు అనుమానంవుంటే 5-5-67 జమీన్‌రైతు సంచిక చదవండి.

నెల్లూరుపోలీస్‌కు బొత్తిగా పరువుగిరువు లేకుండా పోతున్నది. ఒక షాక్‌ట్రీట్‌మెంట్ వంటిది ఎస్. పి. వంటి వున్నతాధికారులు యివ్వందే లాభంలేదు.

బంగారు నాణాలు— కుంభకోణం?

ఎప్పుడు జరిగిందో ఏమోకాని, నెలరోజులు క్రితం బయటపడ్డది.

నెల్లూరు తాలూకా కందలపాడు వద్ద పదేళ్ళ యానాది బాలుడు గొర్రెలు మేపుకుంటుంటే ఏదో ధగధగ మెరిసినట్లుండినదట. త్రవ్వితే బంగారునాణాలు బయటపడ్డాయట. వాటిని వాడు ప్రక్కనున్న గొల్లపిల్లవాడి కొకడికి చూపాడట. వాటిమీద అక్షరాలు గీతలు ఏవో వున్నాయి, వాటిని తీసుకుంటే చస్తావ్ అని భయపెట్టాడట. యానాది బాలుడు వాటిని అక్కడపారేసి, ఇంటికిపోయి వాళ్ల నాయనకు చెప్పాడట. అతనొచ్చి చూదేవరకు అవి అదృశ్యమయ్యాయి. ఆ యానాదివాడు పోయి కరణానికి చెప్పడం, కరణంగారు వాడికి రూ 100 లు ఇప్పిస్తాననిచెప్పి, వాడి నోరు మూయడం జరిగింది. అప్పటికేదో సద్దు మణిగినట్లుండినదట. కాని నెలరోజులక్రితం పోలీస్‌కు ఈ విషయమై ఆకాశరామన్న జాబు రావడం, పోలీస్ కనుమూరు- కందలపాడు కరణాలను, కలిచేడు వెంకురెడ్డి అనేఆయనను, మొదట దొరికిన యానాదివాణ్ణి పిలిపించి విచారించడం; పర్యవసానంగా అర్ధరూపాయ ప్రమాణంలోవున్న 4 నాణాలు, నయాపైసాలో నాల్గవవంతు సైజు వుండే షుమారు 280 నాణాలు పోలీస్‌కు అప్పగించబడడం జరిగిందట. ఈ నాణాలు ఏ కాలంలోనివని పోలీస్ విచారణను మానేసి, వాటిని కలెక్టరుకు పంపేట్రంలో మరో ఆకాశరామన్న జాబు వచ్చిందట- దొరికిన నాణాలు ఇవేకాదు, ఇంకా చాల వుండాలి, మధ్యలో కుంభకోణం జరిగిందంటూ అందులో వ్రాశారట. దానిమీదట పోలీస్ మళ్లీ విచారణ ప్రారంభించిందట. ఇంకా ఏమీ తేలలేదు.

ఆ నాణాలలో పెద్దవాటిమీద ఉర్దు అక్షరాలుకాలోం వున్నాయని; చిన్నవాటిమీద మొనలిగుర్తు వున్నదని తెలుస్తున్నది. ఇవన్నీ ఒక మట్టిముంతలో వుండినాయని, అది పగిలిపోయిందని తెలుస్తున్నది. మొదట దొరికిన యానాదిబాలుణ్ణి అడిగితే మొత్తం నాణాలు ఇన్ని వుంటాయని చేతులతో చూపించడమేకాని, సంఖ్య చెప్పలేకున్నాడట. దొరికినప్పుడు మాత్రం రెండు మూడు నాణాలు బోవిలో వేసుకొని, తక్కినవి అక్కడే పెట్టేసి పోయాడట.

ఇదీ సంగతి!-

మన పోలీస్ వ్యవహారమంతా చెరకా బెల్లంపెట్టు అని అడిగినట్లుంటుంది. ఏకేసు మాత్రం ఎట్లా బయటకు వస్తుంది?

కలెక్టరు బదలీ?

కలెక్టరు శ్రీ ఎమ్. కె. మురళీధరరావు గారు హైదరాబాదుకు డిప్యూటీ సెక్రటరీగా బదలీ చేయబడుతున్నారని హైదరాబాదు వార్త. ధృవపడిన తర్వాత మాట్లాడుకుందాం.

గ్రామోద్యోగులసమ్మె— సమావేశం

జిల్లా గ్రామోద్యోగసంఘ అత్యవసర సమావేశం 27-11-67 తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు నెల్లూరులోని టి. వ. గెస్ట్ హౌస్‌లో జరుగుతుందని; రాష్ట్రసంఘ తీర్మానం అమలు జరువుటలో తగుచర్యలు తీసుకొను విషయమై చర్చించబడునని, అందరూ తప్పక హాజరు కావాలని అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖర రెడ్డి-శ్రీ వల్లూరు దశరథరామయ్యగారలు కోరుతున్నారు. రాష్ట్ర నాయకులుకూడా సమావేశంలో పాల్గొంటారట.

23 తేది శ్రీ చెన్నూరు పట్టాభిరామయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగిన సూళ్లూరుపేట గ్రామోద్యోగుల సమావేశంలో రాష్ట్రసంఘం తిరుగా ఆదేశించేవరకు అదనపు భూమిశిస్తు, ధాన్యపులెవీ లెక్కలు వ్రాయకూడదని నిర్ణయిస్తూ; తమ యీ నిర్ణయాన్ని అనుమతించవలసిందిగా కలెక్టరు, సబ్‌కలెక్టరు, తాసిల్దారును కోరుతూ; 23, 24 తేదులలో సూళ్లూరుపేట, నాయుడుపేటలలో ఏర్పాటుచేయబడిన సెంటర్లకు గ్రామాధికార్లు హాజరుకారాదని తెలియజేస్తూ తీర్మానించబడింది.

గూడూరు తాలూకా గ్రామోద్యోగులు కూడా సమ్మె ప్రారంభించినట్లే తెలుస్తున్నది. అయితే యింతవరకు కలెక్టరాఫీసుకు ఏసమాచారమూ వున్నట్లులేదు.

బస్సులబాధ— ఒకలేఖ

సిద్దనకొండూరునుండి శ్రీ గంగినేని లక్ష్మయ్యనాయుడుగారు ఇలావ్రాస్తున్నారు—

“బస్సులు ఓవర్‌లోడుచేయక ఖచ్చితంగా పోతున్నందువల్ల ప్రయాణీకులు అవస్థలుపడిపోతున్నారు. బస్సులవాళ్లు ఒక్కరినిగూడా ఎక్కువ ఎక్కించుకోవడంలేదు. కొందరు ప్రయాణీకులు ఒక్కోసారి రెండుమూడురోజులు రోడ్డులో పడిగాపులు కాయవలసి వస్తున్నది. ప్రతి రూటులో ఎక్కువ బస్సులులేసి ఓవరులోడును అరికడితే సంతోషమేగాని, ఈవిధంగాజేస్తే ప్రయాణీకులు ఏవిధంగా ఇబ్బందిపడేది, మీరు ఒకపర్యాయం కావలినుండి వింజమూరుమీదుగా ఆత్మకూరువరకు ప్రయాణంచేసిన తెలియగలదు. హాస్పిటల్సుకు, పెండ్లిండ్లకు, చావులకు, కోర్టులకు పోయేవారు పడే యిబ్బందులనుచూచి నాహృదయం చలించింది. మీరు ఆర్.టి.ఓ. గారి చర్యలకు సంతోషించకుండా, కొంతవరకు దూది చూడకుండపొమ్మని సలహా యివ్వండి”

లక్ష్మయ్యనాయుడుగారి ఈజాబు ఆర్. టి. ఓ. శ్రీ పుల్లారెడ్డిగారి సేవకు, శ్రమకు నిలువుటద్దం వంటిదని మా అభిప్రాయం. ఓవర్‌లోడ్ అరికట్టడం-ఈప్రభుత్వంలో, ఈ యుగంలో జరుగుతుందా అనే సంశయం పీడిస్తుండేది. ప్రభుత్వంలో ఏముంది?- ప్రభుత్వం పరువు నిలిపినా, పరువు కడిగినా వుద్యోగులు, అధికార్లే చేయాలి. పుల్లారెడ్డిగారు గట్టి అధికారేనని రుజువుచేసుకున్నారు. ఓవర్‌లోడు అరికట్టబడడం సీటు దొరికినవాడికి సంతోషాన్ని, దొరకనివాడికి కోపాన్ని, చూచేవారికి సానుభూతిని కల్గిస్తున్నది. ప్రతిరూటులో అదనంగాబస్సులువేయనిదే ఈబాధతీరదు; ఓవర్‌లోడ్ అరికట్టిన ఫలితంవుండదు. ఈ విషయంలోకూడా పుల్లారెడ్డిగారు తీవ్రంగా కృషిచేస్తున్నట్లు, ఎన్నో అదనపు రూట్లు మంజూరు కోసం చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు తెలిసింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఒక్క నెల్లూరు జిల్లాలో తప్ప, తక్కిన అన్ని జిల్లాలలో బస్సులసంఖ్య ఎన్నోరెట్లు పెరిగిపోయిందట. నెల్లూరు జిల్లాలో వున్నన్ని తక్కువదూరంరూట్లు మరే జిల్లాలోనూ లేవట. బస్సుల సంఖ్య పెరగకపోవడానికి, ఇంతకాలం బస్సురవాణాశాఖ నిద్రపోవడమే కారణమంటే పొరపాటు కాదేమో! కొత్తగా రూట్ శాంక్షన్ కావడానికి మధ్యలో ఎన్నో తతంగాలు, ఎన్నో దశలు, ఎన్నో అడ్డంకులు వుంటాయి. వాటన్నిటిని అధిగమించడమంటే అనవసరంగా ఎంతో కాలయాపన జరుగుతుంది. ఇదంతా తీసివేసి, అడిగినవాడికి అడిగినట్లు రూటు యిచ్చే పద్ధతి ప్రవేశపెట్టడం వుత్తమంగా వుంటుంది దానివల్ల అవినీతి, అసౌకర్యాలుకూడా అంతర్ధానమవుతాయి. అదనపురూట్ల విషయంలో ఆర్. టి. ఓ. ఒక్కడు ఏమీచేయలేడు. నెల్లూరు నుండి హైదరాబాదువరకు ఇంకా ఎందరో అధికార్ల అనధికార్ల సహకారం అవసరం. ప్రయాణీకుల ఘోషవిని వారూ శ్రీ పుల్లారెడ్డిగారి వలె శ్రద్ధాసక్తులను ప్రదర్శిస్తే ఓవర్‌లోడు అరికట్టడంవల్ల కలిగిన అసౌకర్యం త్వరలో తీరిపోగలదు.

మోటారు వెహికిల్స్ ఇన్‌స్పెక్టరుకూడా నెల్లూరుకు మంచివారే లభించారు. ఎంతో చుల్కనైపోయిన యీ వుద్యోగానికి కొత్త వెలుగు తెస్తున్నారట శ్రీ నాగభూషణ రెడ్డి. ఇదీ సంతోషించదగిన అంశమే.

రెండు హత్యలు— రెండు కేసులు— రెండు శిక్షలు!

కనిగిరితాలూకా ముండ్లపాడు-చింతలపాలెం గ్రామస్తులమధ్య చెరువు చేపల హక్కు విషయంలో జరిగిన రైటింగులో మూసాని చిన్నచెన్నారెడ్డిని హత్యచేశారని మద్దినేని కొండయ్య, కె. పెదపోతులారెయ్యమీద; కె చిన్నపోతులారయ్యను హత్యచేశారని నారపరెడ్డి వెంకయ్య, మూసాని పెదచిన్నారెడ్డిమీద వేర్వేరు కేసులలో మోపబడిన నేరాలను, జిల్లా అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి, సాక్ష్యాలు నమ్మతగినవికావని కేసులను త్రోసివేస్తూ 23 తేది తీర్పుచెప్పారు.

గ్రామంలో రాజీపడి కోర్టులో తప్పుడు సాక్ష్యంచెప్పారని మొదటి, రెండు కేసులోని మొదటి ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులైన నారపరెడ్డి వెంకటయ్యను, బలను సుబ్బయ్యను ప్రాసిక్యూట్ చేయవలసిందిగా న్యాయమూర్తి వుత్తరువుచేశారు.

మొదటి కేసులో ప్రాసిక్యూషన్‌కు అ. ప. ప్రా. శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి, ముద్దయిపక్షంగా శ్రీ పి. వెంకయ్యనాయుడు (కనిగిరి); రెండవకేసులో ప్రాసిక్యూషన్‌కు స్పెషల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు శ్రీ సి. రామకృష్ణ, ముద్దయిలకు శ్రీ ఎ. వి. ఎస్. సుబ్బారావు (కనిగిరి) వాదించారు.

రోటరీ గవర్నరు

రోటరీ గవర్నరు శ్రీ ఎస్. ఆర్. కులకర్ణి రేపు 28 తేది సాయంత్రం నెల్లూరు క్లబ్బు సందర్శనార్థం వస్తున్నారు. ఆరోజు నెల్లూరు హెడ్‌క్వార్టర్స్ ఆసుపత్రిలో పొన్నలూరు రమణారెడ్డిగారి విరాళంతో రోటరీక్లబ్బు సహకారంతో నిర్మాణమైన పాల్ హారిస్ ప్రొజెక్టు ప్రత్యేక వార్డుకు ప్రారంభోత్సవం చేస్తారని క్లబ్బు అధ్యక్షులు శ్రీ సి. రామకృష్ణ తెలియజేస్తున్నారు.

కూనిరాగాలు

'లోకలిస్టు'

తెలుక్కు పట్టిన తెగులు!

సరిగ్గా మూడునెల్లక్రితం మద్రాసువారి అరవ మనియార్డరు ఫారాలగూర్చి ‘లోకలిస్టు’ వ్రాసిన విషయం పాఠకులకు గమనమేననుకుంటాను. ఇప్పుడు మైసూరివారి కన్నడ మనియార్డరు ఫారాలనుకూడా కళ్ళారాచూసినతర్వాత గుండెలు బాదుకోవలసివస్తున్నది - మన తెలుక్కు పట్టిన తెగులేమిట్రానాయనా-అని బాధపడవలసి వస్తున్నది.

మొన్న పదహారోతారీఖు రోజున ‘జమీన్‌రైతు’కు వచ్చిన మనియార్డర్ల కట్టలో రెండు మనియార్డరు ఫారాలు లోకలిస్టు కళ్ళబడ్డాయి. అందులో వొకటి- మైసూరుప్రాంతపు పాఠక - చందాదారు పంపిన మనియార్డరు. రెండోది మద్రాసుప్రాంతంలోవున్న పాఠక-చందాదారు పంపిన మనియార్డరు మరొకటి. మద్రాసునుంచివచ్చిన మనియార్డరు ఫారం మూడునెల్లక్రితం ‘లోకలిస్టు’ వ్రాసినట్లు అంతా అరవ అక్షరాల్లోనేవుంది - అరవం క్రింద ఇంగ్లీషు అక్షరాలుకూడా చిన్నవిగా చీమలుమాదిరిగా వున్నాయనుకోండి!

మైసూరు ప్రాంతంనుండి వచ్చిన ఆ రెండో మనియార్డరుఫారమే నాలో ఆశ్చర్యాన్ని రేకెత్తించింది. మైసూరు రాష్ట్రంలోని గుల్బర్గాజిల్లాలోని చించోలి అనే గ్రామంనుండి వచ్చినది ఆ రెండో మనియార్డరుఫారం. అందులో అంతా కన్నడ అక్షరాలే; కన్నడ అక్షరాల క్రింద ఇంగ్లీషులో చీమలమాదిరిగా చిన్నవిగా ముద్రించారనుకోండి. హిందీ అక్షరం అనేది కాగడావెట్టినా కనపళ్ళేదు. హిందీని రాజభాష చేసేస్తున్నాం అంటున్నారు మన కేంద్రప్రభుత్వాధినేతలు. ఆ సదరు కేంద్రప్రభుత్వంలోని ఒక శాఖగావుంటున్న పోస్టల్‌శాఖలోనే పనిచేస్తున్న తమిళ-కన్నడ అధికారసోదరులు తిరగబడి తమతమ ప్రాంతాల్లో చలామణిలోకి వదిలిన మనియార్డరుఫారాల్లో హిందీని మటుమాయం చేసేసి; తమిళ-కన్నడ భాషలను ప్రవేశపెట్టి తమ సొంతతెలివి ప్రదర్శించుకున్నారే!

తమిళ-కన్నడ మనియార్డరు ఫారాలున్నప్పుడు తెలుగు మనియార్డరు ఫారాలెందుకులేవు? తెలుగుప్రాంతంలో చెలామణిలోవున్న మనియార్డరు ఫారాల్లో మాత్రం ఇంగ్లీషు-హిందీ అక్షరాలు తప్ప తెలుగు అక్షరాలు ముద్రణకు నోచుకోలేదు. ఔరా ఏమి వైపరీత్యం! ఏమిమన తెలుగువారి దద్దమ్మతనం! మన తెలుగు భాష ఎంత దురదృష్టకరమైంది!

దేశం మొత్తంమీద హిందీ తర్వాత తెలుగుదే రెండో స్థానమైతే; వివిధ ప్రపంచభాషల్లో అచ్చయ్యే ‘కొరియర్’ (యునెస్కో వారి పత్రిక) అరవంలో కూడా అచ్చుచేయించుకునే యేర్పాట్లుచేసుకొన్నారు అరవ్వారు మొన్న. యునెస్కోవారి డబ్బుతో అరవ భాషాభివృద్ధి చేసుకుంటూ తమ స్థాయిని పెంచుకొంటున్నారు. హిందీ తర్వాత; బెంగాలీ, అరవ భాషల్లోతప్ప మరింకే భారతీయ భాషల్లోనూ ఆ యునెస్కోవారి పత్రిక వెలువడ్డం లేదనుకొంటాను. ఆ ఛాన్సుకూడా వారికే దక్కింది!

WANTED

★ ★ ★

An Ayurvedic qualified Doctor on a fixed salary of Rs. 120/- per month Apply to:

Sarpanch Panchayat,
Kanuparthipadu P. O.
NELLORE Dist.

విద్యావిహార
ఇంగ్లీషు మీడియం కాన్వెంట్
విడవలూరు — నెల్లూరుజిల్లా.
22-11-67 నుండి ప్రారంభించబడినది.
ఆంగ్లోఇండియన్ ట్యూటర్ - క్రమశిక్షణ.
వివరాలకు:-
కె. సత్యనారాయణ,
హెడ్‌మాస్టరు — విద్యావిహార.

బెంగాల్ విముక్తి

(మొదటి పేజీ కొరవ)

నిర్ణయం తీసుకోలేదు. రాజీనామాయిచ్చి ప్రజాస్వామ్య పార్టీల మంత్రివర్గానికి నాయకత్వం వహించగలనని చెప్పి మాటతప్పిన తాను కమ్యూనిస్టులచేత జేజేలు చెప్పించుకున్నాడు; తనను నమ్ముకొని బయటపడ్డ తనపార్టీ అనుయాయులను కుట్రదారులుగా నిందలకు, నిశిత విమర్శలకు గురిచేశాడు. బెంగాల్‌లో తొమ్మిది మాసాలపాటు ఫ్రంటు ప్రభుత్వం అధికారంలోవుంటే, ఆ రాష్ట్రం ఎంత నాశనమైపోయింది, ఎంతగా అరాజకంపాలైపోయింది! పద్నాలుగు పార్టీలని పేరేగాని, అజయ్‌ముఖర్జీ ముఖ్యమంత్రి అని పేరేగాని, పెత్తనం చెలాయించింది లెఫ్టుకమ్యూనిస్టులు! పరిశ్రమలు మూతలద్దాయి, పొలాలు దురాక్రమణకు గురిఅయ్యాయి, రౌడీమూక చెలరేగింది, అరాజకం తాండవించింది, శాంతిభద్రతలు లుప్తమయ్యాయి, మామూలు ప్రజాజీవితమే స్తంభించిపోయింది, రాష్ట్రమంతటా భయంకర వాతావరణం అలముకున్నది. డార్జిలింగ్ మొదలు కలకత్తావరకు నిష్కంటకం చేసుకొని, చైనా సహాయంతో బెంగాల్‌ను దిగ్మింగాలనే కుట్రలు కుతంత్రాలోచనలు జరిగాయి. మంత్రివర్గంలో ముఖ్యమంత్రికి తెలియకుండా ముఖ్యమంత్రి అనేవాడు ఒకడున్నాడనే లక్ష్యం కూడా లేకుండా ఎన్నోపనులు చేశారు కమ్యూనిస్టు మంత్రులు; ఆఖరుకు ముఖ్యమైన వుద్యోగ నియామకాల్లోకూడా తమ పార్టీకి లాభదాయకమైన విధానాన్నే మొండిగా అనుసరించారు. బెంగాల్‌ను మరొక వీత్‌నాం కానివ్వబోనని అజయ్ ముఖర్జీయే ప్రకటించవలసివచ్చిందంటే, పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా వుండివుండవలెనో వూహించుకోవచ్చు తాము వదలిపెడితే కాంగ్రెస్ వచ్చికూర్చుంటుందేమోననే ఈర్ష్యాసూయలతో, మంత్రిత్వాలు-అధికారాలు పోతాయనే భయంతో, కమ్యూనిస్టేతర మంత్రులు, రాష్ట్ర-దేశ శ్రేయస్సులను నిర్లక్ష్యంచేసి, దొంగకు తేలుకుట్టినట్లు నోరుమూసుకొని వుండినారుగాని; ప్రజాస్వామ్యం నిలువునా ఖూనీ అయిపోతుంటే ఇతరులుచూస్తూ ఎట్లా వూరుకోగలరు?

అందువల్లే బెంగాల్‌లో గవర్నరుచర్య అభినందనీయమైనది. ఇప్పటికే ఎంతో ఆలస్యం జరిగిందని ఫ్రంటు పదచ్యుతి అనంతరం సంఘటనలు రుజువు చేస్తున్నాయి. 29 తేది నుండి మహోద్యమం ప్రారంభం కావలసివుందని, అందువల్ల ప్రస్తుతానికి సమ్మెలు హర్తాళ్లు మానవలసిందని రెండురోజుల కల్లోలం తర్వాత ఫ్రంటు కార్మికులు వగైరా వర్గాలనుద్దేశించి ప్రకటించడాన్నిబట్టి. గవర్నర్ ధర్మవీర ఎంత వివేకంతో, దూరదృష్టితో వ్యవహరించాడో అర్థమవుతుంది. బహుశా రేపు 29 తేది అసెంబ్లీ సమావేశాన్ని జరగనివ్వరు, సభ్యులను రానివ్వరు; వచ్చిన వారిని ప్రాణంతో పెట్టమని బెదిరించబోతారు; పి. సి. ఘోష్ మంత్రివర్గం పని చేయకుండడానికి అవసరమైన ప్రతిఘటననంతా చేబోతారు. కలకత్తానేగాదు, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రాన్నంతా తగులబెట్టబోతారు. ఫ్రంటు ప్రభుత్వాన్ని వారు కోరినట్లు డిసెంబరు 18 తేది వరకు వుండనిచ్చివుంటే ఎటువంటి తిరుగుబాటు లేవనెత్తి రక్తపాతాన్ని కల్గించి, ఎటువంటి విషమ పరిస్థితులకు దారితీసివుండురో వూహించ లేకున్నాము.

బెంగాల్, కేరళలది కాంగ్రెస్‌సమస్య కాదు కాంగ్రెసు వున్నా, వూడినా ఎవరికీ చింతలేదు. కాంగ్రెస్‌కోసం ఈ రాష్ట్రాలకు విముక్తికలగాలని ఎవరూ అభిలషించడం లేదు. దేశంకోసం, మౌలికమైన మన ఆశయ ఆదర్శాల పరిరక్షణకోసం ఆందోళన చెందవలసిందేకాని, వ్యక్తులకోసం, పార్టీలకోసంకాదు. ఫ్రంటుప్రభుత్వాలు పడిపోయిన పశ్చిమబెంగాల్, పంజాబు, హరియానాలలో కాంగ్రెస్ గద్దె ఎక్కటకు ప్రయత్నించలేదు. అంతవరకు కాంగ్రెస్ తెలివైనపనేచేసింది, సముచితంగానే వ్యవహరించింది. కాని తాము మడిగట్టుకొని కూర్చోవడంకాదు కాంగ్రెస్ చేయవలసింది; ఎవరో అల్పసంఖ్యాకులను అధికారంలో ప్రతిష్ఠించి, కాపాడడం కూడా కాంగ్రెస్ ధర్మంకాదు. ప్రజాస్వామ్య శక్తులన్నిటినీ ఆకర్షించాలె; అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించుకోవాలె; పటిష్ఠమైన, నీతివంతమైన పరిపాలనను ఇవ్వగలగాలె. వీటికంటేముందు తనపార్టీని ప్రక్షాళనం చేసుకోవాలె. చేయవలసినపని ఇదిగాని, ఫ్రంటులను పడగొట్టి, తాను దూరంగా వుండడంకాదు. ఫ్రంటుమంత్రి వర్గాలలో వున్న లెఫ్ట్-రైటు కమ్యూనిస్టులు తన్నుకొని చస్తున్నారు; కేరళలో వీరి ఘర్షణ రహస్యమేమీకాదు, బహిరంగమే. జనసంఘానికి, కమ్యూనిస్టులకు చుక్కెదురు. సోషలిస్టులకు ఇతరులకు సరిపడదు. కాని ఎన్ని తిట్టుకున్నా, ఎంత కొట్టుకున్నా తమ మంత్రివర్గాలను కొనసాగించుకోడానికి, కాంగ్రెస్‌ను అధికారంలోకి రానివ్వకుండడానికి అవి ఒకటిగా వుండగలుగుతున్నవి. ఆ మాత్రం కాంగ్రెస్ చేసుకోలేదా? ఏ ఒక్కపార్టీ అధికారాన్ని చెలాయించడం దుస్తరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఈ సత్యాన్ని గమనించి వ్యవహరించకుంటే కాంగ్రెస్ నాయకులు మునుగుతారు, దేశాన్ని ముంచుతారు. కాంగ్రెస్ ఈ మార్గంలో తెంపును త్యాగాన్ని ప్రదర్శించగలిగితే కమ్యూనిస్టులకు దేశంలో ఏ మూలకూడా స్థానం వుండదు. పశ్చిమబెంగాల్ పరిణామాలు కాంగ్రెస్ నాయకుల కళ్ళు తెరవాలె; ఇతర ప్రజాస్వామ్యపార్టీలు కాంగ్రెస్‌మీద గుడ్డి ద్వేషాన్ని మానాలె. ఈ సమయంలో మనం కోరేదిదే.

హరియానాలో రావు వీరేంద్ర సింగ్ మంత్రివర్గాన్ని రద్దుజేసి, మరొకరి మంత్రివర్గానికి అవకాశ మివ్వకుండా, రాష్ట్రపతి పరిపాలనను ప్రవేశ పెట్టడంలో కూడా కాంగ్రెస్ నాయకత్వం ఎంతో వివేకాన్ని, వుచితజ్ఞతను ప్రదర్శించిందని చెప్పక తప్పదు. ఆ రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రి రావు వీరేంద్ర సింగేకాదు, ఆ పార్టీ ఈపార్టీ, ఆ వ్యక్తి ఈవ్యక్తి అనే తేడా లేకుండా ఆపాదమస్తకం అవినీతిమయమై పోయారు. నీచమైన స్థితికి దిగజారిపోయారు. అందువల్ల ఏ మంత్రివర్గమూ నిల్వదు. అందరూ అధికారానికి వచ్చే అర్హతను కోల్పోయారు. ప్రస్తుతానికి రాష్ట్రపతి పాలనే సముచితమైనది. పశ్చిమబెంగాల్, పంజాబులలో సైతం కేంద్రమే పాలనాబాధ్యతను స్వీకరించి వుంటే బాగుండేదికాదా?

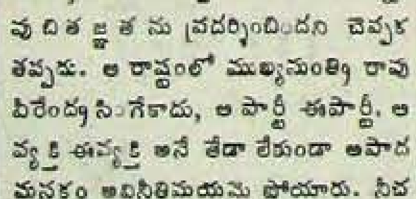

(మొదటిపేజీకొరవ)

ముందుగా ముఖ్యమంత్రిని ఢిల్లీలోనే కలిసేటందుకు వెళ్లారని నమ్ముతున్నవారుకూడా లేకపోలేదు.

ఏమైనా ఢిల్లీలో డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి, లలితసేన్ గార్లతోను వి. బి. రాజుతోను మంతనాలు జరిపిన తరువాతనే ముఖ్యమంత్రి హైదరాబాదువస్తారు. ఆయన రాకకుముందుగానే జిల్లా సంస్థల వ్యవహారంకూడా తేల్చివేస్తామని డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు ప్ర. కా. సం. సమావేశంలో చెప్పారు కాని మిగతావారు అది కొనసాగనిచ్చినట్లులేదు. ముఖ్యమంత్రిరాకకు నిరీక్షించవలసివచ్చింది. కొత్త ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడెవరా అని రాజకీయ వర్గాల్లో వూహాగానాలు ప్రారంభమయాయి. ఈసారి తెలంగాణానుండి ఎంపిక చేయాలనేభావం ఒకటి కొన్ని వర్గాల్లో వినిపిస్తున్నది. ఆ సందర్భంలోనే తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘాధ్యక్షుడు జె. చొక్కారావు పేరుకూడా పేర్కొనబడడం జరుగుతున్నది. చొక్కారావు అటు ముఖ్యమంత్రికి ఇటు వి. బి. రాజుకు కావలసినవ్యక్తి. పోతే ఇటీవల చెన్నారెడ్డి గారికికూడా సన్నిహితుడయ్యారు అంటున్నారు. అంటే అసంతృప్తివాదులుకూడా అతనిపేరుకు అభ్యంతరం చెప్పకపోవచ్చును. మరి ముఖ్యమంత్రి ఏ విధంగా ఆలోచిస్తున్నారో ఇంకా తెలియలేదు.

★ ★ ★

రాష్ట్ర అధికార్లు ఢిల్లీలో ప్రణాళికా సంఘం సభ్యులను కలుసుకొని 1968-69 ప్రణాళిక ఖర్చు గురించి ప్రాథమికమైన చర్చలుచేసి తిరిగివచ్చారు. మళ్లీ వచ్చే నెల ఈ సందర్భంలోనే వెళ్తారు. ప్రణాళికా సంఘానికి సంబంధించినంత వరకు, కేంద్ర సహాయం ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన దానికంటే హెచ్చుగా ఉండదని స్పష్టం చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. అంటే వచ్చే సంవత్సరం కూడా నామమాత్రంగానే అభివృద్ధి పనులు మనరాష్ట్రంలో జరుగుతాయన్న మాట. వచ్చే సంవత్సరం, భూమిశిస్తు, స్టాంపు పన్ను మొదలైన వాటి రూపంలో రాష్ట్రాదాయం హెచ్చుగా వుండే మాట నిజమే కాని ఇందులో అత్యధిక భాగం రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి తీసుకున్న ఓవర్ డ్రాఫ్టును తీర్చడానికే సరిపోవచ్చునని తెలుస్తున్నది. కాగా మన ప్రణాళికా వ్యయం మొత్తం ఈ సంవత్సరం వ్యయానికి సమానంగానేఉంటుంది. 'ఇదిఅత్యంత నిరుత్సాహకరమైన పరిస్థితి' అని ప్రణాళికా శాఖ కార్యదర్శి ఒకరు ఈ విలేఖరితో అన్నారు. ఇప్పటి ఆర్థికమాంద్యం ఇంకా కొనసాగితే ఏమవుతుందో ఊహించడం కష్టంగావుంది. మన రోడ్ల విస్తరణ జరగదు, కొత్తస్కూళ్లు ఉండవు, ప్రాజెక్టుల పైన పని నామమాత్రంగానే ఉంటుంది, కొత్త ఆస్పత్రులు ఉండవు, కొత్త పరిశ్రమలు ఉండవు. అంటే ఉద్యోగావకాశాలు ఇంకా కుంచించుకోపోతాయి. నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది. ధరలు ఇలాగే హెచ్చుగా వుంటాయి. ముఖ్యంగా వేతనాలపై ఆధారపడే జనానికి జీవనభారం ఇంకా హెచ్చుతుంది.

ప్రభుత్వోద్యోగులు మళ్లీ ఆందోళనకు ఉపక్రమిస్తున్నారు. కార్మికరంగంలో కూడా అశాంతి పెరుగుతున్న సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. విద్యార్థిలోకంలో కల్లోలం అప్పుడే బయల్దేరింది. ఇవన్నీ పెద్ద రాజకీయ మార్పులకు దారితీస్తాయనికాదు కాని ఆర్థికమాంద్యం మూలంగా అభివృద్ధి కుంటుపడి, వివిధరంగాలలో నిస్పృహ జనించవచ్చును. మనం పురోగమిస్తున్నామన్న తృప్తి ప్రజల్లో, అధికార్లలో, మేధావి వర్గాలలో వుండదు.

ఆహార పరిస్థితి కూడా చాలావరకు క్షీణిస్తున్నది. ఐనా ఆర్థిక కారణాలపైన అలజడి, ఆందోళన జరపడం మన ప్రజలకు అలవాటులేదు. ఉక్కు కర్మాగారం కోసం వెల్లువికిన ఉద్రేకాలు, ఇతర తక్షణ జీవితావసర సమస్యలపట్ల లేకపోవడం విచిత్రమైనస్థితి.

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీ కొరవ)

సంయుక్త దళంనుంచి కొందరు కాంగ్రెస్‌లో చేరడం, కాంగ్రెసునుంచి కొందరు దళంలోచేరడంతో- ఒక కప్పల తక్కెడ వ్యవహారంగా- హర్యానా గవర్నరు అన్నట్లు చొక్కాలు మారుస్తున్నంత సులభంగా అక్కడి రాజకీయ పురుషులు పార్టీలు మారుస్తూ పరిపాలనను స్తంభింపజేశారు; చేస్తున్నారు. ఈ అవ్యవస్థలో, ముఖ్యమంత్రి రావు వీరేంద్రసింగ్ పక్షం గండంలో యిరుక్కున్నప్పుడల్లా మంత్రి పదవుల ఎరచూపించి ఎదుటివార్ని చీలదీసి, మంత్రులసంఖ్యను తమపక్షం సంఖ్యలో సగానికిపైగానే పెంచికూర్చున్నా యింకా అక్కడి పెద్దమనుషులు అటు నుంచి యిటు-యిటునుంచి అటు-మూడుసార్లు, నాలుగుసార్లుగాకూడా మారుతూనే వున్నారు. అక్కడి ప్రభుత్వం పరిస్థితి అస్తుబిస్తుగానే వుంటున్నది.

గతవారంలో ఎదుటిపక్షంనుంచి ప్రభుత్వపక్షపు గుడారంలోదూరి మంత్రి అయి, ప్రమాణస్వీకారంచేసిన మూడోనాడే మళ్ళీ అవతలి గుడారంలోకిదూరి రాజీనామాచేశాడు. దేవీలాల్ మళ్ళీ కాంగ్రెస్‌లో చేరిపోయాడు.

ఈ దశలో-గవర్నరు శ్రీ బి. ఎన్. చక్రవర్తి రాష్ట్రపతికి సమర్పించిన నివేదికలో వివరించినట్లు- అసెంబ్లీలో నిజంగా మెజార్టీ ఎవరికున్నదోలేదో, ఆ వున్న మెజార్టీ నిజంగా ప్రజా వాంఛలకు అనుగుణంగా వున్నదో లేదో చెప్పడం సాధ్యంకావడంలేదు గాబట్టి; యీ అసెంబ్లీని రద్దుచేసి, వద్దు మణిగిన తర్వాత మధ్యంతర ఎన్నికలుపెట్టి తేల్చుకోవడమే బాగుంటుంది. ఆ ఫలితంగానే యిప్పుడు, హర్యానా రాష్ట్రపతి పాలనకు గురైంది. దీనిమీద రావువీరేంద్రసింగ్‌గారు హైకోర్టుకుపోతానని బెదిరిస్తున్నాడు. చూదాం.

పంజాబ్ పరిస్థితి

పంజాబ్ అసెంబ్లీ శీతాకాలపు సమావేశం మొన్న 22 తేది ప్రారంభం కావడానికిముందుగా విద్యామంత్రి లక్ష్మణసింగ్ గిల్ నాయకత్వాన క్రింద 17 మంది శాసనసభ్యులు పార్టీనుంచి వైదొలగి జనతా పార్టీ స్థాపించుకోవడంతో ముఖ్యమంత్రి గుర్నామ్‌సింగ్ పక్షం మైనార్టీ అయిపోయింది. (అసెంబ్లీ సభ్యుల సంఖ్య-103; గుర్నామ్‌సింగ్ బలం-41) దానితోపాటు గుర్నామ్‌సింగ్ గుట్టుగా గవర్నరుకు తమ మంత్రివర్గం రాజీనామా యిచ్చేశారు.

పౌను విలువ తగ్గింపు

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మొన్న ఆదివారం నాడు పౌను విలువను నూటికి 14.3 వంతులు తగ్గిస్తూ ప్రకటన చేసింది. దీనితో దాని మారకంరేటు యిదివరకు పౌనుకు 21 రూపాయలుండేవల్లా యిప్పుడు 18 రూపాయలైంది; 2.80 అమెరికన్ డాలర్లుండేది యిప్పుడు 2.40 డాలర్లకు తగ్గిపోయింది.

గతంలో 1949 లో బ్రిటన్ యిప్పటిలాగే లేబర్‌పార్టీక్రింద వున్నప్పుడు పౌను విలువను తగ్గించుకొంది. ఇది మళ్లీ రెండోసారి. అప్పుడు మనమూ రూపాయి విలువను తగ్గించుకొన్నాము. ఇప్పుడుమాత్రం తగ్గించుకోవడంలేదని మొరార్జీ గారంటున్నారు. ఐర్లెండు, డెన్మార్క్, సిలోన్‌లు బ్రిటన్ ప్రకటన వెలువడగానే తమకరెన్సీ విలువలనుకూడా తగ్గించుకున్నవి.

ఈ పౌను విలువ తగ్గింపువల్ల బ్రిటన్ నుంచి దిగుమతులు మనకు చౌక అవుతాయి; మరి మన ఎగుమతుల రూపంలో దెబ్బతగులుతుందా? చూడవల్సివుంటుంది. నెల్లూరుజిల్లానుండిజరిగే మైకా ఎగుమతుల మీద దీనిప్రభావం ఎట్లుంటుందో చూడవల్సివుంది.

విజ్ఞాన భిక్షువుల వరప్రసాదిని

రోటరీ ఫౌండేషన్ 50-వ వార్షికోత్సవం

రోటరీ ఫౌండేషన్ 50-వ వార్షికోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని యీ నవంబరులో అంతర్జాతీయంగా జరుపబడుతున్న రోటరీ ఫౌండేషన్ వారోత్సవం సందర్భంగా ప్రపంచంలోని 134 దేశాల్లో 12,900 క్లబ్బులు గల వసుధైక కుటుంబంలో నెల్లూరు రోటరీక్లబ్బు చేయికలుపుతున్నది.

ఈ ఫౌండేషన్ ఆశయం వివిధదేశాల ప్రజలమధ్య స్నేహసౌహార్ద్రతలు పెంపొందించడమే. ప్రపంచం నలుమూలలలోని వివిధరోటరీక్లబ్బులు, రొటేరియన్లు వాళ్ళ గత సంవత్సరంలోనే యీ ఫౌండేషన్‌కు 10 లక్షల డాలర్లకు మించి విరాళాలిచ్చారు.

1947 నుంచి యీ 20 ఏళ్లలో 2400 ల మందికిపైగా గ్రాడ్యుయేట్ ఫెలోషిప్పులను ప్రదానంచేసి, వారికి స్కాలర్ షిప్పులక్రింద మొత్తం 60 లక్షల డాలర్లదాకా ఖర్చుపెట్టింది. అంతర్జాతీయ సత్సంబంధాలనే విస్తృత కార్యరంగంలో యీ రోటరీ ఫౌండేషన్ మరింత విస్తృతంగా పనిచేసేందుకు యిటీవలనే విదేశాల్లో విద్యనభ్యసించేందుకు అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ స్కాలర్ షిప్పులు; సాంకేతిక శిక్షణావసతులు; వాణిజ్య పారిశ్రామిక రంగంలోని వారిమధ్య గ్రూప్‌స్టడీ ఎక్స్‌ఛేంజిలు వగైరా అనేక పథకాలను చేపట్టింది.

నెల్లూరుక్లబ్బుద్వారా ఎన్నికైన విద్యార్థి శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు నాయుడు (డాక్టర్ కె. మోహనరావుగారి పుత్రుడు) ఈ రోటరీ ఫౌండేషన్ ఫెలోషిప్‌ను పొంది ప్రస్తుతం అమెరికాలో నాక్స్‌విల్లీ విశ్వవిద్యాలయంలో వ్యవసాయశాస్త్రంలో డాక్టరేట్ చదువుతున్నారు.

గతంలో నెల్లూరురోటరీక్లబ్బు అనేకసాంఘికసేవాపథకాలను చేపట్టింది. ఒక సంవత్సరంనుంచి - పట్టణంలోని పదిమంది వుత్తమ కళాశాల విద్యార్థి, విద్యార్థినులకు స్కాలర్‌షిప్పులను ఇస్తున్నది. వ్యాసరచన - వక్తృత్వ పోటీలను పెట్టి విజేతలను వుచితరీతిన సత్కరిస్తున్నది. బీహారుక్షామనిధికి పాట్నా క్లబ్బుద్వారా నెల్లూరు రోటరీక్లబ్బు వెయ్యిరూపాయలు విరాళంగా పంపింది. గత సెప్టెంబర్‌లో రాపూరు సమితి నేత్రచికిత్స శిబిరంలో కేటరాక్టు ఆపరేషన్లు జరిపినప్పుడు పేదలకు నూరుకళ్ళద్దాలను ప్రసాదించింది.

నెల్లూరు రోటరీ క్లబ్బు

సి. రామకృష్ణ, (అధ్యక్షులు.) పి. వి. రమణారెడ్డి, (కార్యదర్శి)

జమీన్ రైతు

సంవత్సరం చందా రు. 12-00
6 మాసములకు ,, 7-00
అంతకు తక్కువకాలమునకు పంపబడదు.

In the Court of the District Judge Estates Abolition Tribunal - CHITTOOR.

O. P. No. 55 of 1967.

B. Munuswami —Petitioner.

Vrs.

B. Munuswami & another ... —Respondents.

—NOTICE—

Please take notice that on application by the petitioner for a 1/3 share in the advance compensation amount for Maradavada Village is posted to 7—12—67 for hearing.

—D. DHARMA REDDY,
Advocate for Petitioner.

కాకినాడ ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జివారి కోర్టులో

S. C. No. 41 of 1965.

E. P. No. 356 of 1966.

పెండ్యాల శింహాద్రమ్మ — వాది.
యినుగంటి రంగారావుగారి కుమారుడు వెంకటరావు ... —ప్రతివాది.

వాది యీ నెంబరు బాకీ రాబట్టుకొనుటకుగాను ప్రతివాది తాలూకు యిస్తిహారు దాఖలా యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థిని వేలముకు దరఖాస్తు చేయగా పై కోర్టువారు 20-12-1967 తేదికి వేలము వాయిదా వేసినారు. కావలసినవారు సదరు తేది పగలు 10 గంటలకు సదరు కోర్టు వారియెదుట హాజరై యిస్తిహారు షరతులకు లోబడి పాడుకొనవచ్చును. నంబాయిషీ వాదిఅడ్వకేటుగారిఆఫీసులో పొందగలరు.

షెడ్యూలు:-

పెద్దాపురంతాలూకా, ప్రత్తిపాడు సబ్ రిజిష్ట్రారులో చేరిన వెల్దుర్తి గ్రామం కాం నివేశన స్థలము - అందులోని పెంకుటి యింటికి హద్దులు:- డోరు నెం. 11 రు, 154 అసెస్మెంటు నెం. 112 రు [తూ] రాజవీధి గ. 15 లు, మీటర్లు 13.71 [ద] వుమ్మడి మార్గం గ. 18 లు, మీటర్లు 16.46 [ప] నూతికివెళ్ళు వుమ్మడిమార్గం గ. 13 లు, మీటర్లు 11.88 [ఉ] దొంతమూరువెళ్లే రోడ్డు గ. 20 లు, మీటర్లు 18.28. పై హద్దులమధ్యస్తమైన నివేశన స్థలం. అందులోని పెంకుటియిల్లు, తలుపులు, ద్వారబంధములు వగైరాసహా వేలం కావలెను.

వాది కిమ్మతు రూ. 1500/- లు.
అమీనా కిమ్మతు రూ. 6000/- లు.

—రాచకొండ లక్ష్మీనారాయణ,
వాది అడ్వకేటు - కాకినాడ.

కావలి సబ్ జడ్జివారి కోర్టులో

O. S. No. 50 of 1967.

విభూతి నారాయణమ్మ — వాది.
(3) శివారెడ్డి కృష్ణారెడ్డి - పుటుకూరు, కోవూరు తాలూకా —ప్రతివాది.

యీ నెంబరున వాది విభూతి వరంధామయ్య - 3-వప్రతివాది వగయిరాలమీద భరణం వగయిరాలకు వాది దావాచేసియున్నది. దావా నోటీసుకు S. S. పిటీషను మీద 6-1-68 తేదికి వాయిదా వేసియున్నారు. వాయిదారోజు పగలు 10 గంటలకు 3-వ ప్రతివాది పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై తనకుగల ఆక్షేపణలను తెలుపుకోనియెడల 3-వ ప్రతివాది పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడును.

—యం. వెంకటనారాయణయ్య,
వాదిఅడ్వకేటు - కావలి.

పద్యాలు - గేయాలు

(4 వ పేజీకొరవ)

పాతికదాటిన రోజున

'రసిక్'

నేను యీ భూమిపైబడి నేటితోడ
గడచినవి పాతికేడులు,-గడియవోలె;
'చేసినదియేమి, యికనేమి చేయగలను'
అనెడి తలపులు మనమున పెనగు నిపుడు.

పాడుపొట్టను పోషింప పనికివచ్చు
చదువుమాత్రమె రెండుదశాబ్దములుగ
చదువుచుంటిని, దీనికి తుదయులేదు,
అర్థమునులేదు,- బ్రతుకెల్ల వ్యర్థమయ్యె.

పనికిమాలిన వెన్నియో వల్లెవేసి
పొందితినిగాని డిగ్రీలు బోలెడన్ని,
'గీత' యందలి ఒకచిన్న గీతకైన
అనుభవమ్మున నర్థమ్ము నరయనైతి.

స్వంతలాభము మానుక నంతయైన
ఇరుగు పొరుగుల కిచ్చినదేదియులేదు
వట్టిగొప్పలు చెప్పుట కట్టిపెట్టి
పూని ఒలపెట్టినట్టి మేలైనలేదు.

ఆదిశంకరు జ్ఞానమార్గమ్ముగాని,
రామకృష్ణుని భక్తిమార్గమ్ముగాని,
మనుడు త్యాగయ్య గానమార్గమ్ముగాని
ఎఱుగ నిచ్చగింపగనైతి ఎన్నడేని.

ధర్మపాలనమందు శ్రద్ధయునులేదు,
'అర్థఅర్థ'గ మండె నర్థప్రసక్తి,
అమడలదూరముంటిని కామమునకు,
ఎట్టులందెద నాల్గవమెట్టునేను.

నరుడు ముప్పదిదాటిన నెఱుగగలుగ
నంద్రు, 'కేవల మర్త్యుడ' ననెడి నిజము;
నయిమె, వినాటి స్వల్పపుణ్యమ్ము కతనొ,
పాతికేండ్లకె అ తెల్వి ప్రాప్తమయ్యె.

పొందిపైబడనున్నట్టి 'ముదిమిపులి'ని
కనులనిశితమ్ములొనరించి కనగలాడ;
శాశ్వతపు నిద్రలోని నిశ్శబ్దములను
మీనుదోయిని రిక్కించి వినగలాడ;

మనుజజన్మము మహిలోనమహితమంద్రు,
చేతులారగ నేవ్యర్థచేసుకొంటి;
అయువయ్యయో యంతంత కంతమందు,
తీర్థమవసాగు తోడ్తోడ జీవితేచ్ఛ.

ఊరిడిలు మోసి హృదయమా,ఊఱడిలుము
ధాత నీయందునంత నిర్దయుడుగాడు,
కవిత వరముగా నొసగడే కరుణనీకు,
సార్థకతగూర్చు గాతనిజన్మ కదియ.

—

స్వగతం

శ్రీ నేతి శివరామశర్మ

కలంపట్టావు-మేధకు
పదును పెట్టావు-కాగితాలను
ఖర్చు పెట్టావు
కలంపట్టి- మేధకు పదునుపెట్టి
వ్రాసినదాన్ని పదేపదే కొట్టికొట్టి
కాపీగొట్టి-
అక్కడక్కడా కాల్చిపారేసిన
బీడీముక్కల్లాగా
చిత్తుకాగితాలల్లో కనిపించిన-
ప్రజల్లో ఎవ్వడో ఎక్కడో
వినిపించిన భావాల్ని
అతుకుపెట్టి పేరుమార్చి
పేర్చికూర్చి-
నాదనే మూసకింద
నల్గురిలో చలామణికావాలనే
ఉబలాటంలో వ్రాసిన నీ కవిత్వం......
కవిగాంచనిది-కవి
కాంచినా నంటావు
ప్రేతం మాట్లాడిందంటావు
భీత హరిణేక్షణచూపుల్లో
తీక్షణ మన్మథుచూపుల చూశానంటావు
అమెగారి ప్రతి అంగుళం కనిపించినట్టూ-
మాటల్లో- కోటి కోయిల గొంతులు
వినిపించినట్టూ- ఉత్తదే!
విన్నానంటావు- వినకుండానే-
చూదానంటావు- చూడకుండానే
ఆకాశంలో చంద్రుడితో పోలుస్తావ
పద్మిని అంటావు
కారురూపాన్ని కమనీయరూపంగా
రూపిస్తానంటావు- ఎలా నిరూపిస్తావు?
గజయానఅంటావు అవిటిదానిని
గజకుంభ స్తని అంటావు-
ఇప్పటి నీ కవిత్వంలో
గజాలుాలేవు-కుంభస్తని
అంతకుమందేలేదు-
ప్రాచీన సాహిత్యంలోని శృంగారం
ఎలాపోయింది-నీకలంలో సిరా
ఇంకిపోయిందా
నీ మెదడు- ప్రస్తుత
ప్రపంచవాతావరణానికి
ఇంకిపోయిందా!
ప్రాచీనసాహిత్యంలోని
ఎంకి, వీలాలివదాలు
ఎలాపోయాయి?
దానికి విలువలేదంటావు-నిలువ
నీడలేదంటావు- నీవు
కలవలేవు ప్రాచీనుల పదగుంభనాల్లో
నిలువలేవు అభ్యుదయకవుల జాబితాలల్లో
సాహిత్యంలో మలుపుమందిదంటావు
అవకాయమీద కవిత్వం
అనర్గళంగాచెప్తావు
బావగారిమీద కవిత్వం బ్రహ్మాండంగా
వ్రాస్తావు
నీవు వ్రాసింది-
అచ్చులోచూడాలని ముచ్చటపడి-
అచ్చుకాపీని ఎవరూ చూడకుండా
కొనుక్కొని మురిసిపోతావు
నీ కరయుగానికి గండపెండేరాలేస్తారా-
కాలికి సింహతలాటాలేస్తారా-
చివరకు శ్రీనాథుడికి వేసిన
గుదికొయ్యలాగా
ఈ కవిత్వం నీపాలిటికో గుదికొయ్య
నిన్ను ఉండనీయదు హాయిగా-
వ్యాయమంటుంది
ఎదటివాణ్ణి ఉండనీయవు హాయిగా
వినిపించమంటుంది
ఎందుకొచ్చిన కవిత్వం-
ఎందుకొచ్చిన కవిత్వం?

—

శివారెడ్డి పద్యాలు

కాంగ్రేసు ప్రెశిడెంటు

అఖిలభారతకాంగ్రేసు అధిపత్య
మునకు యీమధ్య ఢిల్లీలో ముష్టియుద్ధం!
కాంగిరేసన్న దేనాడొ కన్నుమూసె
దానికోసంగ పోట్లాటదేనికింక?

నచ్చుబొగ్గ నకల నబ్బంధుగోత్రాలు
పీఠమెక్కిగాంధి మాటచెప్పి
కట్టివారుగోరి కాంగ్రేసుపార్టీకి,
పదవులుంపెదాలు పార్టిదేంది?

పదులమెప్పుకొఱకు ప్యారేయపడుతుంది,
కౌగిలించుతుంది కానివార్ని
పూసి మన్నం తోక గోసివంపిస్తుంది
అప్తబంధువులను హైకమేండు!

నెప్పుడియ్యెన్నికల్లో నగ్గేదికాంగ్రేసు
నమ్మకంల, స్వస్తినాయకులకు
అంపకాలు, పిదప అయ్యోరుగతియేమి?
అంతవఱకు బ్రదికె దస్తుబిస్తు!

పార్టీదృష్ట్య ఎస్. కె. పాటిల్నెట్టాలి,
వుత్తమధ్యమంగ వుండెవాళ్లు
మెత్తనోళ్ల పార్టి పెత్తనానికినేడు
పనికిరారు పెట్టి ఫలములేదు.

ఆత్మకూరుబస్టాండు స్టాచ్యూ!

బయట ఆత్మకూరు బస్టాండుబూడల్లా
అన్నలూలొకొంత అక్రమించి
ఎత్తుదిమ్మెగట్టి పీమిటోవదిలింది
ఎవరిస్టాచ్యుకొఱకు యెదురుజూస్తు!

బ్రదికినప్పినోట్లే, బడిజెప్పెఅయ్యోర్ని
కల్తిలేని మోటు బాదివాల్ని
న్యాయమైనకోర్కె నాటొమ్మకెక్కింది
ముందు అడుగిల్లు మున్సిపాల్టి!

కమ్యూనిస్టు వ్యూహగానాలు

కమ్యూనిస్టుపార్టీ కలకత్తనబలోని
సారభూతమిన్న చదువుకున్న
నోటిసొల్లు మావో నాటకరంగంలో
ముఖ్యపాత్ర, మెట్టమొదటిసీమ!

తల్లి యిందిరమ్మ! తలవంపు, నీప్రజా
స్వామ్యమింత వయికుటాలు చాలు,
యింకనైనవెంబ్లె యీ దుష్ట శక్తుల్ని
పారద్రోలుకాస్త పట్టిమాడు!

పెళ్లి

ఫీ. సి. రెడ్డిగారి ప్రియపుత్రి భారతీ
దేవి పెళ్లి, స్కూలు అవరణము
బట్టకార్లు, మేల్మి బంగారు అమ్మాయి,
నల్లతోలుజటక పెళ్లికొడుకు.

తేనీరు, బాంగ్రి, మిక్చరు
నానోటికి హితవుగాల, నచ్చేదొకటే
యీనాడు కవికి అదివి
మైనది మా పాఠకులకు అవగతమేగదా!

ఆనం రంగారెడ్డి

ఆనం రంగారెడ్డహో
తాను కళేబరముబాసి తరలిపోయె స్వ
ర్గానికి మృత్యువు ఎంతటి
వానికైన దప్పబోదు వాయ్దావెయదూ!

నెలదినాలుగాల నిద్రైనవినతంద్రి
అంధ్రమంత్రి పి. సి. అరిగిదివికి,
కన్నతండ్రిగూడ కాలమైపొయ్యాడు
యింతలోనె, నంబ్ర! చింతవడకు.

—

పెండ్లిండ్లు

(5 వ పేజీ కొరవ)

నికి సిగ్గుపడేవాళ్ళు వందలు-వేలు వుంటారు. ఇటీవలేనమకుంటాను; ఎక్కడో స్వాగత నక్కారాలవంటి జననందోహం లేని కార్యక్రమానికి పోయినప్పుడు. ఒక పెద్దకంట్రాక్టరుగారి పర్సు అదృశ్యమైంది. పెద్దమొత్తం కాదనుకోండి - వెయ్యిరూపాయిలే! ఆయన వ్రక్కమనిషికిగూడా చెప్పలేదు. చెప్పుకుంటే పర్సుపిమన్నావస్తుందా? ఈవిధంగా వున్నయ్ వాజూరు దొంగతనాలు.

పెళ్ళిళ్ళల్లో మరొక బెడద!

పల్లెల్లోచేయడం మానేసి; నెల్లూరులో పెళ్ళిళ్ళు జరగడం ప్రారంభమైన తర్వాత ప్రతిపెళ్ళికీ అనాహూతుల బృందమొకటి తయారైంది. ఏరోజు-ఎక్కడ-ఎన్ని గంటలకు పెళ్ళి అయింది మనకు కార్డు చూస్తేగాని తెలియదుగాని; ఈ అనాహూత సంఘసభ్యులడైరీల్లో అన్నీ వుంటాయి. అందరికంటే ముందు వీళ్ళు ప్రత్యక్షం- కళ్యాణమండపంలోకాదు, భోజన మందిరంలో! ఈ వారంలో ఒక పెళ్లిలో ఒక అనాహూతసభ్యుడు తారసిల్లాడు ఒపే టీ పార్టీకి. ఆమహాశయుడు 13 - అక్షరాలా పదమూడు - మైసూరుపాకులు మెక్కాడంటే! తిక్కిన బటములను వదలిపెట్టాలగి బాదు-వాటికి న్యాయం చేకూర్చాడు! ప్రతి పెళ్లికి వీరి బెడదచూస్తే, వీరివల్ల ఆహూతులైనవారు కొందరికికూడా కొంత ఇబ్బందే. ఈ బెడద నివారణకు ఒకటేమార్గం కనపడుతుంది - 'దయచేసి ఈ కార్డును గేటు వద్ద చూపండి'-అని కొన్ని కార్యక్రమాలకు వ్రాస్తుంటారే, పెళ్ళికిమాత్రం వ్రాస్తే తప్పా? తేనడం అవమానమా?

డాక్టరు నారాయణరెడ్డి- భారతీదేవి

ఇటీవలవరకు గూడూరు, ఇప్పుడు నెల్లూరు న్యాయవాది; సంఘసేవోత్సాహి; విద్యావినయ నిరాడంబర సంస్కారి శ్రీ పి. సి. రెడ్డిగారి కుమార్తె, రూపుశీలవిలాసిని సౌభాగ్యవతి భారతీదేవికి, మద్రాసు శ్రీ ఎం. ఉత్తమరెడ్డి సోదరుడు, లండన్లో నేషనల్ హెల్త్ సర్వీస్లో పని చేస్తున్న ఎం. బి., బి ఎస్. డాక్టరు శ్రీ రామనారాయణరెడ్డికి 18తేది మధ్యాహ్నం శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో వివాహం జరిగింది.

పి. సి. రెడ్డిగారు పెళ్ళికివచ్చిన ప్రతి ఒక్కరికీ స్వాగతం పలికారు. మద్రాసు నుండి విజయ నాగిరెడ్డిగారివంటి ముఖ్యులు అసంఖ్యాకంగా వచ్చారు. ఆహూతుల సంఖ్య, కార్లసంఖ్య ఏ పెద్దపెండ్లికీ తీసిపోలేదుకాని; అనవసర ఆడంబరాలు, ఆర్భాటాలు, త్రొక్కిడులు లేకుండా చాల ప్రశాంతంగా, నీట్గా జరిగింది. ఆహూతులకు పి. సి. రెడ్డిగారు అల్పాహారవిందు చేశారు.

కస్తూరి - వెంకటసుబ్బారావు

అధికార, అనధికార ఆదరంజకుడు; పెద్దమనిషి, మాటలో-చేతలో దల్లదనంగల కలెక్టరు పి. ఏ. శ్రీ టి. వి. చలపతి బి. ఎస్సి., బి. ఎల్ గారు తన కుమార్తె సౌభాగ్యవతి కస్తూరిని; పద్మశ్రీ పిక్చర్సు భాగస్వామి,వ్యాఖ్యాతపినివటి శ్రీమతి కాంత కుమారి సోదరుడు . శ్రీ వెంకటసుబ్బారావుకు ఇచ్చి 11తేదిరిరుబానూరులోపద్మావతిదేవి సన్నిధిన వివాహము జరిపారు.

పార్వతి- విజయభాస్కరరెడ్డి

సిద్దవరపు దశరథరామరెడ్డిగారి కుమారుడు ఆయుష్మంతుడు విజయభాస్కరరెడ్డికి; కోవూరు, శ్రీ కాటంరెడ్డి రామరెడ్డిగారి తనయ సౌభాగ్యవతి పార్వతికి 8 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో పరిణయ మహోత్సవం జరిగింది. చిలకగోరువంకలంటారే, అటువంటిజంట ఇది.

పెండ్లికొడుకు శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డి 9 తేదిరాత్రి 'సన్నిసైడ్'లో మందివలావ్ విందుచేశాడు.

నాగరాజ్ -ఉమ

గూడూరు మైకా సంపన్నుడు, భవానీ మైకామైన్స్ మేనేజింగ్ పార్టనరు శ్రీ ఎస్. సుందరరామయ్య కుమారుడు శ్రీ నాగరాజ్కు; గూడూరు హైస్కూలు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు శ్రీ ఎం. రామారావుగారి కుమార్తె సౌభాగ్యవతి ఉమకు 18 తేది గూడూరు సుందరసుహాల్లో పరిణయం సౌభాగ్యవంతంగా జరిగింది.

శిరీష-రాఘవరెడ్డి

నైపాడు పంచాయతీరాజు, సువరిచితుడైన శ్రీ దువ్వూరి బలరామరెడ్డిగారి సోదరుడు శ్రీ కోదండరామరెడ్డిగారి తనయ సౌభాగ్యవతి శిరీషకు; పులివెందల-శ్రీ గజ్జల చినరంగారెడ్డి తనయుడు, కలకత్తాలోని హిందుస్థాన్ కేబుల్స్లో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగావున్న శ్రీ రాఘవరెడ్డికి 8 తేది శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో కళ్యాణం జరిగింది.

—

చిత్ర సమీక్ష

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

అడుగంటుతున్న అభిరుచులకు–వల్లించే ఆశయాలకు–సమన్వయం కుదరని మనచిత్రాలకు మచ్చుతునక

పెద్దక్కయ్య

తాగుడు, వ్యభిచారమే జీవితలక్ష్యంగా గలవారికి ఖుషామత్ చేసే చిత్రం యిది. అయితే ప్రభుత్వానికి, పెద్దమనుషులకు భయపడి చివరకు వ్యభిచారం చెడ్డదని, తాగుడు మంచిదికాదని వేదాంతంబోధించడానికి యత్నించారు. చిత్రం పొడవునా అడ్డమైనపనులు చేయిస్తూ, కడపట నీతి చూపించినంతమాత్రాన అది అవినీతి కాక పోదు. ఈ లోపం సెన్సార్ నిబంధన లోనే ఉన్నది.

తాగుడు, వ్యభిచారం మొరటుపదాలు; మదిర, మానిని సంస్కార పదాలు. ఈ రంగంలో అడ్డదారులు త్రొక్కేవారికి ఉమర్‌ఖయ్యాం ఒక ఆదర్శం... విచ్చలవిడి వ్యభిచారానికి, తాగుడుకు ఉమర్ ఖయ్యాంనే ఎందుకు తీసుకుంటారో అర్థం కాదు. ఉమర్ కవి సరస శృంగారకవి, గొప్ప పండితుడు, సౌందర్యారాధకుడు. ఆయన వ్యభిచారికాడు, సాకీ సౌందర్య మధుపాన మత్తుడుమాత్రమే. ఆయన తాగిన ద్రాక్షాసవం మనవారు భ్రమించే బ్రాందీలు, విస్కీలుకాదు. అతడు, అతని సాకీ, మధువు, అదొక ప్రపంచం, అది కమనీయ కావ్యపానం లాంటిది.

ఉమర్ ఖయ్యాం జీవితాన్ని బోర్లవేసి, అతన్ని వ్యభిచారిగా, తాగుబోతుగా పరిగణించి, ఆ లక్ష్యం గల ఒక యువకుని చుట్టూ, అసభ్యకరంగా, అసహజంగా, జుగుప్సాకరంగావున్న కథఅల్లి, సెన్సార్ భయంతో పెద్దక్కయ్య సృష్టించారు.

హీరో (హరనాథ్) పెద్ద కంపెనీ ప్రొప్రయిటర్, బ్రహ్మచారి. పూవులను వాసనచూచి, నలిపి పారేయడం అతని లక్ష్యం. కనిపించిన అమ్మాయిలను కోరడం, దొరికినంతమందిని అనుభవించడం, తాగడం, ఆఫీసులో సైతం కామక్రీడలు జరపడం అతనిపని. అతని ఆఫీసులో ఉండేవారు అందరూ అమ్మాయిలే. అందులో ఓ పత్తిత్తు వాణిశ్రీ.

పోలీసు రామయ్య (గుమ్మడి) ఉత్త పుణ్యానికే ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేస్తాడు. సినిమా కష్టాలు సృష్టించడానికి ఆతనిభార్య చనిపోతుంది. వయసుగల ఆడ పిల్లల్లో పెద్దక్కయ్య కృష్ణకుమారి, రెండు వాణిశ్రీ... హరనాథ్ మిత్రుడు చంద్రమోహన్. అతడు వాణిశ్రీని ఫోన్‌లో ప్రేమిస్తాడు, ఫోన్ రొమాన్స్‌తోనే, ఆమెనుతప్ప మరొకరిని పెళ్లాడకూడదని నిర్ణయిస్తాడు. అలాగా, ఇంత వ్యభిచారి, తాగుబోతు హీరో, ఒకసారి కాలవప్రక్క, కృష్ణకుమారినిచూచి ప్రేమిస్తాడు. వెయ్యి రూపాయలతో ఆమెను పొందాలనుకుంటాడు.

జమీందారిణిలాంటి అన్నమ్మ కాలుజారి కాలవలోపడగా, (అదిమోకాటిలోతుకూడా లేదు) ఆమెను రక్షిస్తుంది కృష్ణకుమారి. సినిమాకు అవసరమైన మలుపులు కథలో కృతకంగా సృష్టించి, కృష్ణకుమారిని కష్టకాలంలో హరనాథ్ ఇంట్లో ప్రవేశపెట్టారు. మూడువేల రూపాయలకు ఆమె తన విలువైన మానాన్ని అమ్మ సిద్ధమవుతుంది. 'వచ్చి నన్ను అనుభవించు' అని కళ్ళుమూసుకు నిలబడడంతో హీరోకు ధైర్యందాలక, బుద్ధుడౌతాడు. జ్ఞానోదయం అవుతుంది, మంచివాడు అవుతాడు.

ఆయనఆఫీసులో టెలిఫోన్‌గర్ల్‌గావున్న వాణిశ్రీ– చంద్రమోహన్‌ను ప్రేమిస్తుంది గదా! పారిపోదా మనుకుంటుండగా, రైలుకట్టప్రక్క ప్రమాదంలో ఆమె మతి పోతుంది. కృష్ణకుమారి అమ్ముడుపోయి, తనను జైలునుండి విడిపించిందని పోలీసు రామయ్య కూతుర్ని ఇంటినుండి వెళ్ళగొట్టాడు. ఆమె తిరుపతికొండకు పారిపోయి అన్నమ్మ కళ్లబడుతుంది. ఆమె కన్నతల్లిలా ఆదరించి చంద్రమోహన్‌కిచ్చి పెళ్లిఏర్పాటు చేస్తుంది. అన్నమ్మ దగ్గర మూడువేలు తీసుకుని, హరనాథ్ ఋణం తీర్చినపుడు, ఆమె నిర్దోషి అని తండ్రి గ్రహిస్తాడు. కొండమీద పెళ్ళి సమయంలో వాణిశ్రీ రాకతో చంద్రమోహన్ తండ్రి రమణారెడ్డి, కలతపడి, ఆమెను కొండపైనుండి క్రిందికితోసేస్తాడు. ఆమెకు పోయినమతి వస్తుంది. చివరకు వాణిశ్రీకి చంద్రమోహన్‌కు, కృష్ణకుమారికి హరనాథ్‌కు పెళ్ళిళ్లు అయిపోతవి–.

ఈహృతంకథ మీకు తెలిసివుండవచ్చు. లోగడ అనేకచిత్రాలలో చూచివుండవచ్చు, కానీ మీకు తెలియనివి నిర్మాతకుమాత్రం ఎలాతెలుస్తాయి! అయినా యిది "పెన్ మక్కల్" అనే తమిళచిత్రం. దానిని సమర్థంగా తెలుగుచేసి, మూలచిత్రంలో వున్నబిగువు, పట్టుఅనేవి లేకుండా చేశారు. సీరియస్ చిత్రాలు తెలుగు ప్రేక్షకులకు నచ్చవని దర్శకుడు, నిర్మాతలు నిర్ణయించుకుని, అనేకరకాల చచ్చు, పుచ్చు సన్నివేశాలు, సంభాషణలు గుదిగుచ్చారు. మూలచిత్రం ఎంత మంచిదిగానీ, ఇవతల తీసే వ్యక్తుల అభిరుచులు ప్రతిఫలిస్తాయి గనక, ఈ హింస తప్పనిసరి అయింది.

చిత్రంలో హైలెట్స్ అని చెప్పదగ్గవి ఏవీలేవు. నటవర్గంలో వాణిశ్రీ కాస్త నటి స్థాయికి వచ్చింది. కాకరాల, కె.వి. చలం బాగాచేశారు, కృష్ణకుమారి సరేసరి.... హరనాథ్ ద్వితీయార్థంలో (బాటసారిలో నాగేశ్వరరావులా), బాగున్నాడు కానీ, డైలాగ్స్ చెప్పడంలో చప్పబడ్డాడు. రొంప కారం చేసినవాడిలా మాట్లాడాడు పాపం. సహజంగా నటించింది కృష్ణకుమారి ఒక్కర్తే. గుమ్మడి అక్కగారి ఎస్. వి.

—కొరవ 10 వ పేజీలో

★ సినిమా వార్తలు ★

తెలుగులో చక్రతీర్థ– పేకేటి ముందంజ

తన 'చక్రతీర్థ' చిత్రంలో కన్నడ సినీ దర్శకులలో అగ్రస్థానం వహించిన మన పేకేటి శివరాం, అదే చిత్రాన్ని తెలుగులో నిర్మించడానికి ఏర్పాటు పూర్తిచేసుకున్నారు. డిసెంబరునుండి షూటింగు జరుగుతుంది. చిత్రంలో గుమ్మడి, జగ్గయ్య, అంజలి, జయంతి, హరనాథ్, రామకృష్ణ, రేలంగి నటించనున్నారు. సంగీతం టి. జి. లింగప్ప, కెమెరా చిట్టిబాబు.

లీలాచిట్నీస్ యోగదీక్ష

హిందీచిత్రాలు చూచేవారికి లీలాచిట్నీస్ పేరు పరిచయమే. బొంబాయి టాకీస్ చిత్రాలలో అశోక్‌కుమార్ హీరోయిన్‌గా నటించేది. ఇటీవల అన్నీ అమ్మపాత్రలు నటిస్తోంది. ఆమె పరమహంసస్వామి సత్యానంద సరస్వతివద్ద మంత్రదీక్ష (ఉపదేశం) పొందింది. గతవారంలో ఆమె సన్యాసిని అయింది.

బహుశా ఈ సంప్రదాయం, సినీ పరిశ్రమకు పాకితే, వారూ ఆ మార్గం పట్టవచ్చు. క్రమంగా మద్రాసుకుకూడా ఆ మంత్రం ప్రయాణించేస్తే, అలసిపోయిన తారలు, ఉపదేశంపొంది, యోగినులు అయ్యే అవకాశంవుంది. భోగి యోగి కావడం మన సంప్రదాయమే!;

పద్మశ్రీవారి 'వింతకాపురం'

కొత్తపెళ్ళికొడుకు 'అప్పి' దర్శకత్వం వహించే 'వింతకాపురం' చిత్రంలో రాజశ్రీ, కృష్ణ బుక్ అయినారు. సంగీత దర్శకత్వం: ఎం. వేణు.

జెమినివారి హిందీచిత్రంలో నలుగురు తెలుగుతారలు

'కొత్త కోడళ్ళు'గా తెలుగులో అవతరిస్తున్నచిత్రం హిందీలోనూ 'తీన్ బహూరానియా' గా తయారవుతుంది. ఇందులో జానకి, కాంచన, జయంతి, రాజశ్రీ నటిస్తున్నారు. ఈ రెంటికీ మూలం 'భామా విజయం' తమిళం.

ఇది జానకికి తొలిహిందీచిత్రం. కాంచన లోగడ 'ఫర్జ్' లో నటించింది. జయంతి దావా, లాల్‌బంగ్లా, మెర్‌బాబా, చిత్రాలలో నటించింది. గుండా, ఊస్ రాత్ కో, ఏక్‌ఫూల్, ఏక్‌భూల్, తుమ్‌సే అచ్ఛా కౌన్‌హై, చిత్రాలలో నటిస్తున్నది. రాజశ్రీ, వీర్ ఛత్రసాల్ లో నటించింది. నశీహత్, ప్యార్‌కీ యేబాయేల్‌నూ నటించింది రాజశ్రీ.

తిక్కశంకరయ్య

డి. వి. ఎస్. ప్రొడక్షన్సువారి 'తిక్కశంకరయ్య' చిత్రంలో జయలలిత, ఎన్.టి. రామారావు బుక్ అయినారు. దీనికిమూలం 'మనంపోల మాంగల్యం' అనే పాత తమిళ చిత్రం. ఈ చిత్రం తయారవుతున్నపుడే జెమినీగణేశన్ సావిత్రి ప్రేమించడం, పెళ్లాడడం వంటివి జరిగాయి. చిత్రంలో

—కొరవ వ 10 పేజీలో

★ ప్రశ్నోత్తరావళి ★

మహీధర్ రెడ్డి బాలిరెడ్డిపాళెం

ప్ర: అంతస్తులకంటే మంచిపేరు తెచ్చుకొని ఎక్కువరోజులు ఆడిన శ్రీకృష్ణ పాండవీయం, శ్రీకృష్ణ తులాభారం చిత్రాలకు ప్రైయిజులు యివ్వరు కదా!

జ: వాటిలో నాగేశ్వరరావు లేడు. హైదరాబాదులో స్వంత స్టూడియోలో రామారావు నిర్మించిన చిత్రానికి తప్పకుండా ప్రభుత్వ బహుమతి వస్తుంది.

డి. వెంకటశేషారెడ్డి రామాపురం

ప్ర: రాజశ్రీ అమెరికన్ను పెండ్లి చేసుకోడానికి, ఇండియాలో ఎవరూ లేరనా?

జ: విశ్వవిశాల దృక్పథం అది. ప్రపంచం అంతా ఒకే మానవకుటుంబం అని వివేకానందుడు చెప్పాడు. మన వేదాంతం అంతా చెబుతున్నారు.

పి. కృష్ణారెడ్డి అల్లంపాడు

ప్ర: మన ప్రభుత్వం పొదుపు పొదుపుఅని ఘోషిస్తుందిగదా పంచాయతీ సమితులవల్ల ఎంత పొదుపు జరుగుతున్నది!

జ: ఉష్! గట్టిగా అనకండి. మంత్రుల నుండి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుల వరకు గ్రేడ్సులో తేడావుంది.

కౌసల్యాదేవి

ప్ర: నేనొకరిని ప్రేమించాను, వారు నన్ను ప్రేమిస్తున్నారు. కాని నాసోదరివల్ల మాకు ఎడబాటు జరుగుతున్నది. ఏమి చేయమంటారు?

జ: ఆ సోదరి మరొకరి ప్రేమలో లోతుగా పడేట్టు చూడండి.

బి. వి. ఎమ్. ఆచార్లు కావలి

ప్ర: నాకు జయలలిత అంటే ఎంతో ప్రేమ మరి మీకో?

జ: పాపం! మీరంటే ఎంతో జాలి!

పి. సీతారామశాస్త్రి బాపట్ల

ప్ర: ఇద్దరుమిత్రులు చిత్రములో 'బెనర్జీ' అను నటుడు వున్నట్లు ప్రకటించారు. సినిమాలో వారి ముఖం కనిపించ లేదు!

జ: బెనర్జీ ఒక బడా డిస్ట్రిబ్యూటర్ బ్రదర్. డూండీగారి సోదరుడు. ఎక్కడోవుండే ఉంటారు, మరోసారి చూడండి. మీరన్నట్లు నాగేశ్వరరావుగారికి డూప్ లేదు.

ఎమ్. ప్రసాదరావు ఆరూరు

ప్ర: 'ఉమ్మడికుటుంబం' కథ 'గృహకల్లోలం' అనే నవలకు ఆధారం– అవునా, కాదా, నిజం వ్రాయండి.

జ: సారీ బ్రదర్, నేను ఆ నవల చదవలేదు. చిత్రమూ చూడలేదు.

పి. బుచ్చిరెడ్డి నెల్లూరు.

ప్ర: నేరుగాతీసే చిన్నబడ్జెటు తెలుగుచిత్రానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది. పరభాషా చిత్రమును అనువదించుటకు ఎంత అవుతుంది?

జ: మొదటిదానికి మూడు, నాలుగులక్షలు రెండవదానికి రెండులక్షలు.

> **ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా**
>
> ★
>
> Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
> 12 B-Subba Reddy St.,
> MADRAS-33.
>
> దయచేసి అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయ ప్రార్థన
>
> ★ప్రశ్నలను నెల్లూరుకుపంపరాదు.

వి. రాధాకృష్ణమూర్తి కనిగిరి

ప్ర: సెక్సు ఎక్కువగావున్న చిత్రాలకే ప్రభుత్వం మొదటి బహుమతి యిస్తున్నది ఎందుచేత?

జ: ప్రభుత్వం నడిపేవారికి సెక్సుగ్లామర్ ఉండబట్టి.

ఎన్. వి. దుర్గాప్రసాద్ నెల్లూరు

ప్ర: జమీన్‌రైతులో పేరుపడితే లక్షరూపాయలు సంపాదించినంత ఆనందం పొందే వారిపై మీ అభిప్రాయం!

జ: నేనేం చెప్పను! ఇంతగా వారంవారం వ్రాస్తున్నా పేరు వేసుకోని వారిపై మీ అభిప్రాయం?

—కొరవ 10 వ పేజీలో

కుష్ఠు–బొల్లి
సర్వచర్మరోగములకు దివ్యౌషధము.
రెడ్డి అండ్ కో., (Regd)
H. O.
గోపాలపురం - తూ. గో. జిల్లా.
బ్రాంచి:
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.
వేలుమొదలియార్ వర్కుషాపుప్రక్కన

పసిరికలు - - కామెర్లు
భయపడవలసిలేదు
•
డాక్టరు సి. రంగయ్యంగారు.
రంగనాయకులపేట-నెల్లూరు

నెల్లూరు జిల్లా అఫిషియల్ రిసీవరు కోర్టులో

కావలి సబ్‌కోర్టు: ఐ. పి. నెం. 16/57 రు. కనుమూరు అదిశేషారెడ్డి - తండ్రి వెంకురెడ్డి - సాకిన - శేగుంటపాడు - కోవూరు తాలూకా - నెల్లూరుజిల్లా-- ఇన్‌సాల్వెంటు

పై నెంబరులోని యిన్‌సాల్వెంటువల్ల రావలసిన బాకీలకు అయా క్రెడిటరులు తమబాకీ రుజావు పత్రములను యీ ఆఫీసులో 15-12-67 తేది పగలు 2 గంటల లోగా దాఖలు చేసుకొనవలెను. అట్టి దాఖలుచేసుకొనని బాకీదారులకు దామాషా పంచి యివ్వబడదు.

—బి. విశ్వనాథం,
అఫిషియల్ రిసీవరు - నెల్లూరు.

కోవూరు ము॥ మే॥ కోర్టులో

I. A. 33 (a) / 67. Sc. 409 of 66.

గిలకా వెంగయ్య —వాది-పిటిషనరు.

బిడవలూరు యానాదయ్య అనువారికి —రెస్పాండెంటు-ప్రతివాది.

పిటిషనరు యీ నెంబరున దావా రెస్టోరు పిటిషన్ దాఖలు చేయుటలో జరిగిన ఆలస్యమును మన్నించమని పిటిషన్ పెట్టినందుకు నీ అక్షేపణలు తెలుపుటకుగాను 30-11-67 తేదికి వాయిదావేయబడియున్నది. ఆ రోజు రెస్పాండెంటు పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై అక్షేపణలను తెలుపుకోవలయును. లేనియెడల ఎక్సుపార్టీగా తీర్మానించబడును.

—బి. వి. రమణారెడ్డి—అడ్వకేటు.

డోను డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc. 221 of 63. E. P. 68 of 67.

యమ్. రాంశెట్టి ... —వాది.

బి. చెన్నారెడ్డి వగైరా —ప్రతివాదులు.

వేలం ప్రకటన:- ప్రతివాద్లు తాలూకు ప్యావలి గ్రామములోని సర్వే నెం. 449 రు పైకి యు 0-25 ట్లు [మా] పంపున్ను; డోరు నెం 3 1/62-A రు గల ఇంటిన్ని 4-1-68 తేదిన పై కోర్టులో యాలము వేయుదురు. కావలసినవారు సవాలు చేయవచ్చును.

—ఎమ్. క్రిష్ణమాచార్యులు, అడ్వకేటు.

కావలి సబ్ కోర్టులో

O. S. No. 49 of 1967.

విరువవోలు రామచంద్రారెడ్డి —వాది.

బేబూరు రాధాకృష్ణారెడ్డి —ప్రతివాది.

వాది, ప్రతివాదిమీద దావా చేసినందుకు నోటీసు నిమిత్తం 19-12-67 తేదికి వాయిదావేసినారు. వాయిదానాడు పగలు 10 గంటకు ప్రతివాది పై కోర్టులో హాజరై అక్షేపణలు తెలుపుకొనని యెడల ఏకపక్షముగా తీర్మానించబడును.

—వి. రామక్రిష్ణరాజా-అడ్వకేటు.

TENDER NOTICE
NELLORE MUNICIPALITY

Sealed tenders will be received by the undersigned on 4—12—67 till 4-00 P.M. to repair the Public Health vehicle AP N. 432 with full particulars of the offer and peried of guarantee. The intending tenderer should pay tender deposit of Rs. 100/- into the Municipal Treasury, Nellore and enclose the challan with the tenders. The tender shedule form can be had at Municipal Office on all working days from 10-30 a. m. to 5 p. m. on payment of Rs. 2—06 into the Municipal Treasury. The tenders will be opened at 4-30 p.m. on 4—12—67 in the presence of the present tenderers.

S. M. MURTHUZA,
Secretary.

అల్లూరులో ఇండ్ల ప్లాట్లు
టెండరులో అమ్మకం
★ ★ ★

కోవూరు తాలూకా, అల్లూరు గ్రామంలోని శ్రీ చెన్నకేశవ-శ్రీ సిద్ధేశ్వరస్వామి వగైరా దేవస్థానములకు హక్కు భుక్తమై అల్లూరులో నెల్లూరితోట అను మాగాణి భూములలో గ్రామకంఠ యిండ్లస్థలములకు అమ్మివేయగా మిగిలియున్న ప్లాట్లు కొనదలచుకొనువారు ఎండోమెంటు అసిస్టెంటు కమీషనరు వారి అల్లూరు క్యాంపులో 29-11-67 తేది సాయంకాలం 5 గంటలకు సీల్డు టెండర్లు దాఖలు చేసుకొనవచ్చును. టెండరు డిపాజిట్టు రూ. 50/- ప్లాటువివరములు 54, 56, 57, 58.

ఇట్లు,
వేమిరెడ్డి జయరామరెడ్డి,
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు. 20-11-67.

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో
O. P. No. 34 of 1967.
గొంగటి అచ్చిరెడ్డి —పిటిషనరు.
(4) బొందలపాటి అంకాలమ్మ ... —రెస్పాండెంట్లు.

4-వ రెస్పాండెంటుకు ఇందువలన తెలియచేయునది ఏమనగా:-

ఈ నెంబరున పిటిషనరు దరిశి డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టు ఫైలు అసలు 108/1966 నెంబరును కావలి సబ్ కోర్టుకు మార్చి ఓ. పి. నెం. 64/1955 రు తోటి జాయింటుగా విచారణ జరుపవలసినదిగా కోరుచూ పిటిషను దాఖలుచేసి యున్నందుకు మీకు నోటీసు నిమిత్తము 1-12-1967 తేదికి వాయిదా వేసియున్నారు. గాన మీకు గల ఆక్షేపణలను తెలుపుకొనవలెను.

— యన్. పాండురంగరావు,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

రాజమండ్రి సబ్ కోర్టులో
S. C. No. 30 of 1967.
M/s దుర్గా సిల్కు పేలస్ by ప్రొప్రైటరు దుర్గా వెంకటరమణారావు – సాకిన్ – రాజమండ్రి ... —వాది.
సింగంశెట్టి వ్యశాశరావు, సాకిన్ – నెల్లూరు —ప్రతివాది.

పై నెంబరున కాతా బాకీ అసలు ఫాయిదాలు రూ. 517-99 పైసలు, కోర్టు ఖర్చులు రాబట్టుకొనుటకు వాది దావా చేసి వున్నారు. ప్రతివాది దావా నమ్మనులు పుచ్చుకొనక కాలయాపన చేయుచున్నాడు. గాన వాయిదా 4-12-1967 తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెలియపర్చుకోవలెను.

—పి. వెంకటేశ్వరరావు, అడ్వకేటు.

★★ నెహ్రూకు జేజేలు ★★

(5 వ పేజీ కొరవ)

మంది పిల్లలు కన్నులపండువుగా కూడారు. గజిటెడ్ ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ. బి. స్వామిదాస్ మాట్లాడారు.

వెంకటగిరి: ఆర్. వి. ఎం. హైస్కూలుకు ఆరోజు శలవు ప్రకటించారు. స్కూలును చక్కగా అలంకరించారు నెహ్రూ పటానికి పూలమాలలు వేశారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ జె. వి. ఎస్. ధర్మారావు జండా నెగురవేశారు. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు పండిట్‌జీని గూర్చి నాలుగుమాటలు చెప్పారు. చక్కెరకరవు కారణంగా పిల్లలకు తీపుబదులు కారం పెట్టారు.

బి. వ. గరల్స్‌హైస్కూలులో సంగీత నృత్య పోటీలు నిర్వహింపబడ్డాయి. గెలుపొందిన వారికి శ్రీమతి ప్రఫుల్ల మణియమ్మ బహుమతులివ్వగా, హిందీ పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైనవారికి శ్రీమతి కోటాక రుక్మిణమ్మ యోగ్యతాపత్రాలు పంచిపెట్టారు. ప్రధానోపాధ్యాయిని శ్రీమతి త్రిపురసుందరమ్మ నెహ్రూజీ దేశభక్తిని, సేవాత్యాగాలను గూర్చి ప్రసంగించారు. —విశ్వం.

గూడూరు: మునిసిపల్ హైస్కూల్లో అడ్వొకేటు శ్రీ బి. రాధాకృష్ణమూర్తి అధ్యక్షతన బాలల దినోత్సవం జరిగింది. మునిసిపల్ కమీషనర్ శ్రీ ఎ. సుందరరాజు పతాకాన్ని ఆవిష్కరించారు. శ్రీయుతులు గుడ్దేటి వీరసుబ్రహ్మణ్యం, పి. వెంకయ్య, డాక్టరు టి. కె. సుబ్రహ్మణ్యం, కౌన్సిలర్ షేక్ గౌస్‌బాషా ప్రభృతులు మాట్లాడారు. కార్యక్రమాన్ని చక్కగా ఏర్పాటుజేసిన హెడ్మాస్టరు శ్రీ మహమ్మద్ హనీఫ్ ధన్యవాదములు చెప్పారు.

వెంకటాచలం: ఎన్. ఇ. ఓ. పురష్ అసిస్టెంటు జనసంబంధశాఖాధికారి శ్రీ ఆమంచర్ల హనుమంతరావు సమితి కార్యాలయంలో నెహ్రూ జన్మదినాన్ని శ్రద్ధాభక్తులతో ఏర్పాటుచేశారు. బి. డి. ఓ. శ్రీ మాల్యాద్రి అధ్యక్షించిన ఈ సభలో సమితి అధికారులు పెక్కుమంది ఉపన్యసించారు.

పొదిలి: సమితి ఆధ్వర్యంలో, ఎలిమెంటరీస్కూలులో, సమితిరాజా శ్రీ ఎం. రామరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగింది. నెహ్రూజీ గూర్చి ప్రసంగాలు సాగాయి.

—బి. బాలకోటారెడ్డి

ఆత్మకూరు: జి. వ. హయ్యర్ సెకండరీస్కూలులో హెడ్మాస్టరు శ్రీ కొండయ్య నెహ్రూనుగూర్చి ఇంగ్లీషులో చక్కని ప్రసంగంచేశారు. ఈ సందర్భంలో జరిగిన పోటీలలో విజయులైన వారికి బహుమతులివ్వబడినవి. జి. వ. మిడిల్‌స్కూలులో హెడ్మాస్టరు శ్రీ బాలాజీసింగు, ఎలిమెంటరీస్కూలులో ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ కృష్ణారెడ్డి పిల్లల పండుగను జరిపారు.

—వాశిలి సుందరరాజు.

చిన్నచెరుకూరు: హైస్కూలు విద్యార్థులు నెహ్రూ పటాన్ని వుత్సవం గావించారు. హెడ్మాస్టరు శ్రీ సి. బి. కృష్ణరావు అధ్యక్షించిన సభలో, ఇందుకూరుపేట ఎస్. ఇ. ఓ శ్రీ దస్తగిరి అహమ్మద్ మాట్లాడారు.

—మి. నాగేశ్వరరావు.

చిట్టమూరు: హైస్కూలులో జరిగిన వుత్సవానికి శ్రీ గణపర్తి మార్కండేయ నాయుడు అధ్యక్షత వహించారు. హెడ్మాస్టరు శ్రీ టి. వి. బాలకృష్ణమూర్తి తదితర వుపాధ్యాయులు వుపన్యసించారు. వేకువనే మేలుకొలుపు, సాయంకాలం హాస్టలు విద్యార్థుల బుర్రకథ ఈ కార్యక్రమంలో ఆకర్షణీయాంశాలు.

—వి. పరమానందం

తడ: హెడ్మాస్టరు శ్రీ ఎం. రాధాకృష్ణమూర్తి ఆధ్వర్యంలో హైస్కూలులో పిల్లల దినోత్సవం జరిగింది. ఈసందర్భంలో పాఠశాల ఆవరణంలో మొక్కలు నాటబడి, వాటి పెంపకం విద్యార్థుల కప్పగించబడి, బహుమతుల ఆశ చూపబడింది.

అనంతసాగరం: ఉన్నత పాఠశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ ఎం. మహబూబ్ జండా నెగురవేశారు. బి. సుబ్బారావు, ఎం. రామకృష్ణారెడ్డి ప్రభృతులు వుపన్యసించారు, ఆటల పోటీలు నిర్వహించబడినవి.

సౌత్ మోపూరు: యూత్ క్లబ్ ఆధ్వర్యంలో పండిట్జీ జన్మదినం జరిగింది. క్లబ్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎజ. భాస్కరరెడ్డి 'విజ్ఞాన భవన్' (ఢిల్లీలో వుండేదికాదు; సౌత్ మోపూరులో కూడా ఒకటుంది!) మీద పతకాన్ని ఆవిష్కరించారు. వుపన్యాసాలు, మిఠాయిసంపకము వుండినది.

హైస్కూలు సభకు హెడ్మాస్టరు శ్రీ అబ్రహాండేవిడ్ అధ్యక్షత వహించారు. ఎ. ఆర్. కె. బ్రహ్మానందరావు, డి. వెంకయ్య బాలలపండుగ ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు.

విడవలూరు: కాలేజి సోషల్ సర్వీస్ లీగ్‌వారు హెల్తీబేబీ కాంపిటీషన్ ఏర్పాటు చేయగా, 300 మంది బాలబాలికలు పాల్గొన్నారు. పచ్చిపాల పద్మావతి, బి. అంజనావతి, షేక్ అలీసాహెబ్ (2 నం.), నాశిని వెంకటేశ్వర్లు— ఈ నలుగురు బిడ్డలు ఆరోగ్యంగా, పుష్టిగావున్నట్లు డాక్టర్లచే నిర్ణయింపబడి, దుస్తుల బహుమతులు పొందారు. డాక్టరు రంగారావు, డాక్టరు శ్రీమతి నాగమణమ్మగారలు నిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. ఈ కార్యక్రమ విజయానికి ప్రిన్సిపాలు తదితర అధ్యాపకులు ఇచ్చిన ప్రోత్సాహసహకారాలు ప్రశంసనీయమైనవి.

—బి. బాలకృష్ణారెడ్డి.

తాళ్ళూరు: హెడ్మాస్టరు శ్రీ ఆర్. వి. జి. కృష్ణమూర్తిగారి పతాకావిష్కరణ. పి. ఇ. టి. శ్రీ ఎం. పున్నారెడ్డి ఆధ్వర్యంలో ఆటలపోటీలు, డాక్టరు రామదయాల్ అధ్యక్షతనసభ జరిగాయి.

చంద్రశేఖరపురం: హైస్కూలు సభలో హెడ్మాస్టరు శ్రీ టి కనకేశ్వరరావు చక్కని సూచనచేశారు. పండిట్జీ ప్రేమిస్తుండిన పిల్లలకొరకు ప్రతి స్కూలులో క్రీడాస్థలము, గ్రంథాలయము నెలకొల్పడం అవసరమన్నారు. సారస్వతసంఘ కార్యదర్శి షేక్ ఇమాం హుసేన్ వందనసమర్పణతో బాలల దినోత్సవ కార్యక్రమం అంతమైంది.

—కె వెంకటసుబ్బయ్య.

విరువూరు: హైస్కూలులో శ్రీ కొల్లి దశరథరామరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో హెడ్మాస్టరు శ్రీ కె. శ్రీహరి అహూతులకు స్వాగతం చెప్పగా; విద్యార్థులు పి. రాజారెడ్డి, పి. మధుసూదనరావు, టి. మాలకొండయ్య, పి. మస్తానమ్మ; ఉపాధ్యాయులు- శ్రీ ఎస్. ఎ. రహిమాన్, శ్రీ వై. పుల్లయ్య వుపన్యసించారు. ఈ సందర్భంలో నెలకొల్పబడిన ఆదర్శ పోస్టాఫీసుకు పేరెంట్సు అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ జి. మధుసూదనరెడ్డి ప్రారంభోత్సవం గావించారు.

చేజర్ల: జి. వ. హైస్కూలులో హెడ్మాస్టరు శ్రీ ఆర్. సుందరరాజు పతాకాన్ని ఆవిష్కరించగా, యూనిఫారములు ధరించిన విద్యార్థులు వందనం గావించారు. షేక్ సిలార్‌సాహెబు, టి. వి. సుబ్బారావుగారలేకాకుండ పెక్కుమంది విద్యార్థులుకూడా ముందుకువచ్చి వుత్సాహంగా మాట్లాడారు. ఆటలపోటీలు, వినోద వికాసకార్యక్రమాలుకూడా నిర్వహింపబడినవి.

గునుపాడు: హెడ్మాస్టరు శ్రీ ఎస్. సూర్యప్రకాశరావు అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో, శ్రీ పెదనపర్తి మునిరెడ్డిగారు బహుమతులు పంచారు.

కావింరెడ్డిపాడు: హైస్కూలు సభకు పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. శేషయ్య అధ్యక్షతవహించారు. ఎం. వెంకటేశ్వర్లు, బి. వి. రత్నారెడ్డి, ఎన్. శ్రీనివాసులు, టి. వెంకటయ్య, టి. వెంకటయ్య మాట్లాడారు.

కనుపర్తిపాడు: సర్పంచ్ శ్రీ పల్లంరెడ్డి హరిశ్చంద్రారెడ్డి అధ్యక్షతన సభజరిగింది. హెడ్మాస్టరు శ్రీ ఎం. రామరెడ్డి జండా నెగురవేశారు. టి. మోహనరావు, ఎస్. రాజేంద్రప్రసాద్ పండిట్జీనిగూర్చి ప్రశంసనీయంగా మాట్లాడారు.

సినిమా వార్తలు

(9 వ పేజీ కొరవ)

భార్యాభర్తలు కాగానే, వారు నిజజీవితంలోనూ భార్యాభర్తలైనారు.

తిక్కశంకరయ్యలో కృష్ణకుమారి, పద్మనాభం, నాగయ్య, సూర్యకాంతం నటిస్తున్నారు. యోగానంద్ దర్శకుడు, సదనరాజు సంభాషణలు వ్రాశారు. పాటలు నారాయణరెడ్డి, కొసరాజు వ్రాశారు. ఇప్పటికి ఆరుపాటలు రికార్డు అయినాయి.

పచ్చతోరణం

అనంతలక్ష్మీ పిలిమ్స్‌వారి తెలుగుచిత్రం 'పచ్చతోరణం' గోల్డెన్‌లో తయారవుతోంది. పద్మనాభం, భారతి ఈ చిత్రంలో నటిస్తున్నారు. టి. వి. అయ్యర్ స్వంత కథతో, నిర్మాణం సాగిస్తున్నారు. మాటలు రాజశ్రీ వ్రాశారు.

'నిలువుదోపిడి' లో
నాజరు బుర్రకథ

'నిలువుదోపిడి' చిత్రంలో, నేటి వాస్తవస్థితిగతులను ప్రతిబింబించే 'బుర్రకథ' చిత్రీకరించారు. బుర్రకథలో కృష్ణ, రాజబాబు, అల్లు రామలింగయ్య పాల్గొన్నారు. ఈ చిత్రంలో నాగభూషణం గ్రామపెద్ద. ఆయన కొడుకుపాత్ర రాజబాబుది తండ్రి దుర్మార్గాలను తనయుడు బయటపెడతాడు. బుర్రకథ ఆరునిముషాలు సాగుతుంది. కథను కొసరాజు వ్రాశారు నాజర్‌బృందం నేపథ్యంలో పాడింది.

నారాయణరెడ్డి వ్రాసిన ఒకపాటను కృష్ణ, జయలలితపై చిత్రీకరించారు. నిర్మాత విశ్వేశ్వరరావు వ్రాసుకున్న పాటను ఘంటసాలపాడారు. దీన్ని ఎజ. టి. ఆర్ పై చిత్రీకరిస్తారు.

సి. ఎస్. రావు, ఈ చిత్రం దర్శకుడు కథ, మాటలు: మహారథి

చిత్రసమీక్ష

(9 వ పేజీ కొరవ)

రంగారావును అనుకరించాడా అనిపించింది కొన్నిచోట్ల.

చిత్రంలో లోపాలు సవాలక్ష!

జ్యోతిలక్ష్మి జారిణీనృత్యం, హరనాథ్ పాలిట సాకిగా చేసిన నృత్యం, వారిద్దరి విరగబాటు అసహజంగా ఉండడమేకాదు, రోతపుట్టిస్తుంది. స్త్రీ యింత నైచ్యంగా వ్యవహరిస్తుందా అనిపిస్తుంది. ప్రతి అమ్మాయి, హీరోగారితో ఆడతారు, పోటీపడతారు. పబ్లిక్ పార్కులో ముష్టియుద్ధాలు చేస్తారు భయంకరంగా, చండాలంగా, నీతిబాహ్యంగా, కథలో మాత్రం గట్టిదేఅయినా, మడిచిన పూలకొన్ని, రంగురంగుల కాగితం పూలకొన్ని, వుర్చి, కుళ్లిపోయినవి కొన్ని. నిర్మాతలు, దర్శకుని అభిరుచులు తెలుపుతాయిగాని, జనం నేర్చుకునేది. లేదు సంభాషణలు చాలా చౌకబారుగా, వాస్తవదూరంగా, నీతిబాహ్యంగా ఉన్నాయి. పాటలు పరేసరి. బరువులేదు, సాహిత్యం అంతకన్నాలేదు.

సినిమాలు విజ్ఞానదాయకం కావాలని, మానవ వికాసం కలిగించాలని ప్రభుత్వం పెద్దలు అనడమేగాని, వినిపించుకునేవారెవరు? ఈ చిత్రాన్ని సెన్సార్ ఎలా పాస్ చేసిందో అర్థంకాదు. బహుశా సెన్సార్‌బోర్డులో రసికప్రియులు హెచ్చయి ఉండాలి. నీతినియమాల పట్టింపులు లేకుండావుండాలి. ఈ చిత్రంలోని అనేకానేక సంఘటనలు, సన్నివేశాలు వాస్తవం, ప్రబోధాత్మకం అని సెన్సార్ అభిప్రాయపడినట్లయితే, ఇక తెలుగు చిత్రాల గతియింతే, అధోగతి. నానాటికి పెరగడం పోయి దిగజారడమే ఖాయం.

పల్లెటూరి పిల్ల, చెంచులక్ష్మి, భీష్మలాంటి చిత్రాలు తీసిన బి. ఎ. సుబ్బారావుగారే ఈ చిత్రాన్ని డైరెక్టు చేశారంటే మీరు నమ్మరు. శ్రీ దేవి బానర్ క్రింద యిలాటి జుగుప్సాకరమైన చిత్రాలు తీయడం బ్యానర్‌కే అవమానం. ప్రయత్నిస్తే శ్రీ తోట సుబ్బారావు మంచి చిత్రాలు నిర్మించగలరు, వాటి టేస్టు అంత అధ్వాన్నం కాదు. కాని, ఎలాగో ఈ శృంగార 'విషయం' లో చిక్కుకున్నారు పాపం. భగవాన్, ఈ తెలుగు చిత్రపరిశ్రమను ఉద్ధరించగలవా నీవైనా!

ప్రశ్నోత్తరావళి

(9 వ పేజీ కొరవ)

జయచంద్రారెడ్డి,
గుడ్డూరివారిపాళం.

ప్ర: పూర్వం స్త్రీలు పురుషులకు లొంగి ఉండేవారు. ఇప్పుడు పురుషులే స్త్రీలకు లొంగవలసి వస్తుంది. కారణం?

జ: కాలుమారైందంటారు! పూర్వం స్త్రీలు యథేచ్ఛగా పిల్లల్ని కనేవారు. ఇప్పుడో ప్రభుత్వం చూస్తోందని భయపడుతున్నారుగా! అందుకని.

పంచాంగం

వర్షపాతము

నవంబరు 25 మొదలు డిశంబరు 2 తేది వరకు వర్షపాతము.

అనూరాధకార్తె

నవంబరు 20 తేదీ ఉదయం 7-44 గం. మొదలు, డిశంబరు 8 తేదీ ఉదయం 10-51 గం. వరకు వుండును. జలరాశి. పుం. స్త్రీ. నక్షత్రములు.

నవంబరు తిథులు

25 శని	అష్టమి	మ.	12-44 గం.వ.
26 ఆది	నవమి	మ.	11-17 గం.వ.
27 సోమ	దశమి	ఉ.	9-25 గం.వ.
28 మంగళ	ఏకాదశి	ఉ.	7-15 గం.వ.
	ద్వాదశి	తె.	4-52 గం.వ.
29 బుధ	త్రయోదశి	రా.	2-09 గం.వ.
30 గురు	చతుర్దశి	రా.	11-45 గం.వ.

డిశంబరు

1 శుక్ర ●	అమావాస్య	రా.	9-20 గం.వ.

—నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి.

పల్లెలవార్తావళి

(5 వ పేజీకొరవ)

గింజలులేక బాధపడుతున్నాగ. అందుచేత ఋణాల వసూళ్లు నిలుపుదల చేయవలసిందిగాను, చెరువులు బావులు మరమ్మతు పనులు ప్రారంభించవలసినదిగాను, రైతులకు విరివిగా అప్పులివ్వవలసిందిగాను, గ్రామాలలో చౌకడిపోలు పెట్టించి ప్రజలకు సక్రమంగా తిండిగింజలు సరఫరా చేయించవలసిందిగాను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ క్లిష్ట సమయంలో ప్రజలను రక్షించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

—ఇదీ కొండవనాయుడుగారి ప్రకటన.

మనకున్న కార్తెలలో విశాఖకార్తె చాల బలమైనది. విశాఖకార్తె వర్షం పైర్లకు చాల మంచిదంటారు. అటువంటి విశాఖకార్తె పూర్తిగా మోసం చేసింది. అందువల్లనే డెల్టాలో వేసినపైర్లకు అంతవృద్ధిలేదు; తెగుళ్లూ ఎక్కువగా వున్నవి. డెల్టాలో—ముఖ్యంగా నెల్లూరు డెల్టాలో కాల్వలక్రింద-కొన గ్రామాదులవారు సకాలంలో నీళ్లు అందక చిత్తస్వాతి కార్తెలలో సాగుచేశారు. వర్షంలేకపోవడం, ఏట్లోనీళ్లు తగ్గిపోవడం వల్ల వెనకబడిక్కి వేసినపైరు దెబ్బ తింటాయా అనిపిస్తున్నది. పిల్లోవస్తున్న పూటనీరు ఒక ఇరవైరోజులవరకు పారుదల వసతి కల్గించవచ్చునని అంటున్నారు. పుష్కలంగా వచ్చినపుడే కొనగ్రామాల వరకుపోలేదు; ఇప్పుడు ఈ అర్థల్లకాలంలో పోయే ఆశవుంటుందా? పి. డబ్ల్యు. డి. అధికార్లు కొనగ్రామాల పారుదల విషయంలో శ్రద్ధవహించడము, ప్రత్యేకచర్యలు దీసుకోవడము అవసరం. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, వీలుంటే సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు ఆ గ్రామాలకొకసారిపోయి పరిస్థితి చూచి, విచారించి రావడం ధర్మం. నెల్లూరు తాలూకాలో కాల్వల పారుదల అధారంగావున్న కొనగ్రామాల విషయమే మేము ప్రస్తావించేది.

రేబాల సొసైటీ

నాగమాంబాపురంనుండి శ్రీ కె ఎల్. కె. శర్మగారు ఇలా వ్రాస్తున్నారు—

"మా సొసైటీకి జిల్లా మార్కెటింగ్ సొసైటీవాళ్లు ఎరువులు తమ ఖర్చులతోటి చేరుస్తున్నా, దానికని దీనికని కట్టకు ఒక రూపాయవంతున వసూలు చేస్తుండినారు. కావలి జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారిగారికి రిపోర్టు చేసినతర్వాత బహిరంగవసూలు నిల్చిపోయి, చాటుమాటుగా జరుగుతుండినది. ఇప్పుడు ఎరువులమీద కంట్రోలు తీసివేసినాకూడా వీరు ఈ వసూలు మానలేదు. దీనిని అరికట్టేమార్గం లేదా? ఈ అక్రమవసూళ్ల ఆదాయం కొరకేనా వీళ్లు సేవపేరుతో సొసైటీలను పట్టుకొని వూగులాడేది? డి. ఆర్. కాని, ఎస్.డి.సి.ఎం. వాళ్లుగాని ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకోరేరా?"

ఈ శర్మగారికి బయట ఏమి జరుగుతున్నదో తెలిసినట్టులేదు. తమ సొసైటీ ఒక్కటేకాదు, దాదాపు అన్ని సొసైటీలు జలగల్లాగా రైతులరక్తం పీల్చేవేస్తాయి! మీసొసైటీవాళ్లే కొంత బుద్ధిమంతులుగా వున్నారు-ఒక్కరూపాయమాత్రం ఎక్కువ తీసుకుంటారు! అమర్త్యలకసొసైటీకిసల్ఫేట్ కొనంపంపిస్తే, రశీదివ్వకుండాబస్తాకురెండు రూపాయలు ఎక్కువ తీసుకున్నారు. అదే మర్యాదా అంటే ప్రక్క సొసైటీ వాళ్లు నాలుగురూపాయలు తీసుకుంటుండ్లేదా అని జవాబిచ్చారు. నిజమే; ఆ సొసైటీ వాళ్ళు బస్తాకు నాలుగు రూపాయలు ఎక్కువ తీసుకోవడమేకాదు, తూకంకూడా తక్కువేసని ఒకప్పుడు జనం లబోదిబో కొట్టుకున్నారు. పత్రికలోకూడా వేశాము. కాని ఏమి ప్రయోజనం? కాకి అరుస్తుంటుంది, కరవాడు ఎదురుతుంటు దన్నట్లు; వాళ్ళు ఎక్కువగుంజి భోంచేస్తూనే వున్నారు, రైతులు తీసుకపోతూనే వున్నారు, మన, చూస్తూనేవున్నాము! ఇలాంటి అవినీతికి, అక్రమానికి, సిగ్గుమాలిన తనానికి అతీతంగావున్న సొసైటీ ఏదైనావుంటే, సాహకారుడైవరన్నావుంటే చేతులెత్తి దణ్ణంపెట్టవచ్చు.

వాళ్లు అరికట్టలేరా వీళ్ళు అరికట్టలేరా అంటారు శర్మగారు. అంతమాత్రం నిజాయితీపరులు, నీతిపరులుపైన వుంటే, వీళ్ళు ఈ అటలెట్లా ఆడుతారు? పైనుండి క్రిందవరకూ అంతా ఒకటే, అందరూ ఒకటే; చేసే అక్రమంలో, పొందే అర్జనలో తరతమ భేదాలుండవచ్చు. జిల్లాస్థాయిలోవారికి లక్షలు వస్తే, క్రిందివారికి వేలు వందలురావచ్చు. తేడా అంతే! ఒక్కమార్గంమాత్రం మిగిలి వుంది. చట్టాన్ని ప్రజలు తమచేతికి తీసుకోకూడదు; కాని అక్రమాన్ని అరికట్టవచ్చుగదా! ప్రజలు స్వయంగా పూనుకొనిదే ఈ నిర్భయనీతిమాలినతనంపోదు.

సొసైటీలనుకుంటే; ఈ సంవత్సరం కొత్తగా కొందరు బయలుదేరారు. రసాయనిక ఎరువులను కొంతవరకు స్వేచ్ఛా వ్యాపారానికి వదలిపెట్టారు కాబట్టి; పలుకుబడి కలిగినవారు 'ప్రజా ప్రతినిధుల'ను పట్టుకొని పర్మిట్లు సంపాదించుకొని, కొత్తగా ఎరువుల వ్యాపారులైన కొందరు ,మామూలు ధరకంటే ఎక్కువ ధరకు అమ్ముతున్నట్లు అగంగా వుంది. స్వాహాకారులు విధించేరనుకంటే, వీరు వేసే అపరాధమే ఎక్కువగా వుంటున్నదనికూడా అంటున్నారు. ఈ మధ్య ఒక రైతు ఒక ఎరువుల వ్యాపారి అంగడికి వచ్చినపుడు, పలానిపూర్ణో పలాని ఆయన దగ్గర యూరియా వున్నదికదా, అక్కడ తీసుకోకూడదా—అని ఆ వ్యాపారి ఆ రైతునడిగితే, అక్కడ ధరజాస్తి అని ఆ రైతు జవాబు చెప్పుడినాడు. అంటే వ్యాపారికాని ఆ పర్మిటుదారువద్దకంటే, లాభార్జన పేర్పడిన ఈ వ్యాపారివద్దనే ధర తక్కువన్నమాట! తాము, తమకు పర్మిట్ ఇప్పించన పెద్దమనుషుల పరువు తీస్తున్నామని వీరు గమనిస్తున్నట్టులేదు. మనం వ్యాపారస్తులను దేశద్రోహులంటాము. కాని ఇవన్నీ చూస్తుంటే వీరందరికంటే వారే మేలనిపిస్తుంది.

ఈ పరిస్థితి బాగుపడాలంటే ప్రజలే పూనుకోవాల. ఏమి చేయాలంటారా, ఇంకోసారి ప్రస్తావించుకుందాం!

నరవాద టెలిగ్రాం

ఒక మిత్రుడు ప్రాణాపాయపరిస్థితిలో వున్నాడని గుంటూరునుండి అక్టోబరు 31 తేది యివ్వబడిన టెలిగ్రాం నవంబరు 4 తేది చేరింది. అవ్యక్తి చనిపోయాడని గుంటూరులో 3 తేది పోస్టుచేయబడిన కార్డూ 4 తేది చేరింది. ఎక్స్‌ప్రెస్ టెలిగ్రాంకంటే, మామూలు కార్డుముక్క త్వరగాచేరిందన్నమాట. ఏమిటీ అబందర? ఇక టెలిగ్రాములెందుకు? పోస్టల్ సూపరింటెండెంటుగారు విచారించడం అవసరం.

వీలుంటే నరవాదకు టెలిఫోను సౌకర్యంకల్గించగలిగితే ఎంతో వుపయోగంగా వుంటుంది. — ఒ. వి.

చీకట్ల దిబ్బ లేబరు

అల్లంపాడులోని (కోట సమితి) ఒక రెడ్డిగారు, తాము అయనకు వ్యవసాయ పనులకు పోలేదనే కోపంతో తమ పశువులంతా తోలించుకొనిపోయి, పశువుకు ఐదు రూపాయలు బందెయిస్తేగాని వదలనని నిర్బంధించి, కుయ్యో మొర్రో అని మొరపెట్టుకోగా కడకు పశువుకు నాలుగు రూపాయలవంతున 125 పశువులకు రూ 500 లకు ఒక పెద్దమనిషి పూచీతో వదలిపెట్టారని, తమ బాధలుచెప్పంటే వినేవారులేరని ఒకరు విలపిస్తూ వ్రాస్తున్నారు.

కమ్యూనిస్టులు గ్రామాలలో చోటుచేసుకొగలుగుతున్నారంటే, ఇలాంటి నిరంకుశ వ్యవహారాలవల్లనేగదా!

ఏ. సి. సానుభూతి

శ్రీ ఎం. ఆదినారాయణరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన 9 తేది సమావేశమైన రావూరు పంచాయితీ సమితి, శ్రీ ఏ. సి. మృతికి సంతాపాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ తీర్మానించింది. ఎంత తొందరగా చేశారండీ!

, ,

కావలితాలూకా అదిమూర్తిపురం వాసి, సదాచార సహృదయుడు శ్రీ వేములపాటి సుబ్బరాయుడుగారు, తన మిత్రుడు శ్రీ ఏ. సి. మృతికి విచారిస్తూ, వారి ఆత్మ శాంతికై రోజూ ప్రాతఃకాలాన విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రం పారాయణం చేస్తున్నారు. ఏ. సి. కుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తున్నారు.

, ,

బండగాని పల్లెలో సంపంచ్ శ్రీ బసిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి గారి అధ్యక్షతన ఏ. సి. సంతాపసభ జరిగింది. కె. వెంకటసుబ్బారెడ్డి, ఎం. నాగభూషణం గారలు వుపన్యసించారు.

పెదచెర్లోపల్లె ఘోష

'చక్కెరలేదు. బియ్యమూలేవు. అన్నీ బ్లాక్‌మార్కెట్టే ప్రజలు అల్లాడి పోతున్నారు. చర్యతీసుకునే అధికార్లులేరా?' అంటున్నాడు శ్రీ గల్లా పెదకొండయ్య. మేము జవాబు చెప్పలేని ప్రశ్నఇది.

తెగుళ్లు

(4 వ పేజీ కొరవ)

కట్టవచ్చును. మందు చల్లుటకుముందు అకుముడత తొలగుటకు ఒక కంపమందను పైరుపైఅడింది ఆ పిమ్మట మందును ఉదయాననే మంచు అరిపోకముందే చల్లుటమంచిది.

మోముపిప్పి

ఈ పురుగు మోములో ప్రవేశించుట వలన మొక్క చనిపోవును. వెన్నుతీయు సమయములో ఈ పురుగులు మోములో ప్రవేశిస్తే తెల్లకంకి ఏర్పడును. పైరుపై గోధుమరంగు చిలకలు కనపడిన వెంటనే ఒక బొన్ను 3 గాలన్ల నీటిలో కలిపి ఎండ్రిజామగాని; ఒక బొన్ను 10 గాలన్ల నీటిలోకలిపి ఫాలిడాల్‌గాని, ఎకరానికి 40 గాలన్లు చల్లవలెను. లేతపైర్లకు నవంబరు మొదటిలోను, ఆఖరునను చల్లిన ఈ మోముపిప్పిం చాలవరకు నివారించవచ్చును.

ఈ మందులు మిక్కిలి విషపూరితములు కాబట్టి వీటిని జాగ్రత్తగా చల్లవలెను.

కొత్తతెగులు

ఇవీ, మాలకొండయ్యగారి సలహాలు. ఈ రెండు తెగుళ్ళుగాక, మరొక కొత్త రకం తెగులు ఒకటి వ్యాపించివుంది. ఆకులు ఎర్రబారి చావడం ఈ తెగులు లక్షణం. జింకు వగైరా మినరల్సులోపం వల్ల ఇది ఏర్పడుతుందని చెప్పున్నారు. ఐ. ఆర్. 8 కు ఎక్కువగా వ్యాపిస్తుందట; కాని, మొలగొలుకుకూడవచ్చింది. ఈ తెగులుకారణాలు, నివారణ విషయంలో సస్యసంరక్షణశాఖవారు ఒక స్పష్టమైన అభిప్రాయానికి రాలేదేమోననిపిస్తుంది. దీనికి క్యూమజామందు సూచిస్తున్నారు. అదికాకుంటే బ్లూకాపర్ కొట్టవచ్చునంటున్నారు.

ఏమి తెగుళ్లో ఏమో, వీటి నివారణకే ఎకరాకు 30—40 రూపాయలవుతున్నది.

డాక్టరు లోహియా

(3 వ పేజీకొరవ)

వీరు సోమరులై కూర్చుంటే ఎందుకు వీరిని పంపివేయరాదు? కాని పరిపాలకులావని చేయలేరు. కష్టసహిష్ణుత వారికి లేనపుడు, వారు చేయలేరు. ఐతే నా సంకల్పం పని లేక పోస్టులలో వుండేవారిని నిరుద్యోగులుగా చేయవలెననికాదు. మన స్వల్పాదాయంపై పరాన్నభుక్కులై జీవించక, మన సంపదను పెంచేపనిలో వీరు వ్యాపేశించవలెను. ఈ చర్చలో నేను ముఖ్యంగా చెప్పదలచుకున్నదామాట. ఈవేళ ఏమి జరుగుతున్నది? ప్రతి ముఠా, ప్రతివిభాగం అధికధరల శత్యం కావలెనంటున్నది. అటువంటి అందోళనలను ప్రోత్సహించడం శ్రీ బెనర్జీపని. నేనేగనక లేబర్‌లీడర్ అయితే, ధనవంతుల వ్యయాన్ని తగ్గించి, ధరలను క్రిందికి తెప్పించడానికి ఆందోళన చేసేవాడను."

శ్రీ బెనర్జీ: "ఇందిరాజీతో నేనిసంగతి ప్రస్తావించాను."

లోహియా: "బిర్లాలు, పెద్ద ప్రభుత్వోద్యోగులు, ధనవంతులనేకరకాల మంది-వీళ్ల వ్యయం బాగా తగ్గింపుకావలెను-న్యాయమైన, భాగ్యవంతమైన సమాజ నిర్మాణం అప్పుడే సాధ్యం. ఈ విధంగా వెయ్యికోట్ల రూపాయలు మిగులుతవి. మళ్లీ మాట్లాడితే పదిహేను వందల కోట్లు మిగులుతవి. ఇద్దరు పెద్దమంత్రులు శ్రీ మొరార్జీదేశాయ్, శ్రీ అశోకమెహత 25 కోట్ల రూపాయలే ఈ విధంగా మిగులుతవని అన్నారు. శ్రీ మొరార్జీ సంగతి నాకు తెలియదుగాని శ్రీ మెహత బుద్ధి సంపన్నంగా వుండిన రోజులలో ఆయన చెప్పిన మాటలు వినిపిస్తాను, వినండి. 'ఇండియాలో 0.14 శాతం జాతీయాదాయంలో అయిదవశాతం పొందుతున్నారు.' అంటే, ఏడు లక్షలమంది లేక లక్షయాభైవేల కుటుంబాలు, యిప్పటి మన అంచనాల ప్రకారం, పదివిలియన్ల రూపాయలు పొందుతారు. 1953 లో శ్రీ మెహత ఆ గ్రంథం వ్రాశారు. అప్పటినుండీ తేడా లెక్కువైనవి. ఈ కుటుంబాల వ్యయం నెలకు నేనన్నట్లు రు. 1500/- లు చేస్తే, ఖర్చు మొత్తం 250 కోట్ల రూపాయలవుతుంది. అట్లయినా 750 కోట్ల రూపాయలు మిగులుంటవి.

"శ్రీ మెహతా జేబవాణ్డారీగా పల్కిన మాటలు నీకు ప్రమాణాలా అంటారేమి? ఐతే వ్యాపారస్థుల మాటలు విందాం. నా ప్రక్కనే వున్నారువారు—నాతో స్నేహంగా వుంటారు. వారు స్వతంత్రపార్టీ వారైనా యువకులు, ఆసక్తిని కల్గించేట్లు భాషిస్తారు. అందరు శ్రీ లోబో ప్రభు వలె వుండరు; రాజ్యాంగం ఎక్కడ అపవిత్రమవుతుందోనని భయపడరు; శ్రీ పీలూ మోడీ, శ్రీ మసానీ వున్నారు. ఈ సమయంలో వారిలో పీలూ ఏమిరాదు జాతీయాదాయ విభజనపై దీర్ఘంగా నేను చర్చించబోను. నా సూచన అమలు జరిగితే, ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారి అంచనా ప్రకారం 57 కోట్ల రూపాయలు మిగులు వుంటుంది. ఇది ఇన్‌కంటాక్స్ లెక్కలను బట్టి. ఐతే ఇన్‌కంటాక్స్ ఎందరో కట్టరు. అనేకవిధాల ఎగవేస్తారు. అందువలన ఆ లెక్కను రెండు, మూడురెట్లు చేస్తే రూ 114 కోట్లవుతుంది. ఇది పరిశ్రమకు సంబంధించినలెక్క. ఇతరరంగాలనుకల్పితే రు. 300 కోట్లవుతుంది, మొత్తంగా.

"ప్రోత్సాహాలు లేకపోతే పని పెరగదంటారు. కొంతకాలంక్రితం రాజాజీ 1200 ఎకరాల విస్తీర్ణంగల ఇంట్లో వుండెను. ఇప్పుడాయన ఎకరాలో పాల్గవభాగంగల యింట్లో వుంటున్నాడు. ఈ వృద్ధాప్యంలో మరింత అధికంగా పనిచేస్తున్నాడు ద్రవ్యం, లాభంవంటి ప్రోత్సాహం వుంటేనే పని జరుగుతుందనుకోరాదు."

తన అభిప్రాయాన్ని విపులీకరిస్తూ, లోహియా: "వ్యాపారికి, బడా ప్రభుత్వోద్యోగికిగల సంబంధాన్ని మనం మనసులో వుంచుకోవలెను. 20 మొదలు 50 లక్షల వరకూ వాడుతున్నారు. కరాచీ కాంగ్రెస్ తీర్మానంలో ఒక తప్పు జరిగింది. అది మళ్ళీ జరగకూడదు. చుట్టూరా పుష్కలంగా అమరలించే వ్యాపారుల - మధ్య మంత్రులను - ఉద్యోగులనుకట్టి అదుర్స్ జీవనం, పాదాజీవనం గడపమనడం అయ్యే పనికాదు. వ్యాపారుల వ్యయంచూస్తూ, నిజాయితీగా వ్యామోహానికి లొంగక మంత్రులు - ఆఫీసర్లు పూటారని అపేక్షించరాదు."

మరొక విధంగా తన అభిప్రాయాన్ని విశదీకరిస్తూ లోహియా: "నేషనలైజేషన్ అనకుండా ఈ మాటలన్నీ ఏమిటి?—అని కొందరు ప్రశ్నించవచ్చును. నా మనవి వినమనగా, నేనంతకంటే ముందుకే పోతున్నాను. వ్యయంమీద పరిమితిరాగానే, ఇక పని సాగదని కట్టిపెట్టే సంస్థలను వెంటనే నేషనలైజ్ చేస్తాం. ఇంకోపని మనం చేయవచ్చును. ప్రోత్సాహాలను మార్చవచ్చును. సంతానం యొక్క భవిష్యత్తుకై చాలమంది ఆపత్రయపడతారు. వ్యయం తగ్గిస్తే మిగిలిన సొమ్మును 20 సంవత్సరాల బాండ్లలో వుంచి, వారి తదనంతరం సంతానానికిచ్చేది. 20 ఏండ్లలో దేశంలో సంపద హెచ్చవుతుంది. అప్పుడు ఖర్చెక్కువ చేయవచ్చును. అంతవరకు నిక్కచ్చిగా, నిరాడంబరంగా, శ్రమశుద్ధిగా మనం జీవనం గడపవలెను."

మంచిరకం
సిమెంటు అమ్మబడును
★ ★ ★
సి. సత్యనారాయణ
ట్రేడింగ్ కంపెనీ,
గోతాలు వగైరా వ్యాపారము,
స్టోన్‌హౌస్‌పేట - పోస్టాఫీసుప్రక్కన
నెల్లూరు - టెలిఫోన్ : 39.
50 బస్తాలు కొనువారికి నెల్లూరులో
ఎప్పటికైనా ఫ్రీ డెలివరీ.

కనపడలేదు

9-11-1966 తేదినుండి కనపడలేదు. నెల్లూరు సెంటుపీటర్‌స్కూలులో 8-వతరగతి చదువుతూ వెళ్లినాడు. పేరు కనుపర్తి వెంకట్రామయ్య. తురగా, ఒక్కవలచగా వుండును. 4½' ఎత్తు, వయస్సు 13 సం॥ కుమ్మర. ఆతనిజాడతెల్పినవారికి రు. 200/- బహుమానంయివ్వబడును. ఈ వెంకట్రామయ్య తల్లి అన్నంలేక ఏడిచిమంచం పట్టినది. పిల్లవాడి దిగులుతో పిచ్చి మాటలు అడుచున్నది. నాయన నీవుఎచ్చటవుండిన ఒకసారిప్రాణతో నేనువచ్చి నన్నుతీసుకొని వచ్చెదను. మీ నాయన గుండెజబ్బుతో బాధపడుచున్నాడు.

కనుపర్తి వెంకటసుబ్బమ్మ.
రామాజీనగర్
రంగనాయకులపేట — నెల్లూరు.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జివారి కోర్టులో

Scs. No. 313 of 1967.

గుర్రటి రామకృష్ణారెడ్డి —వాది.
బద్దిపూడి వెంకటకృష్ణారెడ్డి—ప్రతివాది.

యీ నెంబరు వాది, ప్రామిసరినోటును బట్టి ప్రతివాదిమీద పై కోర్టులో దావా దాఖలు చేసియున్నందున సదరు విషయమై ఆక్షేపణలున్న యెడల 4-12-67 తేదీన పగలు 10 గంటలకు ఖుద్దునగాని, వకీలు ద్వారాగాని పై కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనవలయును.

—పి. వి. రమణారెడ్డి, వాది అడ్వకేటు.

లోకవృత్తం

(3 వ పేజీ కొరవ)

ఇప్పటికీ మనప్రధాని అప్లీనదిలింది. మనం నమ్మించే వారంలో ఒక ప్రపంచ అరబ్-సహాయక సభను ఢిల్లీలో సమావేశ పరచింది. ఆసియా-ఆఫ్రికా-అమెరికా ఖండాలు- ఆఫ్రికా సీమలలోనుండి 50 దేశాలు, 150 మంది ప్రతినిధులు వచ్చారు. ఇందులో ముఖ్య పాత్ర వహించినవాడు ఒక Jew యూదు; అనగా ఇజ్రాయిల్ సీమ ఎవరికోసం పుట్టిందో ఆ జాతికి చెందిన మనిషి. ఇతడు అమెరికాలో వియత్నాం శాంతి సమితికి నాయకుడు. వానిచేత ఇజ్రాయిల్ దూతనును సభలో ఖండింప చేశారు.

అంతా కలిసి అమెరికా సామ్రాజ్య వాదాన్ని దుయ్యబట్టినారు. ఇందులో మన కృష్ణమీననుకు కావలసినంత పని కలిగింది.

• • •

అదంతా మనగడ్డపై జరగడం మన కసహ్యమనిపించినా, రష్యాకు పరమానందమయి వుంటుంది. అందువలననే చైనా మండిపడింది: "ఓ దుర్మార్గులారా! రష్యా, ఇండియా, యుగోస్లావియాల నాయకులారా! మీరంతా ఒకటే కట్ట- రివిజనిస్టులు, వారిగులాములు, ఉమ్మడిగా మీరంతా అమెరికాకు తాబేదారులు! మీరు చేసేది ద్రోహం! అరబ్బులీసంగతి తెలుసుకుందురుగాక! ఇజ్రాయిల్ అరబ్బీ సీమల నుంచి తరలిపోవాలె ననడం ఎందుకో తెలుసునా? అదిరంగా అసీమ అస్తిత్వాన్ని నిల్పడానికి! ఇదంతా వట్టిమోసం! చైనా ఒక్కటే అరబ్బులకు బంధువు."

చైనా మనపై అనాడు గావించిన దూకుడుకు నెహ్రూనీతి- మీనన్ పోకడ అని మనకందరికీ తెలుసును. నమ్మిన నెహ్రూను చైనా వెన్నుపోటు పొడిచింది; నిజంగా ఆయన అకాల మరణానికి చైనా కారణమంటే అతిశయోక్తిగాదు. మీనన్ పోకడ సరేసరి, లోకప్రసిద్ధం. కాని అటువంటి మీనన్‌పై పీకింగ్ రేడియోలో వాడిన పదజాలం గమనించండి:

'ఈ కృష్ణమీనన్ ఒక దగాకోరు, పుత్ర రివిజనిస్టు. పశ్చిమాసియాలో తమ నాటకం ఆడించడానికి ఈతణ్ణి మళ్ళీ ఇండియా ప్రభుత్వం రంగంలోకి తెచ్చింది. ఇండియాలోని సోవియట్ రివిజనిస్టుల కీలుబొమ్మ ఇతడు. అంతర్జాతీయ సభలలో కొంచెంగా అమెరికా సామ్రాజ్య వాదులను విమర్శించేవాడు; ఎక్కువగా వారికి సాయపడేవాడు. ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికి ఈ మీనన్ను ఇండియాలోని అభివృద్ధి నిరోధకులు పైకితెస్తున్నారు. ఈతడి చరిత్ర ఎట్టిది? 1962 లో నెహ్రూతో కలిసి, రక్షణ మంత్రిగా, ఈతడు చైనామీద పెద్ద దండయాత్రను చేయించాడు. చైనా సేనలు సరిహద్దున ధైర్యంగా ఎదిరించి ఆ ప్రయత్నాన్ని విఫలం చేసినవి. అప్పటినుండి ఆ పదవిలోనుంచి తొలగించారు.'

ఇంకా ఒకటి వినండి: 'అరబ్ - సహాయక సభద్వారా మళ్లీ మీననన్ను ఇండియా ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. ఇది అమెరికా-రష్యాలకు సహాయకరం. అరబ్బులకు పనికి రానిది. వారిని వంచించడానికి జరుగుతున్న నాటకమిది.'

మొత్తాన ఇండియా, రష్యా, అమెరికాలను కసినం చైనా ఏకం చేస్తున్నది! ఇది కొంత నయం!

• • •

ఈ చైనా అగడాన్ని అవడానికి ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు సభ జరపవలెనని ఆలోచిస్తున్నారు. క్యూబా, రుమేనియా ఇందు కనుకూలంకావని తెలిసింది. చైనా నాయకులపై యుగోస్లావియాకు ప్రేమ వుండవలసిన కారణమేమి లేకున్నా, ప్రత్యేకంగా ఇందుకై ఒక సభపిల్చి, చైనా విపరీతవాదులకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం టిటో కిష్టంలేక పోవచ్చును.

కాని, చైనా తనపై గావించే దూషణను సహించలేక రష్యా చైనా చర్యలపై ప్రచారాన్ని ఆరంభించినది.

వియత్నాం గొడవ ఒకటివున్నది గనక అందులో అమెరికాను ఖండించి, మిగిలిన అంశాలలో చైనాను ఖండించవలెననేతలంపుతో రష్యా ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు సభను పిలిపించవలెననే కుతూహలాన్ని వెల్లడిస్తున్నది.

మునుపైతే రష్యా నేతృత్వంలో ఇటువంటి సమావేశం జరిగేది. 'కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్' సంస్థ స్థాయిగా వుండేది- రష్యా పనులు చేయడానికీ, ఇతర కమ్యూనిస్టు పార్టీల కన్నిటికీ ఆదేశాలివ్వడానికీ, స్టాలిన్ హయాంలో అది రద్దయినది. ఆ తర్వాత కమ్యూనిస్టులకు దేటిక్కిన రాజ్యాలతో 'కోమింఫారం' (సమాచార- సేకరణ- సంస్థవంటిది) స్థాపించి దానిద్వారా కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు రష్యను ఆదేశాలిచ్చేవారు. పిమ్మట అదీ లుప్తమై పోయింది. రష్యన్ల ఆదేశాలందుకునేవారూ తగ్గిపోయినారు- మన ఇండియా వంటి పాత కాలనీలు తప్ప. మనదేశం బ్రిటిష్‌వారికి కాలనీ అనాడు. ఈనాటికీ రష్యా పార్టీకి భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఒక కాలనీ వంటిదని చెప్పవచ్చును. ముమ్ముందు దానికి స్వేచ్ఛ రాదని చెప్పజాలము గాని ఆలోపల దీని నలుకుబడి అత్యల్పమై పోవచ్చును.

ఇప్పటి పరిస్థితి ఏమంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీల నన్నిటినీ- తిరుగుబాటు దారులను, తటస్థులను, స్వతంత్రులను మినహాయించి ఒకచోటికి రప్పించవలెనంటే రష్యాపార్టీ శ్రమపడవలసి వుంటుంది. మునుపొకసారి 84 పార్టీలు బుఖారెస్టు (రుమేనియా) లో కలిసినవి. మళ్ళీ అక్కడ అట్టి సమావేశం సంభవంకాదు. ప్రేగ్ (Prague) లోనో, సోఫియా (బల్గేరియా) లోనో, బుడాపెస్ట్ (హంగరీ)లోనో- మాస్కోలో కాకపోతే- సభను పిలవవలసి వుంటుంది. ఎవరి తిప్పలు వారివి ఈ ప్రపంచంలో. అదీ లోకంతీరు-

వరా:- పోనీ, ఈ సభను ఇండియాలో పిలిపిస్తే ఎట్లా వుంటుందంటారు? అరబ్- సహాయక సభకంటె హీనమా ఇది? ఆలోచించండి.

సవరణ

గతవారం లోకవృత్తంలో తప్పులు దొర్లాయి పొరపాటుకు చింతిస్తు సవరణలు గమనించవలసిందిగా పాఠకులను కోరుతున్నాము-

17-11-67 సంచిక 11వ పేజీ 3వ కాలం-

5వ పేరా మొదటి లైనులో మీదలేని అభిమానం అని వుండవలసింది, మానలేని అని పడింది.

అదేకాలంలో 7వ పేరా 12వ లైనులో సఫలమైనది బదులు విఫలమైనది అని అచ్చయింది. —సం.

వారం....వారం

(3 వ పేజీకొరవ)

లలో గణింపదగినవాడు, గాంధీ-నెహ్రూ తరంలోనివ్యక్తి కాంగ్రెస్ పెద్దలకు ఒక సలహా యిస్తున్నాడు. ఇదివరకెన్నో పర్యాయాలు ఈ శీర్షికలో, మొన్నటి ఎన్నికలైన తర్వాత, మేమిచ్చిన సలహాయే అది.

అది ఏమనగా: సమర్థులైనవారి ప్రభుత్వం కావలెననే తాపత్రయం దేశంలో కలిగింది. సమర్థులు ఒక పక్షంలోనే లేరు. కావున, కనీసం ఏకమనస్కులైన పక్షాలన్నీ కలిసి ప్రభుత్వంలోనూ, వాటిని ఎదిరించే ఏకమనస్కులైన పక్షాలన్నీ కలిసి బలమైన ప్రతిపక్షంలోనూ వుండండి. దేశానికిది శ్రేయస్కరం.

శ్రీ ప్రకాశ అభిప్రాయంలో కాంగ్రెస్ ఒక్కటీ పరిస్థితిని దీకొనలేదు. పూర్వప్రతిష్ఠను తిరిగి పొందలేదు.

అటువంటప్పుడు, బెంగాల్‌లో, కేరళలో, హర్యానాలో, ఇతరత్రా కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలు పోయినా గవర్నర్ల పాలన, దానినెదిరించే అల్లకల్లోలం, దానిననచే మిలిటరీచర్య తప్పవు; అంతేగాని కాంగ్రెస్ తిరిగి పాలించలేదు; పొరబాటున పాలనకు వచ్చినా, అది నిల్వదు; కేరళ దృష్టాంతం మన కండ్లఎదుట వున్నదిగదా!

అందువలన, ఒక ప్రెసిడెంటుకోసం ఇన్ని తిప్పలుపడే కాంగ్రెసు, నందావంటి వాడు ప్రెసిడెంటయ్యేట్లుంటే పాటిల్‌వంటి వాడు పోటీకిదిగే కాంగ్రెసు, బంగాళంలో పంచబంగాళం చేసిన కాంగ్రెసు ఏకాకిగా దేశాన్ని నడిపించబూనడం ఇక వృధా ప్రయాస.

కాంగ్రెస్ సంస్కారంపొంది, తనలోని పిండారీలను, ఠగ్గులను తొలగదోసి, దేశంలోని రెండు సోషలిస్టు పార్టీలతో కలిసి ఒక సంయుక్త వేదికను తయారుచేసుకుంటే దాని భవిష్యత్తుకూ మన శ్రేయస్సుకూ మంచిది.

ప్రస్తుతం అది అత్యవసరం. ఎందుకంటే, లోహియా జీవించివుంటే రాజాజీతో కలిసి కుడి-ఎడమలకు నమ్మకమయ్యే ఉమ్మడి కార్యక్రమాన్ని తెచ్చేవాడు. ఆ విధంగా కాంగ్రేతర ప్రతిపక్షాలన్నీ ఒక వేదికమీదకు వచ్చేవి. అందులో సర్దుకో గలిగితే, మార్పుచెంద గలిగితే మార్క్సిస్టులుండేవారు, లేకుంటే వెళ్ళేవారు. ఇప్పుడేమయ్యేది? కలగాపులగమైన కాంగ్రెస్‌స్థానే మరొక కలగాపులగం తయారయ్యేది. ప్రజలు దేనిని ఆమోదిస్తే అది పాలించేది, రెండవది ప్రతిపక్షంలో వుండేది. ఒక సమయంలో, జర్మనీలో జరిగినట్లు ఇంగ్లీసులో బహుశా జరగబోతున్నట్లు (ఆ విధికి రానేవచ్చింది) రెంటి కలయికనూ ప్రజలు హర్షించవచ్చును. లోహియా లేడు గనక కాంగ్రేతర కుడి-ఎడమల కలయిక సంభవమనిపించదు. అందువలన, ఈ తరుణాన్ని జారవిడువక, శ్రీ ప్రకాశ సలహానిని, కాంగ్రెస్‌లోని సోషలిస్టులు- నిజాయితీపరులు (బిజూపట్నాయక్‌వంటి కరప్ట్ సోషలిస్టులుగాదు, మోహన్ ధారియా, మళ్ళీ మాట్లాడితే చవాన్‌వంటివారు, నందావంటివారు) ముందడుగువేసి కాంగ్రెసేతర సోషలిస్టులతో – నిజాయితీపరులతోకలిసే ప్రయత్నం చేయడం మంచిది.

ఉదా: బంగాళం తీసుకోండి. భారత కాంగ్రెసు మహాసభలో కలిగిన ఐకమత్య మహామాయ వలన అజయముఖర్జీ ప్రభుత్వం పుట్టుకున్నది. ఆ విధంగావారు నిన్నటి కాంగ్రెస్‌వారు నేటి కాంగ్రెసును బంగాళంలో తుప్పదులిపి నిన్నటివారితో కల్పితే-వీరంతాకలిసి రెండు సోషలిస్టు పార్టీలతో కలిస్తే - మార్క్సిస్టులను ప్రతిపక్షంలో వేరుపరచవచ్చును. రైట్ కమ్యూనిస్టులను ప్రభుత్వంలోకి తీసుకోకున్నా జాతీయపక్ష ప్రవాహానికి ఎదురీదజాలరు; ప్రభుత్వంలోకి తీసుకున్నా సర్దుకుని వారుండవలసిందేగాని మార్క్సిస్టులవలె మిటకరించలేరు.

ఉత్తరప్రదేశ్‌లోమాత్రం చరణ్‌సింగ్ చరణం తాకితే తప్పేముంది? అవినీతిని శిక్షించడానికి అతడి ప్రభుత్వం జారీ చేయించిన ఆర్డినెన్సు బహుళ ప్రశంసకు పాత్రమైనదిగదా! సంపూర్ణానంద్, సుచేత కృపలానీ, చంద్రభాను గుప్తగారలెవరైనా అట్టిపని చేయగల్గిరా?

——

డాక్టర్ ఎం. రామనారాయణరెడ్డి–సౌభాగ్యవతి భారతిదేవి
వీరి వివాహం 18 తేదీ నెల్లూరులో జరిగింది.

గొప్ప అవకాశము! ఈ తరుణం ప్రయిజు మీదేకావచ్చు!! గెలవండి!!!

మొదటిప్రయిజు రూ. 1,10,000/- మొదలు, కనీసం రూ. 22/- ల వరకు మొత్తం రూ. 3,000,00/- లలో – 1006 గ్యారంటీ ప్రయిజులు గలవు.

బారాబతి రాఫిల్ (లాటరీ)
డ్రా తేదీ : 10-12-67

టిక్కెట్టు చందా రు. 1/- :: 15 టిక్కెట్లు (ఫారం) రు. 10/-

ప్రీ పెయిడ్ (Prepaid) ప్రైజము ముందుగా చెల్లించబడి 'డ్రా' అర్హతను కలిగిన టిక్కెట్లు మా ద్వారా - మా ఏజంట్లద్వారా ఆఖరుగా 2-12-67 తేది వరకు పొందగల అవకాశము వున్నది - త్వరపడుడు.

పోస్టుద్వారా టిక్కెట్లు పొందగోరువారు పేరు - విలాసము వివరములతో మనియార్డరు ఈక్రింది అడ్రసుకు పంపుడు - టిక్కెట్లు వెంటనే పంపబడును.

—— డిస్ట్రిబ్యూటర్సు ——

N. V. ఆచారి – శ్రీనివాస్ ట్రస్ట్,
టౌనుహాలు ఎదుట - ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు

☞ మా ద్వారా LIT QUIZ 'లిట్ క్విజ్' ఎంట్రీ ఫారములు - క్యాష్ రశీదులు పొందవచ్చును. ఏజంటుగానియమించబడితిమి.

విజ్ఞప్తి

రైతులకు లాభదాయకం - సదవకాశం

అమెరికాలోని యూనియన్ కార్బయిడ్‌వారి 1-నాఫ్థిల్ ఎన్–మిథిల్ కార్బమేట్ రిజిస్టర్డు ట్రేడ్‌మార్కు – యిండియా లిమిటెడ్

యూనియన్ కార్బయిడ్‌వారి

సెవిన్‌డస్ట్ వాడండి

సెవిన్‌యొక్క వుపయోగము – వాటివివరము:-

మిరప - వంగ - బెండ - ప్రత్తి - పొగాకు, ఇతర కూరగాయల చెట్లు క్రిములకు వజ్రంలాంటిది.

క్లోరిన్ పాన్సన్ అర్సినిక్ వగైరా మందులు వాడినా నశించని రీత - క్రిములను సెవిన్‌డస్టు తప్పక నివారించును – చెట్టువేసి ఇంతికివ 15 దినముల కొకసారి యకరమునకు 6 కిలోల దామాషా 5% వాడవలెను. ఆ విధముగా క్రిమినివట్టి 3 లేక 4 సార్లు వాడినచో యావత్తు క్రిములు సంహరించబడి చెట్లు పుష్టిగాతయారై పంటదిగుబడి ఎక్కువగును – ప్రత్తికి పొగాకుకు మాత్రం 10% వాడవలెను. మంచుపూట - గాలిలేని సమయంలో వాడవలెను – మేము పర్సనల్ సెవిన్ సప్లయి చేస్తున్నాము. ఒకసారి వాడినచో మీకు తెలియగలదు – మేము సప్లయిచేయు సెవిన్ మీకు తగిన ప్రాధాన్యత యివ్వండో డబ్బు వాపసు యివ్వబడును.

సెవిన్ కంపెనీవారి కంట్రోలుధర

సేలుటాక్సుతో సహా 5% కిలో 1-కి రూ. 1 – 75 పై.
" 10% కిలో 1-కి రూ. 3 – 00 పై.

—— ఇట్లు ——

రాధాకృష్ణ వ్యవసాయడిపో

హోల్‌సేల్ అండ్ రిటెయిలుడీలరు

17/194, యడ్లవారివీధి – నెల్లూరు.

పొగతోట సమీపం – ఇంద్రభవన్‌హోటల్ యెదుట.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170. Thipparajuvari Street, Nellore (A. P.)